Dziennik Urzędowy
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego

Nr 1-2 — 12 ŁÓDŹ, dnia 15 lutego 1948 r. Rocznik III

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Część urzędowa

Poz. 1.

DEKRET

z dnia 12 września 1947 r.

o zmianie w szkolnictwie zawodowym tytułu „instruktor“ na tytuł „nauczyciel zawodu“.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 332).

Odpis.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 252) Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

Art. I. Tytuł „instruktora” przysługujący instruktorom szkół zawodowych, wymienionych w art. 33 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 roku Nr 104. poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660) i ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 243), zmienia się na tytuł „nauczyciel zawodu”.

Art. 2. Wszystkie przepisy prawne odnoszące się do instruktorów szkół zawodowych stosuje się do nauczycieli zawodu.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Oświaty i innym zainteresowanym ministrom.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów
Józef Cyrankiewicz

Minister Oświaty
Stanisław Skrzeszewski

Poz. 2.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Oświaty

z dnia 24 października 1947 r.

(Nr I. Pers. 20731/47)

w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach podległych Ministerstwu Oświaty.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) ustalam w porozumieniu z Ministrem Skarbu (pismo Nr D. III 8464/2/47) następujące normy wynagrodzenia opłacanych ze Skarbu Państwa pracowników kontraktowych, zatrudnionych w szkołach państwowych i publicznych oraz w przedszkolach, domach dziecka, kursach, instytucjach oświaty i kultury dorosłych oraz innych zakładach, podległych Ministerstwu Oświaty:

A. Wynagrodzenie pracowników, zajętych w pełnej liczbie godzin obowiązkowych.

§ 1. Przez pracowników kontraktowych, zajętych w pełnej liczbie godzin, rozumieć należy pracowników kontraktowych, zatrudnionych w takiej liczbie godzin pracy w tygodniu, jaką przepisy szczególne określają jako obowiązkowy wymiar zajęć odpowiednich pracowników mianowanych.

Pracownicy kontraktowi, zajęci w pełnej liczbie godzin, otrzymują wynagrodzenie miesięczne, równające się uposażeniu odpowiednich pracowników mianowanych, lecz według grup uposażeniowych, określonych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 2. Wychowawczynie przedszkoli otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu X grupy.

§ 3 (1). Wychowawcy państwowych domów dziecka otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu X grupy.

(2). Wychowawcy specjalnych zakładów wychowawczych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

(3) Wychowawczynie - higienistki państwowych domów dziecka otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu IX grupy.

(4) Kierownicy państwowych domów dziecka i specjalnych zakładów wychowawczych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VIII grupy.

§ 4. Nauczyciele publicznych szkół powszechnych, szkół specjalnych i szkół ćwiczeń otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu IX grupy.

§ 5. (1) Kwalifikowani nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących, liceów pedagogicznych i seminariów dla wychowawczyń przedszkoli otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VII grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele tych szkół otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VIII grupy.

§ 6. Nauczyciele szkół i kursów dla dorosłych otrzymują wynagrodzenie, określone w § 4 lub 5 w zależności od typu szkoły, w której są zatrudnieni.

§ 7. (1) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych oraz szkół przysposobienia zawodowego, posiadający zakończone przepisanymi egzaminami studia wyższe, otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VI grupy.

(2) Kwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych oraz szkół przysposobienia zawodo-

wego, nie posiadający ukończonych studiów wyższych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VII grupy.

(3) Niekwalifikowani nauczyciele niższych szkół zawodowych oraz szkół przysposobienia zawodowego otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VIII grupy.

§ 8. (1) Kwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VI grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele średnich szkół zawodowych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VII grupy.

§ 9. (1) Kwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VII grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu IX grupy.

(3) Asystenci szkół zawodowych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu IX grupy.

§ 10. (1) Minister Oświaty może zezwolić, aby wynagrodzenie umowne nauczycieli, nauczycieli zawodu i asystentów szkół zawodowych było o jedną grupę wyższe od wynagrodzenia określonego w §§ 7, 8 i 9, a to zależnie od liczby lat pracy nauczycielskiej lub praktyki zawodowej oraz kategorii wykładanych przedmiotów.

(2) Minister Oświaty może przyznać wybitnym fachowcom — nauczycielom, nauczycielom zawodu i asystentom — w szkołach zawodowych i specjalnych dodatkowe wynagrodzenie, wynoszące 50 % lub 100 % uposażenia zasadniczego grupy przysługującej im na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 11. (1) Kwalifikowani nauczyciele szkół wyższych nieakademickich, zatrudnieni w wymiarze 12 godzin tygodniowo oraz nauczyciele Wyższych Kursów Nauczycielskich, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej i Państwowego Instytutu Robót Ręcznych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VI grupy, zaś za zgodą Ministra Oświaty — V grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele oraz zastępcy nauczycieli szkół wyższych nieakademickich otrzymują wynagrodzene, równające się uposażeniu VII grupy.

(3) Kwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach wyższych nieakademickich zatrudnieni w wymiarze 27 godzin tygodniowo otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VII grupy, zaś za zgodą Ministra Oświaty — VI grupy.

(4) Niekwalifikowani nauczyciele zawodu w szkołach wyższych nieakademickich, zatrudnieni w wymiarze 27 godzin tygodniowo otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VIII grupy.

(5) Asystenci w szkołach wyższych nieakademickich zatrudnieni w wymiarze 27 godzin tygodniowo, posiadający co najmniej niższy stopień naukowy otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu VIII grupy, zaś — nie posiadający niższego stopnia naukowego — IX grupy.

§ 12. Kontraktowi profesorowie zwyczajni szkół akademickich otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu IV grupy — profesorowie nadzwyczajni V grupy.

§ 13. Zastępcy profesorów szkół akademickich otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe, równające się uposażeniu V grupy funkcjonariuszów państwowych, zmniejszonemu o połowę różnicy pomiędzy uposażeniem V grupy, a uposażeniem VI grupy funkcjonariuszów państwowych wraz z dodatkami: naukowym i lokalnym; ponadto zastępcy profesorów otrzymują w całości dodatki rodzinny i służbowy.

§ 14. (1) Kontraktowe pomocnicze siły naukowe, zatrudnione w szkołach akademickich w wymiarze 30 godzin tygodniowo otrzymują:

a) adiunkci, kustosze, prosektorzy, konstruktorzy i obserwatorzy — wynagrodzenie, równające się uposażeniu VII grupy,

b) asystenci starsi — wynagrodzenie, równające się uposażeniu VIII grupy,

c) asystenci młodsi (demonstratorzy, elewi) — wynagrodzenie, równające się uposażeniu IX grupy,

d) zastępcy asystentów — wynagrodzenie, równające się uposażeniu X grupy.

(2) Habilitowane kontraktowe pomocnicze siły naukowe szkół akademickich otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu grupy bezpośrednio wyższej od grupy, określonej w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu.

§ 15. Pracownicy kontraktowi, zajęci w pełnym wymiarze godzin, mają prawo do odpowiednich dodatków uposażeniowych, przysługujących mianowanym wychowawcom i nauczycielom, pomocniczym siłom naukowym, profesorom, kierownikom i dyrektorom na podstawie obowiązujących przepisów prawnych.

§ 16. Kierownicy(-czki) i dyrektorzy (przełożone) przedszkoli i szkół otrzymują wynagrodzenie na zasadach, przewidzianych dla nauczycieli lub wychowawców(-czyń), a nadto dodatek za kierownictwo w wysokości, określonej dla kierowników i dyrektorów mianowanych.

§ 17. Nauczyciele, wychowawcy, nauczyciele zawodu i asystenci kontraktowi otrzymują za godziny przekraczające obowiązkowy wymiar zajęć nauczycieli (wychowawców, asystentów) mianowanych danej kategorii szkół i przedmiotów dodatkowe wynagrodzenie w wysokości i na zasadach, ustalonych dla nauczycieli (wychowawców, instruktorów) mianowanych danej kategorii szkół lub zakładów.

B. Wynagrodzenie pracowników, zajętych w niepełnym wymiarze godzin.

§ 18. Pracownicy kontraktowi, zajęci w niepełnym wymiarze godzin, otrzymują ryczałtowe wynagrodzenie, ustalone w zależności od liczby godzin zajęć w tygodniu oraz stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę tych zajęć tygodniowo określonej w § 19 niniejszego rozporządzenia.

§ 19. (1) Wynagrodzenie miesięczne za jedną godzinę zajęć tygodniowo wynosi:

a) w przedszkolach, domach dziecka, w szkołach i kursach dla dorosłych z zakresu szkoły powszechnej oraz w szkołach specjalnych i powszechnych za godziny nauczania w klasach od pierwszej do szóstej 1/30 uposażenia funkcjonariuszów państwowych IX grupy,

b) w przedszkolach ćwiczeń oraz w szkołach ćwiczeń oprócz godzin nauczania w klasach siódmej i ósmej — 1/25 uposażenia IX grupy,

c) w szkołach średnich ogólnokształcących, w szkołach i kursach dla dorosłych z zakresu szkoły średniej ogólnokształcącej oraz za godziny nauczania w klasach siódmej i ósmej w szkołach powszechnych, specjalnych i szkołach ćwiczeń — 1/22 uposażenia VII grupy,

d) w liceach pedagogicznych oraz w liceach i seminariach dla wychowawczyń przedszkoli — 1/18 uposażenia VI grupy,

e) w Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej, w Państwowym Instytucie Robót Ręcznych oraz Państwowych Wyższych Kursach Nauczycielskich — 1/18 uposażenia V grupy,

f) w szkołach zawodowych średnich odnośnie nauczycieli — 1/18 uposażenia V grupy, w szkołach zawodowych niższych oraz w szkołach przysposobienia zawodowego — odnośnie nauczycieli — 1/20 uposażenia VII grupy,

g) w szkołach zawodowych niższych i średnich odnośnie nauczycieli zawodu — 1/25 uposażenia VII grupy,

h) w szkołach wyższych nieakademickich odnośnie nauczycieli — 1/12 uposażenia VI grupy,

i) w szkołach wyższych nieakademickich za lekcje na kursie wstępnym — 1/12 uposażenia VI grupy,

j) w szkołach wyższych nieakademickich w odniesieniu do nauczycieli zawodu — 1/25 uposażenia VII grupy,

k) w szkołach wyższych nieakademickich w odniesieniu do asystentów — 1/30 uposażenia VIII grupy.

(2) Pomocnicze siły naukowe w szkołach akademickich zatrudnione w wymiarze godzin mniejszym, niż 30 godzin tygodniowo otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, równające się — 1/30 uposażenia grupy określonej w § 14 niniejszego rozporządzenia.

(3) Prowadzący zlecone wykłady ćwiczeń i lekcje w szkołach akademickich otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, wynoszące:

a) za zlecone wykłady 8 %, zaś na zlecone ćwiczenia i lekcje lektorskie 6 % uposażenia zasadniczego profesora nadzwyczajnego szkoły akademickiej wraz z dodatkiem naukowym,

b) za lekcje na kursie wstępnym 7 % uposażenia zasadniczego profesora nadzwyczajnego wraz z dodatkiem naukowym,

c) za ćwiczenia cielesne 5 % uposażenia zasadniczego profesora nadzwyczajnego wraz z dodatkiem naukowym,

(4) Nauczyciele i wykładowcy w uniwersytetach ludowych i powszechnych oraz pracownicy zatrudnieni w innych instytucjach kształcenia dorosłych (świetlice, domy społeczne, amatorskie zespoły chóralne i teatralne, kapele ludowe itp.) otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, równające się 1/22 uposażenia VII grupy.

(5) Kierownicy kursów dla dorosłych w zakresie szkoły powszechnej, nie pobierający zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego, równającego się uposażeniu określonej grupy, otrzymują miesięczne wynagrodzenie za kierownictwo, równające się 3/15 uposażenia IX grupy na kursach, obejmujących od 1 do 5 oddziałów, 8/15 uposażenia IX grupy na kursach, obejmujących od 6 do 10 oddziałów, zaś pełnemu uposażeniu nauczyciela IX grupy na kursach, obejmujących ponad 10 oddziałów.

(6) Kierownicy innych kursów dla dorosłych, nie wymienione w ustępie poprzednim, kierownicy unwersytetów ludowych i powszechnych oraz innych instytucji kształcenia dorosłych, nie pobierający zasadniczego wynagrodzenia miesięcznego, równającego się uposażeniu określonej grupy, otrzymują wynagrodzenie miesięczne za kierownictwo, równające się 1/15 uposażenia VII grupy.

(7) Lekarze, mający nie mniej niż trzy lata pracy lekarskiej w szkole lub zakładzie wychowawczym, otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, równające się 1/15 uposażenia nauczyciela VI grupy.

(8) Lekarze, oprócz wymienionych w ustępie poprzednim oraz dentyści otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, równającc się 1/15 uposażenia nauczycieli VII grupy.

(9) Higienistki szkolne, mające nie mniej niż trzy lata pracy w szkole w charakterze higienistki, otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesięczne, równające się 1/42 uposażenia nauczycieli IX grupy.

(10) Higienistki szkolne, nie wymienione w ustępie poprzednim otrzymują za jedną godzinę zajęć w tygodniu wynagrodzenie miesieczne, równające się 1/42 uposażenia nauczycieli X grupy.

§ 20. (1) Przez uposażenie, wymienione w § 19 ustęp (1) punkt a, b, c, d, e, f, g oraz ustęp 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10 należy rozumieć uposażenie zasadnicze funkcjonariuszów państwowych, zwiększone o specjalny dodatek nauczycielski i dodatek na wyżywienie w kwocie 600 zł, a na ziemiach odzyskanych i w Warszawie również o należny dodatek lokalny.

(2) Przez uposażenie, wymienione w punktach h, i, j, k ustępu (1) § 19 należy rozumieć uposażenie zasadnicze funkcjonariuszów państwowych, zwiększone o dodatek naukowy w wysokości:

a) 300 % uposażenia zasadniczego odnośnie nauczycieli oraz odnośnie instruktorów kwalifikowanych,

b) 250 % uposażenia zasadniczego odnośnie asystentów, posiadających co najmniej niższy stopień naukowy,

c) 150 % uposażenia zasadniczego odnośnie prowadzących lekcje na kursie wstępnym, odnośnie instruktorów niekwalifikowanych oraz odnośnie asystentów, nie posiadających niższego stopnia naukowego.

(3) Przez uposażenie, wymienione w ustępie (2) § 19 należy rozumieć uposażenie zasadnicze funkcjonariuszów państwowych, zwiększone o dodatek naukowy w wysokości:

a) 250 % uposażenia zasadniczego odnośnie adiunktów (i równorzędnych) oraz odnośnie starszych i młodszych asystentów, posiadających co najmniej niższy stopień naukowy,

b) 150 % uposażenia zasadniczego odnośnie starszych i młodszych asystentów, nie posiadających niższego stopnia naukowego oraz odnośnie zastępców asystentów.

§ 21. Określone w § 19 miesięczne stawki wynagrodzenia za 1 godzinę zajęć tygodniowo zaokrągla się wzwyż do kwoty podzielnej przez 10.

§ 22. Stawki, określone w punktach a, c, e, f, g ustępu (1) § 19 i obliczone z uwzględnieniem postanowień §§ 20 i 21 mogą być przez Ministra Oświaty podwyższone o 50% lub 100% odnośnie fachowców-nauczycieli szkół zawodowych, specjalnych, Państwowego Instytutu Robót Ręcznych, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej i Państwowych Wyższych Kursów Nauczycielskich.

C. *Wynagrodzenie na kursach.*

§ 23. (1) Nauczyciele, zatrudnieni na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli, wyższych kursach dla nauczycieli szkół zawodowych oraz innych kursach okresowych i konferencjach, mających na celu dokształcanie nauczycieli — otrzymują za każdą faktycznie odbytą godzinę nauki wynagrodzenie, równające się 25% miesięcznej stawki, określonej w § 19 ustęp (1) punkt e) i obliczonej z uwzględnieniem postanowień §§ 20 i 21.

(2) Stawka ustalona w ustępie (1) niniejszego paragrafu może być podwyższona przez Ministra Oświaty o 100 % w odniesieniu do nauczycieli, zatrudnionych na kursach dla kształcenia nauczycieli szkół zawodowych.

§ 24. (1) Kierownicy (dyrektorzy) kursów otrzymują:

a) za kierownictwo kursu — wynagrodzenie miesięczne, równające się wynagrodzeniu za 12 faktycznie odbytych godzin nauki, wynagrodzenie za tygodnie i dni, przekraczające pełne miesiące oblicza się według zasad, określonych w ustępie (2) niniejszego paragrafu.

b) za odbyte faktycznie godziny nauki — wynagrodzenie, określone w § 23 niniejszego rozporządzenia.

(2) Kierownicy kursów krótkoterminowych, obliczonych na tygodnie otrzymują za kierownictwo kursu wynagrodzenie tygodniowe, jak za trzy faktycznie odbyte godziny nauki, rozpoczęte tygodnie traktuje się jak pełne tygodnie.

§ 25. Pracownicy administracyjni kursów otrzymują wynagrodzenie miesięczne, równające się wynagrodzeniu nauczycieli kursu za 10, 20 lub 30 godzin nauki według indywidualnych umów, zależnie od rodzaju i ilości pracy na kursie.

D. *Zasady zawierania umów.*

§ 26. Stosunek pracy kontraktowego presonelu naukowego, pedagogicznego i administracyjnego ma charakter umowny.

Umowę zawiera się w sposób, określony w § 27 na warunkach, wyszczególnionych we wzorze umowy dołączonym do niniejszego rozporządzenia, jako załącznik Nr 1.

§ 27. (1) Z pracownikami, zatrudnionymi na warunkach określonych we wzorze umowy, podanym w załączniku Nr 1 i wynagradzanymi zgodnie z postanowieniami niniejszego rozporządzenia nie należy spisywać umów w pełnym brzmieniu, podanym w załączniku Nr 1, lecz po ustnym omówieniu z pracownikami warunków umowy należy wystawić pismo, angażujące do pracy według właściwego wzoru, podanegow załączniku Nr 2. Doręczenie pracownikowi pisma angażującego właściwego wzoru wystawionego prze władzę upoważnioną do zawarcia umowy jest dowodem zawarcia umowy na warunkach, określonych w załączniku Nr 1.

(2) W razie zawarcia umowy za zgodą Ministra Oświaty na warunkach odmiennych, niż określone we wzorach, podanych w załączniku Nr 1 należy spisać umowę w pełnym brzmieniu.

§ 28. (1) Władzą powołaną do zawarcia umowy w sposób, określony w § 27 jest Inspektor Szkolny, Kurator Okręgu Szkolnego, Rektor Szkoły Akademickiej lub Minister Oświaty, zależnie od tego, której z tych władz szkoła lub zakład bezpośrednio podlega.

(2) Kurator Okręgu Szkolnego oraz Minister mogą upoważnić do zawarcia umowy dyrektorów szkół lub zakładów. Wtedy umowa podlega zatwierdzeniu przez władzę, dająca upoważnienie do jej zawarcia. W innych wypadkach, określonych w przepisach szczególnych umowa podlega zatwierdzeniu przez właściwą władzę, określoną w tych przepisach.

(3) W celu zatwierdzenia umowy rektor lub dyrektor szkoły lub zakładu przesyła do władzy zatwierdzającej odpis pisma angażującego do pracy wraz z dowodem doręczenia tegoż pracownikowi. O zatwierdzeniu lub odmowie zatwierdzenia władza zatwierdzająca zawiadamia pisemnie rektora lub dyrektora, który następnie zawiadamia o tym również pisemnie pracownika.

§ 29. Przy określaniu czasu trwania umów należy stosować następujące zasady:

a) z lekarzami, dentystami, higienistkami oraz pracownikami pedagogicznymi domów dziecka umowy zawiera się bądź na czas nieokreślony, bądź na czas określony, zaś z zastępcami profesorów szkół akademickich i wszystkimi innymi pracownikami naukowymi i pedagogicznymi wszelkich typów szkół, zakładów i kursów — na czas

określony nie dłuższy, niż okres jednego roku szkolnego (akademickiego),

b) jeżeli pracownik ma być zatrudniony przez cały rok szkolny lub akademicki, umowę zawrzeć należy na okres od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia następnego roku,

c) jeżeli pracownik ma być zatrudniony przez jedno półrocze nauki szkolnej, względnie przez jeden semestr, umowę zawrzeć należy na okres sześciu miesięcy kalendarzowych, poczynając od 1 września, względnie 1 lutego,

d) jeżeli pracownik ma być zatrudniony przez trymestr, umowę zawrzeć należy na okres czterech miesięcy kalendarzowych, poczynając od 1 września, 1 stycznia lub 1 maja.

§ 30. Przy określaniu czasu trwania umów z pracownikami, którzy mają być zatrudnieni w ciągu okresu czasu nieodpowiadającego okresom półroczy szkolnych, semestrów, względnie trymestrów, należy stosować następujące zasady:

a) gdy faktyczny czas pracy ma trwać 10 miesięcy umowę należy zawrzeć na 12 miesięcy,

b) gdy faktyczny czas pracy ma trwać mniej niż 10 miesięcy, lecz co najmniej 5 miesięcy, umowę zawrzeć należy na czas o jeden miesiąc dłuższy od liczby miesięcy, w ciągu których pracownik ma być faktycznie zatrudniony,

c) gdy faktyczny czas pracy ma trwać krócej niż 5 miesięcy, umowę zawrzeć należy na tyle miesiecy, przez ile pracownik ma być faktycznie zatrudniony.

§ 31. Umowy o pracę na kursach krótkoterminowych zawiera się na czas trwania kursu lub na czas krótszy.

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dnia 1 września 1947 roku.

Równocześnie tracą moc obowiązującą:

1. rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 17 października 1947 r. (Nr I. P. 2396/45N) w sprawie wynagrodzenia opłacanych przez Państwo kontraktowych nauczycieli szkół państwowych i publicznych (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 5, poz. 199),

2. rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 29 maja 1946 r. (Nr I. P. 9469/46) w sprawie wynagrodzenia zastępców profesorów, kontraktowych pomocniczych sił naukowych i za godziny zlecone w państwowych szkołach akademickich (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 5, poz. 136) zmieniona rozporządzeniem Ministra Oświaty z dnia 18 października 1946 r. Nr I. Pers. 13448/46 (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 11, poz. 316) oraz rozporządzeniem Ministra Oświaty z dnia 25 lutego 1947 r. Nr I. Pers. 2600/47 (Dz. Urz. Min.Ośw. Nr 2, poz. 42),

3. rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr BP. 2753/34) w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy i dentystów szkolnych (Dz. Urz. Min. W.R. i O.P. Nr 1, poz. 7),

4. rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 26 lutego 1946 r. Nr II. KN. 304/46 w sprawie kontraktowych nauczycieli zatrudnionych na Wyższych Kursach Nauczycielskich, w Państwowych Pedagogiach, Państwowym Instytucie Robót Ręcznych i Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 2, poz. 43),

5. zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 10 września 1946 r. (Nr I. Pers. 11179/46) wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wynagrodzeń pracowników kontraktowych na kursach, w szkołach powszechnych i średnich dla dorosłych, w uniwersytetach ludowych, uniwersytetach powszechnych i innych formach kształcenia dorosłych (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 11, poz. 325),

6. Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 10 kwietnia 1947 r. (Nr I. Pers. 3845/47) w sprawie zawierania umów i wynagrodzenia pracowników pedagogicznych i administracyjnych na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 5, poz. 102),

7. rozporządzenie Ministra Oświaty z dnia 20 stycznia 1946 r. (Nr I. P. 8922/45N) w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 1, poz. 6),

8. zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 26 września 1947 r. (Nr I. Pers. 15657/47) w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy, dentystów i higienistek szkolnych,

9. wszystkie inne przepisy i zarządzenia w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

Minister

(—) *Dr St. Skrzeszewski*

Załącznik Nr 1.

UMOWA

o pracę, zawarta w .... dnia .... między ....
działającym w imieniu Skarbu Państwa jako pracodawcy, a ob. ....
jako pracownikiem.

1. Ob. ...., zwany w dalszej treści niniejszej umowy pracownikiem, przyjmuje na siebie od dnia .... do dnia .... obowiązki: *)

a) profesora, zastępcy profesora .... w pełnym
(wymienić nazwę katedry)
wymiarze zajęć profesorskich wraz z kierownictwem zakładu przywiązanego do tej katedry;

b) prowadzenia zleconych wykładów ćwiczeń, lekcji lektorskich w wymiarze .... godzin tygodniowo;

c) adiunkta, kustosza, instruktora, prosektora, obserwatora, asystenta starszego, młod-

szego, demonstratora, elewa, zastępcy asystenta przy katedrze (zakładzie)..................
.... w wymiarze .... godzin tygodniowo;
(podać nazwę katedry wzgl. zakładu i wydziału)

d) nauczyciela Publicznej Szkoły Powszechnej Nr......... w........................., powiatu
(miejscowość)
.... w wymiarze 30 godzin zasadniczych i .... godzin nadliczbowych tygodniowo w pierwszym półroczu nauki szkolnej oraz w wymiarze .... godzin zasadniczych i .... godzin nadliczbowych tygodniowo w drugim półroczu nauki szkolnej;

e) wychowawczyni Państwowego Przedszkola im. ....
w .... w wymiarze .... godzin ....;
(miejscowość)

f) nauczyciela, nauczyciela zawodu, asystenta ....
(nazwa szkoły)
w .... w wymiarze .... godzin ....;
(miejscowość)

g) lekarza szkolnego, lekarza dentysty, higienistki w ....
(nazwa szkoły)
w .... w wymiarze .... godzin zajęć tygodniowo;
(miejscowość)

h) wychowawcy, wychowawczyni-higienistki, kierownika Państwowego Domu Dziecka
w .... w pełnym wymiarze zajęć obowiązującym wychowawców,
(miejscowość)
kierowników mianowanych.

2. Pracownik otrzymywać będzie wynagrodzenie ustalone obowiązującym rozporządzeniem Ministra Oświaty o wynagrodzeniu pracowników kontraktowych w szkołach, kursach i instytucjach, podległych Ministrowi Oświaty. Wynagrodzenie będzie wypłacane miesięcznie z góry przez czas trwania umowy.

W razie podróży służbowych lub delegacji przysługują pracownikowi należności według norm, obowiązujących dla funkcjonariuszy państwowych.

3. W razie niemożności pełnienia obowiązków wskutek powołania do pełnienia czynności sędziego przysięgłego, ławnika sądu, albo innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną dla zapobieżenia rozwleczenia choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres trzech miesięcy prawo do wynagrodzenia zmniejszonego o kwoty otrzymywane ze Skarbu Państwa na skutek powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków obywatelskich, albo też wykluczenia od zajęć prez władze sanitarne. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków, prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu, na który ją zawarto.

W razie powołania na przeszkolenie lub na ćwiczenia wojskowe na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, zatrzymuje pracownik na czas tego przeszkolenia lub ćwiczeń wynagrodzenie, określone w punkcie 2. z zastrzeżeniem postanowień art. 135 wspomnianej ustawy. W razie powołania do czynnej służby wojskowej, ze względu na bezpieczeństwo Państwa na podstawie powołanej wyżej ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, przestanie pracownik otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie, z końcem miesiąca, w którym nastąpiło wcielenie.

4. Pracownik zobowiązuje się ściśle stosować do ustaw, regulaminów, instrukcyj i innych przepisów, obowiązujących personel naukowy i pedagogiczny szkół, kursów i zakładów, podległych Ministrowi Oświaty oraz wykonywać zarządzenia właściwych władz przełożonych.

5. W razie uchybienia warunkom umowy, mogą być nałożone na pracownika kary pieniężne do wysokości 10 % wynagrodzenia, niezależnie od możności stosowania innych rygorów.

6. Rozwiązanie stosunku pracy z niniejszej umowy następuje:
   a) wskutek upływu czasu, na który umowę zawarto;
   b) w razie przejścia pracownika do służby o charakterze publiczno-prawnym, z dniem poprzedzającym dzień, od którego będzie przysługiwało pracownikowi uposażenie służbowe na podstawie nominacji;
   c) w razie powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jeżeli stosunek pracy w chwili powołania trwał nieprzerwanie mniej, aniżeli sześć miesięcy — z dniem wcielenia.

---

*) Niepotrzebne skreślić.

Umowa nie ulega rozwiązaniu z powodu:

a) powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jeżeli stosunek pracy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej sześć miesięcy;
b) powołania pracownika na przeszkolenie lub na ćwiczenia wojskowe;
c) powołania żołnierzy rezerwy lub pospolitego ruszenia do czynnej służby wojskowej ze względu na bezpieczeństwo Państwa.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku właściwa władza szkolna może uznać umowę za rozwiązaną.

Umowa niniejsza może być rozwiązana przed upływem czasu, na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku pracy następuje po wypowiedzeniu umowy przez pracodawcę lub pracownika. Wypowiedzenie dokonane być winno na piśmie i doręczone najpóźniej na sześć tygodni przed upływem kwartału kalendarzowego.

W razie popełnienia przez pracownika zaniedbania lub czynu, który bądź to podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił funkcjonariusz państwowy, występek służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie właściwej władzy szkolnej prawo jednostronnego uznania niniejszej umowy za rozwiązaną natychmiast. Decyzja ta, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, powoduje rozwiązanie stosunku pracy z chwilą jej doręczenia i wstrzymanie z tą chwilą określonego w punkcie 2) wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy naczelnej, (której orzeczenie nie podlega dalszemu tokowi instancyj), będzie pracownikowi służyło prawo odwołania się od tej decyzji w ciągu 14 dni od dnia następującego po dniu doręczenia do władzy bezpośrednio wyższej. Orzeczenie wydane w II instancji jest ostateczne. Odwołanie nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji przez władze wyższej instancji, będzie pracownikowi służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia obowiązków na warunkach niniejszej umowy, przy czym wynagrodzenie, jakie należałoby się od chwili zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Poza tym zrzeka się pracownik prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

7. W razie rozwiązania stosunku pracy pracownik będzie obowiązany zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem pracodawcy (Skarbu Państwa) zobowiązania pieniężne i inne.

8. Dla wszystkich sporów, jakie mogą wyniknąć z niniejszej umowy, będą w I instancji kompetentne sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w.................................

....

(Podpis pracownika) (Podpis przedstawiciela władzy)

Nr R. 1246/47.

Załącznik Nr 2.

Wzór ogólny.

...., dnia .... 19...... r.

w .... Obywatel (-ka) ....

Nr.................... ....

Spr.: Zatrudnienie. w....................

Powołuję Obywatela (-kę) za Jego (Jej) zgodą do pracy w....................................

(nazwa szkoły lub instytucji)

na okres od dnia.................................... do dnia.................................... w charakterze kontraktowego .... na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24 października 1947 r. Nr I. Pers. 20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr.........., poz...........), a w szczególności:

1. z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze.................................... w okresie ....
(półrocza, semestru, trymestru)
2. z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze.................................... w okresie ....
3. z obowiązkiem kierowania .... w okresie ....
(szkołą, zakładem)
4. z wynagrodzeniem miesięcznym, równającym się uposażeniu.................... grupy funkcjonariuszów państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym ....

5. z wynagrodzeniem za godziny .... w wysokości .... zł miesięcznie za jedną godzinę .... tygodniowo,
6. z wynagrodzeniem dodatkowym, równającym się ....
7. z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby .... umowy
(Ministerstwo, Kuratorium)

nie zatwierdziło, przy czym w tym wypadku rozwiązanie umowy nastąpi z końcem miesiąca, w którym Obywatel(-ka) zostanie zawiadomion.... o decyzji ....
(Ministerstwa)

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatel(-ka) u ....

....
(u mnie, u dyrektora szkoły) (Podpis)

Nr R. 1246/47.

Załącznik 2.
Wzór szczeg. A.

....

w ...., dnia .... 19.... r.
Nr ..../....... Obywatel (-ka) ....
Spr.: Zatrudnienie. w ....

Powołuję Obywatela(-kę) za Jego (Jej) zgodą do pracy w ....
(nazwa szkoły lub zakładu)

na okres od dnia .... do dnia .... w charakterze kontraktowego (-ej) .... na warunkach określonych w umowie
(nauczyciela, wychowawczyni)

wzorcowej, drukowanej w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I. Pers. 20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr .... poz. ....), a w szczególności:

1. z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze .... godzin zasadniczych i .... godzin nadliczbowych tygodniowo w okresie ....
(pierwszego półrocza nauki szkolnej)
2. z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze .... godzin zasadniczych i .... godzin nadliczbowych tygodniowo w okresie ....
(drugiego półrocza nauki szkolnej)
3. z wynagrodzeniem miesięcznym (za pełny wymiar zajęć obowiązkowych), równającym się uposażeniu funkcjonariuszów państwowych .... grupy zwiększonemu o odpowiednie dodatki przysługujące nauczycielom mianowanym;
4. oraz wynagrodzeniem za godziny nadliczbowe w wysokości .... zł miesięcznie za jedną godzinę nadliczbową tygodniowo.

W celu objęcia obowiązków służbowych zgosi się Obywatel(-ka) w ....

Nr R. 1246/47.

Inspektor Szkolny

Poz. 3.

Nr R. 1246/47 .

OKÓLNIK Nr 42
Ministerstwa Oświaty
z dnia 28 października 1947 r.
(Nr I. Pers. 21201/47)

w sprawie interpretacji i zasad stosowania przepisów rozporządzenia Ministra Oświaty o wynagrodzeniu pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty *), które wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Ministerstwo Oświaty w celu uniknięcia niejednolitości w interpretowaniu i stosowaniu postanowień tego rozporządzenia wyjaśnia, co następuje:

1. Przy stosowaniu postanowień załączonego rozporządzenia, jako pełną liczbę godzin obowiązkowych pracowników kontraktowych uważać należy:

a) odnośnie wychowawczyń i kierowniczek przedszkola, nauczycieli, dyrektorów i kierowników szkół powszechnych i specjalnych, szkół ćwiczeń, szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół dla dorosłych oraz odnośnie nauczycieli, nauczycieli zawodu (instruktorów), asystentów, kierowników i dyrektorów szkół zawodowych — liczbę godzin określoną jako obowiązkowy wymiar zajęć odpowiednich pracowników mianowanych w rozporządzeniu Ministra W. R. i O. P. z dnia 10 sierpnia 1937 roku (BP. 18267/37) o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 316) wraz z późniejszymi zmianami;

b) odnośnie nauczycieli, zastępców nauczycieli i asystentów wyższych szkół pedagogicznych oraz nauczycieli, kierowników, wychowawczyń i kie-

rowniczek szkół ćwiczeń i przedszkoli ćwiczeń przy wyższych szkołach pedagogicznych — liczbę godzin, określoną jako obowiązkowy wymiar zajęć w rozporządzeniu Ministra Oświaty z dnia 14 października 1946 r. (Nr I. Pers. 16470/46) w sprawie wymiaru zajęć obowiązkowych personelu nauczającego w państwowych wyższych szkołach akademickich (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 11, poz. 313).

2. Wymiar obowiązków zastępcy profesora szkoły akademickiej winien odpowiadać wymiarowi obowiązków nauczycielskich profesora danej katedry i sprowadzać się do odbywania co najmniej 5 godzin wykładów i 2 ogdziny ćwiczeń tygodniowo oraz kierowania właściwym zakładem.

Gdy osoba, zastępująca profesora na niezajętej katedrze, pełni obowiązki w mniejszym wymiarze, lub gdy nie ma powierzonego kierownictwa zakładu, wynagrodzenie za powierzone czynności może pobierać jedynie według norm za zlecone wykłady i ćwiczenia.

3. Odnośnie wychowawców i kierowników państwowych domów dziecka należy aż do czasu unormowania w drodze ustawodawczej spraw stosunku sużbowego tychże, stosować następujące zasady. Wychowawcy państwowych domów dziecka z wyjątkiem wychowawców prowadzących wyłącznie zajęcia przedszkolne lub świetlicowe obowiązani są do spełniania opieki nad powierzoną im grupą dzieci przez całą dobę i w ciągu całego tygodnia. Wychowawcy ci otrzymują wynagrodzenie pieniężne, określone w § 3 załączonego rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. i ponadto wynagrodzenie w naturze, a mianowicie: całodzienne wyżywienie, mieszkanie służbowe w domu dziecka wraz z oświetleniem i ogrzewaniem oraz pranie bielizny. Wychowawcom tym przysługuje jeden dzień w tygodniu wolny od zajęć, zaś w pozostałych dniach poza 8-godzinnym okresem snu 5 godzin dziennie wolnych od obowiązków. Jeżeli na skutek polecenia władzy przełożonej wychowawca nie może wykorzystać w pełni przysługujących mu godzin lub dni wolnych od zajęć, wówczas przysługuje mu wynagrodzenie za godziny nadliczbowe według stawek dla nauczycieli szkół powszechnych za nauczanie w klasach I—VI.

Wychowawcy państwowych domów dziecka prowadzący wyłącznie zajęcia przedszkolne lub świetlicowe otrzymują tylko wynagrodzenie pieniężne:

a) zatrudnieni w wymiarze 30 godzin tygodniowo wynagrodzenie określone w § 3 powołanego rozporządzenia,

b) zatrudnieni w wymiarze mniejszym niż 30 godzin tygodniowo — wynagrodzenie, określone w § 19 ustęp (1) punkt a) powołanego wyżej rozporządzenia.

4. Umowy o pracę, zawarte z pracownikami pedagogicznymi na bieżący rok szkolny przed datą otrzymania niniejszego okólnika przez władzę szkolną, należy pozostawić bez zmiany aż do upływu czasu, na który zostały zawarte. Jedynie w tych przypadkach, gdy postanowienia rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 roku dają możność zawarcia umowy na warunkach korzystniejszych dla pracownika, niż warunki, określone w umowie dotychczasowej, należy umowę zmienić.

Przy zawieraniu nowych umów należy ściśle przestrzegać zasad angażowania i wynagradzania ustalonych w omawianym rozporządzeniu z dnia 24 października 1947 r.

5. We wszystkich przypadkach, gdy powołane rozporządzenie z dnia 24 października 1947 r. zastrzega do kompetencji Ministra Oświaty przyznanie lub podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego oraz przyznanie dla wybitnych fachowców wynagrodzenia dodatkowego, decyzje będą wydawane w granicach etatów na podstawie indywidualnych umotywowanych wniosków Kuratoriów.

Decyzje wydane przez Kuratorów Okręgów Szkolnych na podstawie rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 20 stycznia 1946 roku (Nr I. P. 8922/45N) w sprawie przekazania niektórych spraw kompetencji Kuratorów Okręgów Szkolnych zachowują moc obowiązującą do dnia 31 sierpnia 1948 r.

6. Uchyla się moc obowiązującą okólnika nr 14 z dnia 21 lutego 1946 r. (I. P. 3155/46) w sprawie zasad przyznawania dodatków służbowych dla mianowanych nauczycieli - wybitnych fachowców, uczących w szkołach zawodowych.

Decyzje w sprawie przyznawania dodatku służbowego dla wybitnych fachowców, uczących w szkołach zawodowych, będą w przyszłości wydawane przez Ministerstwo Oświaty w granicach możliwości budżetowych na podstawie indywidualnych umotywowanych wniosków Kuratoriów.

Decyzje wydane przez Kuratorów Szkolnych na podstawie okólnika nr 14 z dnia 21 lutego 1946 r. (I. P. 3155/46) zachowują moc obowiązującą do dnia 31 sierpnia 1948 r.

7. Uchyla się moc obowiązującą postanowień ustępu czwartego okólnika nr 2 z dnia 14 stycznia 1947 r. (I. Pers. 548/47) w sprawie interpretacji i zasad stosowania przepisów rozporządzenia Rady Ministrów o specjalnym dodatku nauczycielskim.

8. Przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień §§ 19—21 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. (Nr I, Pers. 20731/47) wynikają następujące stawki wynagrodzenia miemiesięcznego za jedną godzinę zajęć w tygodniu:

	Na ziemiach dawnych Zł	W Warszawie Zł	Na ziemiach odzyskan. Zł
Państwowe Domy Dziecka:			
wychowawcy i kierownicy	200	220	230

	Na ziemiach dawnych Zł	W Warszawie Zł	Na ziemiach odzyskan. Zł
Przedszkola:			
przedszkola (wychow. i kierown.)	200	220	230
przedszkole ćwiczeń	240	260	280
Szkoły powszechne (i specjalne):			
w klasach I—VI	200	220	230
w klasach VII—VIII	300	320	350
szkoła ćwiczeń, klasy I—VI	240	260	280
szkoła ćwiczeń, klasy VII—VIII	300	320	350
Szkoły średnie ogólnokształcące:			
nauczyciele i dyrektorzy	300	320	350
Szkoły i kursy dla dorosłych:			
w zakresie szkoły powszechnej	200	220	230
w zakresie szkoły średniej	300	320	350
Zakłady kształcenia nauczycieli:			
licea pedagogiczne i seminaria dla wychowania przedszkolnego	370	400	440
Państwowy Instytut Robót Ręcznych, Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej i WKN	400	440	480
Szkoły zawodowe:			
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	260	280	300
nauczyciele w szkołach niższych i w szkołach przysposobienia zawodowego	320	350	380
nauczyciele w szkołach średnich	400	440	480
Szkoły wyższe nieakademickie:			
nauczyciele (profesorowie)	1000	1000	1000
lekcje na kursie wstępnym	630	630	630
kwalifikowani nauczyciele zawodu	450	450	450
niekwalifikowani nauczyciele zawodu	280	280	280
asystenci ze stopniem naukowym	310	310	310
asystenci bez stopnia naukowego	220	220	220
Szkoły akademickie:			
habilitowany adiunkt	350	350	350
adiunkt, habilitowany starszy asystent	330	330	330
starszy asystent ze stopniem naukowym	310	310	310
starszy asystent bez stopnia naukowego	220	220	220
mł. asystent ze stopniem nauk.	280	280	280
mł. asystent bez stopnia naukowego	200	200	200
zastępca asystenta	190	190	190
zlecone wykłady	1120	1120	1120
zlecone ćwiczenia i lektoraty	840	840	840
lekcje na kursie wstępnym	980	980	980
ćwiczenia cielesne	700	700	700
Różne szkoły i zakłady:			
nauczyciele i wykładowcy w uniwersytetach powszechnych	300	320	350
pracownicy oświatowi, świetlic itp. instyt. dla dorosłych	300	320	350
lekarze po ukończeniu trzech lat pracy	440	480	530
lekarze przed ukończeniem trzech lat pracy i dentyści	430	460	500
higienistki po ukończeniu trzech lat pracy	150	160	170
higienistki przed ukończeniem trzech lat pracy	140	150	160

9. Przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień § 22 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I. Pers. 20731/47 wynikające następujące stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę zajęć w tygodniu wybitnych fa-

chowców — nauczycieli, nauczycieli zawodu w szkołach zawodowych, specjalnych, Państwowych Wyższych Kursach Nauczycielskich, w Państwowym Instytucie Robót Ręcznych i Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej:

	Na ziemiach dawnych Zł	W Warszawie Zł	Na ziemiach odzyskan. Zł
A. Stawki podwyższone o 50 % :			
nauczyciele szkół specjalnych w kl. I—VI	300	330	345
nauczyciele szkół specjalnych w kl. VII—VIII	450	480	525
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	390	420	450
nauczyciele niższych szkół zawodowych i szkół przysposobienia zawodowego	480	525	570
nauczyciele PIRR, PIPS, WKN	600	660	720
nauczyciele średnich szkół zawodowych	600	660	720
B. Stawki podwyższone o 100 % :			
nauczyciele szkół specjalnych w kl. I—VI	400	440	460
nauczyciele szkół specjalnych w kl. VII—VIII	600	640	700
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	520	560	600
nauczyciele niższych szkół zawodowych i szkół przysposobienia zawodowego	640	700	760
nauczyciele średnich szkół zawodowych	800	880	960
nauczyciele PIRR, PIPS, WKN	800	880	960

10. Miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe za kierownictwo kursów dla dorosłych w zakresie szkoły powszechnej, określone w ustępie (5) § 19 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 24 października 1947 r. wynosi przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych:

	Na ziemiach dawnych Zł	W Warszawie Zł	Na ziemiach odzyskan. Zł
a) na kursach, obejmujących od 1 do 5 oddziałów	1200	1280	1370
b) na kursach, obejmujących od 6 do 10 oddziałów	3200	3420	3660
c) na kursach, obejmujących ponad 10 oddziałów	6000	6400	6850

11. Miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe za kierownictwo kursu lub instytucji oświaty dorosłych, określone w ustępie (6) § 19 powołanego rozporządzenia z dnia 24 października 1947 r. wynosi przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych:

a) na ziemiach dawnych 430 zł
b) w Warszawie 460 zł
c) na ziemiach odzyskanych 500 zł

12. Przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień § 23 powołanego wyżej rozporządzenia z dnia 24 października 1947 r. wynikają następujące stawki wynagrodzenia:

	Na ziemiach dawnych Zł	W Warszawie Zł	Na ziemiach odzyskan. Zł
a) za faktycznie odbytą godzinę nauczania na kursach kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli	100	110	120
b) za faktycznie odbytą godzinę nauczania na kursach kształcących nauczycieli szkół zawodowych za zgodą Ministra Oświaty	200	220	240
c) wynagrodzenie miesięczne za kierownictwo kursu kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli	1200	1320	1440
d) wynagrodzenie tygodniowe za kierownictwo kursu kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli	300	330	360

Tekst rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I. Pers. 20731/47 załącza się.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) *Z. Pomianowski*

Poz. 4.

ZARZĄDZENIE
Ministra Oświaty

z dnia 25 października 1947 r.

(Nr I. Pers. 20709/47)

w sprawie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe personelu pedagogicznego w szkołach, zakładach i kursach podległych Ministerstwu Oświaty

Z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r. ustalam w porozumieniu z Ministrem Skarbu następujące zasady wypłacania dodatkowych wynagrodzeń za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe personelu pedagogicznego domów dziecka, przedszkoli oraz kursów i szkół wszystkich typów i stopni z wyjątkiem szkół akademickich.

A. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe.

§ 1. Wychowawcy domów dziecka, wychowawczynie przedszkoli, nauczyciele, nauczyciele zawodu, asystenci, kierownicy i dyrektorzy szkół i zakładów otrzymują dodatkowe wynagrodzenie za nauczanie oraz inne zajęcia obowiązkowe w godzinach przekraczających liczbę godzin, określoną w przepisach szczególnych, jako obowiązkowy wymiar zajęć.

§ 2. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia za godziny nadliczbowe zależna jest od liczby godzin nadliczbowych w tygodniu oraz miesięcznej stawki za jedną godzinę nadliczbową w tygodniu.

§ 3. Wysokość miesięcznej stawki za jedną godzinę nadliczbową w tygodniu ustala się w kwocie równej miesięcznemu wynagrodzeniu za jedną godzinę zajęć tygodniowo kontraktowego nauczyciela, nauczyciela zawodu, asystenta lub wychowawcy danego typu zakładu lub szkoły, zatrudnionego w niepełnym wymiarze zajęć, z tym jednakże zastrzeżeniem, że przy ustalaniu wysokości stawki za godziny nadliczbowe nie mają zastosowania przepisy upoważniające Ministra Oświaty do podwyższania stawek lub przyznawania dodatkowego wynagrodzenia za godziny kontraktowe.

§ 4. (1) Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe wypłaca się:

a) przez 12 miesięcy, jeśli nauczanie względnie pełnienie innych czynności w godzinach nadliczbowych trwa przez pełne dwa półrocza nauki szkolnej, względnie przez 10 miesięcy,

b) przez 6 miesięcy, jeśli zajęcia te trwają przez jedno półrocze nauki szkolnej, względnie przez 5 miesięcy,

c) przez liczbę miesięcy o 1 większą od liczby miesięcy, w ciągu których zajęcia te trwały, gdy faktyczny czas trwania tych zajęć przekracza 5 miesięcy, lecz jest krótszy od 10 miesięcy,

d) przez okres faktycznego pełnienia tych zajęć, jeśli one trwały krócej niż 5 miesięcy, przy czym za okres krótszy od jednego miesiąca wypłaca się 1/30 wynagrodzenia miesięcznego za każdy dzień tego okresu.

(2) Podstawą wymiaru wynagrodzenia za jedenasty i dwunasty miesiąc (punkt a) oraz wynagrodzenia za miesiąc dodatkowy (punkt c) jest liczba godzin w tygodniu, przypadająca średnio za jeden miesiąc okresu faktycznego zatrudnienia w godzinach nadliczbowych i zaokrąglona do liczby całkowitej wzwyż.

§ 5. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe płatne jest z góry lub z dołu w zależności od rodzaju godzin nadliczbowych. Z góry płatne są godziny nadliczbowe, przydzielone nauczycielowi na dany rok szkolny na podstawie ustalonego z góry i zatwierdzonego na cały rok szkolny podziału czynności grona nauczycielskiego. Z dołu natomiast płatne są godziny nadliczbowe, dla których okres trwania nie może być z góry ustalony (np. za godziny nadliczbowe, wynikające z powierzenia zastępstw osób chorych i urlopowanych).

B. Wynagrodzenie za czynności dodatkowe.

§ 6. (1) Wychowawczynie przedszkoli (przedszkoli ćwiczeń), nauczyciele szkół powszechnych (szkół ćwiczeń i szkół specjalnych), średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli otrzymują uposażenie ryczałtowe wynagrodzenie równające się 3 % uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycieli za każdą z następujących czynności:

a) za opiekę wychowawczą nad I klasą (grupą w przedszkolach),

b) za opiekę nad jednym gabinetem,

c) za opiekę nad organizacją uczniowską.

d) za prowadzenie biblioteki.

(2) Kierownicy publicznych szkół powszechnych (szkół ćwiczeń i szkół specjalnych) za prowadzenie nadzoru nad wypełnieniem obowiązku szkolnego i prowadzeniem akt z tym związanych oraz kierowniczki przedszkoli (przedszkoli ćwiczeń) za prowadzenie akcji dożywiania dzieci otrzymują miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe równające się:

a) w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym nieprzekraczającą 200 oraz w przedszkolach — 6 % uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycielski,

b) w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym przekraczającą 200 — 12 % uposażenia zasadniczego grupy VI zwiększonego o specjalny dodatek nauczycielski.

(3) Łączne wynagrodzenie miesięczne za czynności dodatkowe, wypłacane na podstawie ust. (1) i (2) niniejszego paragrafu, nie może przekraczać 12 % uposażenia zasadniczego grupy VI, zwiększonego o specjalny dodatek nauczycielski.

§ 7. Za czynności wychowawcy w internacie przy państwowej szkole średniej ogólnokształcącej, zawodowej lub zakładzie kształcenia nauczycieli — nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie jak za godziny nadliczbowe według stawki dla nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli, przy czym na każdych 20 wychowanków internatu

przeznacza się 10 godzin zajęć wychowawczych tygodniowo.

§ 8. (1) Nauczyciele (kierownicy) szkół ćwiczeń, wychowawczynie (kierowniczki) przedszkoli ćwiczeń oraz nauczyciele i wychowawczynie szkół i przedszkoli, spełniających zadania szkół ćwiczeń, względnie przedszkoli ćwiczeń, za pełnienie czynności, związanych z praktycznym kształceniem kandydatów na nauczycieli, względnie kandydatek na wychowawczynie otrzymują miesięczne dodatkowe wynagrodzenie, jak za 4 godziny nadliczbowe tygodniowo według stawek dla nauczycieli szkół powszechnych za nauczanie w klasach I—VI.

(2) Dyrektorzy i nauczyciele liceów pedagogicznych i seminariów dla wychowawczyń przedszkoli za nadzór nad szkołami (przedszkolami) ćwiczeń oraz za nadzór i instruowanie w dokształcaniu czynnych nauczycieli szkół powszechnych i wychowawczyń przedszkoli otrzymują dodatkowe wynagrodzenie miesięczne w wysokości:

a) dyrektorzy — jak za 5 godzin nadliczbowych,

b) nauczyciele — jak za 4 godziny nadliczbowe —

tygodniowo według stawek dla nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli w Warszawie.

§ 9. Wypłacanie wynagrodzeń za czynności dodatkowe odbywa się na zasadach określonych w § 4 niniejszego zarządzenia.

§ 10. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

1. zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 19 września 1945 r. (Nr I. P. 4784/45N), wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie wynagrodzenia nauczycieli publicznych szkół powszechnych (szkół ćwiczeń, szkół specjalnych), szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli oraz szkół zawodowych z tytułu nauczania lub zajęć w godzinach nadliczbowych (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 5, poz. 208),

2. Okólnik Nr 34 z dnia 6 września 1947 r. (Nr I. Pers. 14942/47) w sprawie wynagrodzenia kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych (szkół ćwiczeń i szkół specjalnych) za czynności dodatkowe,

3. pismo okólne z dnia 9 lipca 1946 r. Nr I. P. 7616/46 w sprawie wynagrodzenia za prace dodatkowe dyrektorów i nauczycieli zakładów kształcenia nauczycieli.

Minister
(—) *Dr St. Skrzeszewski*

Poz. 5.

OKÓLNIK Nr 41

z dnia 25 października 1947 r.
(Nr I. Pers. 21055/47)

w sprawie interpretacji i zasad stosowania przepisów zarządzenia Ministra Oświaty o wynagrodzeniu nauczycieli za godziny nadliczbowe i za czynności dodatkowe.

Ministerstwo Oświaty przesyła do wiadomości i stosowania zarządzenie Ministra Oświaty 20799/47 w sprawie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe personelu pedagogicznego w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty. Zarządzenie to wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1947 r.

Jednocześnie dla utrzymania jednolitej praktyki w stosowaniu postanowień tego zarządzenia Ministerstwo Oświaty wyjaśnia, co następuje:

1. Postanowienia zarządzeina Ministra Oświaty z dnia 25 października 1947 r. Nr I. Pers. 20799/47 odnoszą się do pracowników mianowanych.

W myśl postanowień §§ 15, 16 i 17 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I. Pers. 20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i za czynności dodatkowe wypłacać należy również pracownikom kontraktowym, zajętym w pełnej liczbie godzin obowiązkowych, przy zastosowaniu zasad określonych w omawianym zarządzeniu Nr I. Pers. 20799/47.

2. Wynagrodzenia za godziny nadliczbowe oraz za czynności dodatkowe należy wypłacać tylko tym pracownikom pedagogicznym, którzy faktycznie wykonują zajęcia w godzinach nadliczbowych lub czynności dodatkowe, zaś wynagrodzenia za miesiące dodatkowe tylko tym, którzy te zajęcia lub czynności wykonywali przez pięć lub więcej miesięcy.

3. W obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych z postanowień § 3 zarządzenia z dnia 25 października 1947 roku Nr I. Pers. 20799/47 w związku z postanowieniami §§ 19, 20 i 21 rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947 roku Nr I. Pers. 20731/47 wynikają następujące stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę nadliczbową tygodniowo:

	Na ziemiach dawnych	W Warszawie	Na ziemiach odzyskan.
Państwowy Dom Dziecka:			
wychowawcy i kierownicy	200	220	230
Przedszkola:			
przedszkole (wychowawczynie i kierowniczki)	200	220	230
przedszkole ćwiczeń	240	260	280

Szkoły powszechne (i specjalne):			
w klasach I—VI	200	220	230
w klasach VII—VIII	300	320	350
szkoła ćwiczeń, klasy I—VI	240	260	280
szkoła ćwiczeń, klasy VII—VIII	300	320	350
Szkoły średnie ogólnokształcące:			
nauczyciele i dyrektorzy	300	320	350
Szkoły i kursy dla dorosłych:			
w zakresie szkoły powszechnej	200	220	230
w zakresie szkoły średniej	300	320	350
Zakłady kształcenia nauczycieli:			
licea pedagogiczne i seminaria dla wychowawczyń przedszkoli	370	400	440
Państwowy Instytut Robót Ręcznych, Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej i WKN	400	440	480
Szkoły zawodowe:			
nauczyciele zawodu (instruktorzy)	260	280	300
nauczyciele w szkołach niższych i w szkołach przysposobienia zawodowego	320	350	380
nauczyciele w szkołach średnich	400	440	480
Szkoły wżysze nieakademickie:			
nauczyciele (profesorowie)	1000	1000	1000
kwalifikowani nauczyciele zawodu	450	450	450
niekwalifikowani nauczyciele zawodu	280	280	280
asystenci ze stopniem naukowym	310	310	310
asystenci bez stopnia naukowego	220	220	220

4. Z postanowień §§ 6 i 8 zarządzenia z dnia 25 października 1947 r. Nr I. Pers. 20799/47 przy obecnym stanie prawnym w zakresie przepisów uposażeniowych wynikają następujące stawki miesięczne wynagrodzeń za czynności dodatkowe:

a) za opiekę wychowawczą nad klasą (grupą), za opiekę nad gabinetem, organizacją uczniowską oraz za prowadzenie biblioteki . . . . 180 zł

b)) za prowadzenie akcji dożywiania dzieci w przedszkolach oraz za nadzór nad wypełnieniem obowiązku szkolnego w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym nie przekraczającą 200 . . . 360 zł

c) za nadzór nad wypełnieniem obowiązku szkolnego w szkołach z liczbą dzieci w wieku szkolnym przekraczającą 200 . . . . 720 zł

d) za czynności, związane z praktycznym kształceniem kandydatów na nauczycieli i kandydatek na wychowawczynie:

na ziemiach dawnych . . . . 800 zł
w Warszawie . . . . . 880 zł
na ziemiach odzyskanych . . . 920 zł

e) za nadzór nad szkołami oraz przedszkolami ćwiczeń oraz za instruowanie w dokształcaniu czynnych nauczycieli i wychowawczyń:

nauczyciel . . . . 1600 zł
dyrektorzy . . . . 2000 zł

5. Ryczałtowe miesięczne wynagrodzenie za czynności dodatkowe, określone w § 6 ustęp (1) zarządzenia z dnia 25 października 1947 roku Nr I. Pers. 20799/47 wypłacać należy:

a) za opiekę wychowawczą nad klasą szkolną oraz nad grupą przedszkolną,

b) za opiekę nad samorządem szkolnym i organizacją harcerską (ZHP),

c) za opiekę nad biblioteką szkolną, liczącą nie mniej niż 100 tomów,

d) za opiekę nad gabinetem fizycznym, chemicznym lub biologicznym, o ile jest on stosownie urządzony.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) *Z. Pomianowski*

OKÓLNIK Nr 195
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 17 listopada 1947 r. (Nr BF. 28925/47)
w sprawie uposażenia nauczycieli kontraktowych, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i inne prace dodatkowe

— przesyła się do wiadomości.

Naczelnik Wydziału
(—) *mgr E. Seniów*

Poz. 6.

KOMUNIKAT Nr 3
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 3 listopada 1947 r. (Nr O.-28388/47
w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy, dentystów i higienistek szkolnych.

Okólnikiem Ministerstwa Oświaty z dnia 26 września 1947 r. za Nr I. Pers. 15657 w spra-

wie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy, dentystów i higienistek szkolnych stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę zajęć w tygodniu zostały podniesione do norm następujących:

1. lekarze, mający nie mniej niż trzy lata pracy lekarskiej . . . . . 440 zł
2. lekarze, mający krótszy staż i wszyscy lekarze-dentyści . . . . . 430 zł
3. higienistki, mające trzy lata pracy 150 zł
4. higienistki o mniejszym stażu . 140 zł
5. godziny nauczania higieny są wynagradzane tak samo, jak godziny higieniczno-lekarskiej opieki i należy je zaliczać do ogólnej liczby godzin pracy lekarza.

Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem ogłoszenia z ważnością od dnia 1 września 1947 r. Uposażenie podług nowych norm wraz z wyrównaniem za wrzesień i październik zostanie wypłacone sanitarno-higienicznemu personelowi szkolnemu w dniu 1 listopada 1947 roku.

Przy przeliczeniu uposażeń na nową taryfę zostały zredukowane godziny, dodawane w celu zwiększenia wynagrodzenia. Obecnie przy obliczaniu godzin zatrudnienia należy brać pod uwagę możliwości faktycznego ich wykorzystania przez lekarzy, dentystów i higienistki.

Podstawa obliczania zostaje ta sama: lekarzom oblicza się 1 godzinę na 20 uczniów w szkołach zawodowych i we wszystkich szkołach mających internaty. Lekarze-dentyści i lekarze w szkołach ogólnokształcących bez internatów mają 1 godzinę na 30 uczniów, higienistce przydziela sie od 10 do 30 godzin w tygodniu. zależnie od ilości godzin pracy lekarza (higienistka zawsze powinna być obecna podczas wizyty lekarskiej), od typu szkoły, a także od tego, czy jest internat przy szkole, zawsze biorąc pod uwagę możliwość praktycznego wykorzystania przyznanych godzin.

W internatach odległych od miejsca zamieszkania lekarza, zwłaszcza znajdujących się za miastem, w razie nagłych wezwań należy dostarczyć lekarzowi środków lokomocji.

W internatach, liczących 100 i więcej osób. higienistka czy inna pielęgniarka powinna mieszkać w internacie, albo bardzo blisko internatu.

W każdym internacie powinna być izolatka dla chorych. Chorym z temperaturą nie wolno leżeć w sypialniach.

Przypominam też, że lekarze i lekarze-dentyści szkolni podczas godzin pracy przeznaczonych dla młodzieży szkolnej powinni przyjmować tylko młodzież szkolną, ograniczając przyjmowanie personelu szkolnego do podawania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Wszelkie badania, udzielanie porad lekarskich, wystawianie świadectw itp. do obowiązków lekarza szkolnego nie należą i tam. gdzie zachodzi istotna potrzeba tego. mogą mieć miejsce tylko po godzinach pracy dla młodzieży za osobnym wynagrodzeniem. które uiszczają zainteresowani czy dyrekcja szkoły.

To samo obowiązuje higienistki szkolne.

Rozkład godzin ordynacyjnych lekarzy szkolnych, lekarzy-dentystów i higienistek należy wywiesić na drzwiach pokoju lekarskiego i w kancelarii szkolnej i w pracy swojej trzymać się tego rozkładu.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *J. Baculewski*

Poz. 7.

Rzeczpospolita Polska Odpis.
Ministerstwo Oświaty
Nr I. A-24340/47.

W sprawie wydawnictw Ministerstwa Sprawiedliwości.

Warszawa, dnia 5 grudnia 1947 r.

Konferencja przedstawicieli naczelnych władz państwowych, partii politycznych i organizacji społecznych, odbyta w dniu 10. 11. 1947 r. w Ministerstwie Sprawiedliwości, ustaliła konieczność rozszerzenia akcji popularyzacji prawa, prowadzonej przez Wydział Popularyzacji Prawa Ministerstwa Sprawiedliwości, na wszystkie warstwy społeczeństwa oraz wciągnięcia do współpracy władz, urzędów i instytucji państwowych.

Doceniając znaczenie popularyzacji prawa. Ministerstwo Oświaty zaleca jak najszersze zainteresowanie sie tą akcją, a w szczególności wydawnictwami Ministerstwa Sprawiedliwości w tej dziedzinie, które — jeśli stojące do dyspozycji kredyty na to pozwolą — winny znaleźć się w posiadaniu każdego urzędu władzy lub instytucji.

Wykaz szczegółowy oraz warunki nabywania i prenumeraty omawianych wydawnictw znajdują się w nrze 11 *Demokratycznego Przeglądu Prawniczego* z listopada 1947 r. — do nabycia w biurze sprzedaży Dziennika Ustaw R. P.: Warszawa, Al. Wyzwolenia 30, oraz w księgarniach.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) *J. Czyżewicz*

OKÓLNIK Nr 220

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 18 grudnia 1947 r. (Nr O. 33049/47 — do wiadomości i ścisłego stosowania się.

Naczelnik Wydziału
(—) *Mgr. E. Seniów*

Poz. 8.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr I. Pers. 11425/47.

Warszawa, dnia 25 lipca 1947 r.

Ministerstwo Oświaty zawiadamia, że w Dzienniku Urzędowym Min. Oświaty ogłoszona zostanie — wchodząca w życie od 1 stycznia 1948 roku — instrukcja Prezydium Rady Ministrów

o zaopatrywaniu pracowników państwowych i ich żon w legitymacje urzędowe nowego typu oraz o stosowanie ulg taryfowych przy przejadach koleją.

W związku z tym traci moc obowiązującą okólnik Nr 13 z dnia 13.II.1946 r. (I. P. 2919/46) (Dz. Urz. Min. Oświaty Nr 2, poz. 53) o legitymacjach i uprawnieniach pracowników państwowych i ich rodzin do korzystania z ulg przy przejazdach kolejami. Dotychczasowe legitymacje ważne będą do 31 marca 1948 r., do której to daty przeprowadzona zostanie wymiana dotychczasowych legitymacji na nowe.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) *J. Czyżewicz*

§ 2 i § 4

z instrukcji o zaopatrywaniu pracowników państwowych i ich żon w legitymacje urzędowe oraz o stosowaniu ulg taryfowych przy przejazdach koleją.

§ 2. *Wzór legitymacji i ich wypełnienie.*

1) dla pracowników państwowych w służbie czynnej, zarówno mianowanych jak i kontraktowych oraz praktykantów (wzór Nr 1),

1a) dla pracowników, jak wyżej, lecz nie mających prawa do ulgi kolejowej w myśl niniejszej instrukcji (wzór Nr 1a),

2) dla żon pracowników państwowych, wyżej wymienionych pod 1) (wzór Nr 2).

§ 4. *Ulgi przy przejazdach kolejami państwowymi.*

1. Zgodnie z postanowieniami: — ustalono, że do korzystania z ulgowych przejazdów według ulg taryfowych, przewidzianych dla funkcjonariuszów państwowych są uprawnieni:

I. — funkcjonariusze pełniący obowiązki służbowe (zatrudnieni w instytucjach państwowych, których charakter służby (zatrudnienia) odpowiada następującym warunkom:

a) zajmują stanowiska (etaty), co do których stosunek służbowy funkcjonariusza państwowego może być unormowany aktem nominacyjnym, czyli stanowiska urzędników (funkcjonariuszów państwowych i niższych funkcjonariuszów) przewidziane w obowiązującej tabeli stanowisk oraz pracownicy pełniący funkcje analogiczne do funkcji urzędniczych,

b) są opłacani z kredytów tzw. osobowych (par. 1 — płace) budżetu państwowego,

c) są mianowani na stałe lub do odwołania (prowizorycznie), względnie przyjęci do służby przygotowawczej, jako praktykanci w rozumieniu ustawy o państwowej służbie cywilnej, albo są zakontraktowani na powyższych stanowiskach na czas nieograniczony (za wyjątkiem zakontraktowanych w monopolach i przedsiębiorstwach państwowych, gdzie pracownicy umowni z ulg kolejowych nie korzystają),

II. — żony wyżej wymienionych funkcjonariuszów państwowych (określonych w p. I), uprawnionych do korzystania z ulg kolejowych, o ile nie są separowani sądownie, chyba, że na mężu ciąży obowiązek alimentacji,

III. — emerytowani funkcjonariusze państwowi, tj. przeniesieni w stan spoczynku z prawem do zaopatrzenia emerytalnego ze Skarbu Państwa, w myśl postanowień ustawy z dnia 11. XII. 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr 20 z 1934 r., poz. 160).

2. Według szczegółowej interpretacji wykładni, określonej w p. I, II i III — do korzystania z ulgowych przejazdów kolejami państwowymi są zatem uprawnieni:

A. Funkcjonariusze państwowi mianowani na stałe lub do odwołania (prowizoryczni) pozostający w służbie czynnej, w stanie nieczynnym lub w stanie spoczynku, a mianowicie:

1) urzędnicy państwowi i praktykanci dopuszczeni do odbywania służby przygotowawczej w charakterze publiczno-prawnym,

2) niżsi funkcjonariusze państwowi,

3) sędziowie w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, prokuratorzy, asesorowie sądowi i aplikanci sądowi, o ile otrzymują uposażenie,

4) profesorowie i pomocnicze siły naukowe w państwowych szkołach akademickich,

5) nauczyciele szkół państwowych i publicznych pozostających na etacie państwa,

6) funkcjonariusze służby bezpieczeństwa publicznego, a mianowicie: urzędów bezpieczeństwa, Milicji Obywatelskiej, straży więziennej i obozów,

7) urzędnicy i funkcjonariusze niżsi administracji lasów państwowych,

8) pracownicy służby hydrologiczno-meteorologicznej, zatrudnieni w podległych Państwowemu Instytutowi Hydrologiczno-Meteorologicznemu oddziałach terenowych, oraz stacjach obserwacyjnych i doświadczalnych.

B. Pracownicy państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon", których stosunek służbowy ma charakter publiczno-prawny, oraz byli pracownicy tego przedsiębiorstwa, zwolnieni ze służby z prawem do zaopatrzenia emerytalnego.

C. Pracownicy kontraktowi (umowni) w służbie państwowej i w służbie w przedsiębiorstwie „Polska Poczta, Telegraf i Telefon", a mianowicie:

1) Pracownicy kontraktowi (umowni), z którymi zawarto umowy na czas nieokreślony, i którzy wykonują funkcje przewidziane dla stanowisk urzędników państwowych lub niższych funkcjonariuszów państwowych,

2) pracownicy kontraktowi zatrudnieni w formacjach i instytucjach wojskowych, jeżeli ich stosunek służbowy odpowiada wymaganiom wskazanym w ustępie I, pkt. a) i b),

3) przyjęci na okres nie krótszy niż 9 miesięcy kontraktowi nauczyciele wszystkich typów szkół państwowych, publicznych szkół powszechnych, w których zatrudnieni są co najmniej 14 godzin lekcyjnych tygodniowo,

4) zastępcy profesorów państwowych szkół akademickich, zatrudnieni na podstawie umowy, w wymiarze co najmniej 7 godzin lekcyjnych,

5) adiunkci, kustosze, konstruktorzy (instruktorzy), prosektorzy, obserwatorzy i asystenci starsi państwowych szkół akademickich, zatrudnieni na podstawie umowy w wymiarze co najmniej 15 godzin tygodniowo,

6) asystenci młodsi (demonstranci i elewi) oraz zastępcy asystentów państwowych szkół akademickich, zatrudnieni na podstawie umowy, w wymiarze co najmniej 15 godzin tygodniowo i niezależnie od czasu, na jaki zostali przyjęci,

7) pracownicy umowni, zatrudnieni w przedsiębiorstwach „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" z którym zawarto umowy na czas nieokreślony, i którzy zajmują stanowiska pracowników o publiczno-prawnym stosunku służbowym.

D. Pozostający w służbie czynnej:

1) Pracownicy Polskiej Akademii Umiejętności,

2) Pracownicy przedsiębiorstw, monopolów, zakładów i instytucji państwowych, których stosunek służbowy ma charakter publiczno-prawny.

E. 1) Żony pracowników wymienionych pod lit. A, B, C, D (ust. 2), a pozostający w służbie czynnej lub w stanie nieczynnym, o ile nie są separowane bez prawa do alimentów, oraz ich dzieci z małżeństwa, pozamałżeństwa i pasierby w wieku do lat 14 — lecz tylko w przypadku przejazdu wraz z ojcem lub matką, uprawnionych do ulg;

2) żony pracowników wymienionych pod lit. a) ustęp 3), a pozostających w stanie spoczynku, o ile nie są sądownie separowane, oraz ich dzieci z małżeństwa, pozamałżeńskie i pasierby w wieku do lat 14, w przypadkach przejazdu wraz z ojcem lub matką, uprawnionymi do ulgi;

3) wdowy oraz sieroty do lat 14 po pracownikach służby hydrologiczno-meteorologicznej, wymienionych w ust. 3), lit. A.

3. Pracownicy (fizyczni i umysłowi) nie odpowiadający zasadom ustalonym niniejszymi przepisami (oraz ich żony i dzieci) nie mają prawa ulgi. Prawo to nie przysługuje między innymi:

a) pracownikom pozostającym na bezpłatnym urlopie oraz ich żonom i dzieciom — z wyjątkiem tych pracowników, którzy pozostają na bezpłatnym urlopie w celu sprawowania mandatu poselskiego, oraz ich żon i dzieci uprawnionych do ulgi.

b) państwowym pracownikom kontraktowym, którzy są opłacani z kredytów rzeczowych,

c) pracownikom, których stosunek służbowy ma charakter prywatno-prawny,

d) zarówno robotnikom jak i pracownikom umysłowym: sezonowym, zatrudnionym dorywczo, dochodzącym płatnym tygodniowo lub dniówkowo, opłacanym z kredytów tzw. rzeczowych, kontraktowym z umowami okresowymi (np. na 1 miesiąc, na pół roku itp.) oraz nauczycielom kontraktowym z umowami zawartymi na okres krótszy jak 9 miesięcy.

Odstępstwa od powyższej zasady mogą nastąpić tylko za zgodą Ministerstwa Komunikacji.

Poz. 9.

Ministerstwo Skarbu Odpis z odpisu.
Nr D. III. 7507/7/47
Notyfikacja umów.

Warszawa, dnia 1 września 1947 r.

Do
Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego
w miejscu.

W związku z podniesionymi w piśmie z dnia 31 lipca 1947 r. Nr N. B. 3580/47 wątpliwościami w sprawie stosowania postanowień okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 18 lipca 1947 r. Nr 233 L. D. III. 6441/1/47 o notyfikacji umów — Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

do § 7 ust. 1 cyt. okólnika:

W trybie inkasa bankowego podlegają realizacji tylko faktury, wypływajace z wykonania umów uprzednio notyfikowanych w myśl postanowień § 1 wymienionego okólnika, a więc faktury z umów o dostawy lub usługi o wartości:

a) ponad 1.000.000 zł, jeśli umowa została zawarta przez władzę centralną,

b) ponad 500.000 zł, jeśli umowa została zawarta przez inną jednostkę budżetu państwowego.

Wszelkie faktury (rachunki) z umów niepodlegających obowiązkowi notyfikacji winny być pokrywane na zasadach dotychczasowych, ustalonych w przepisach rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych.

do § 7 ust. 3:

W razie braku podstaw do zgłoszenia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 6 uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 20 maja 1947 r., której tekst załączono do okólnika, odbiorca przesyła swemu bankowi (organowi skarbowemu) zlecenie wypłaty (przelewu) wraz z odpisem faktury, bez umieszczania na odpisie faktury klauzul, przewidzianych w § 21 przepisów rachunkowo-kasowych dla władz i urzędów państwowych.

Bezzwłocznie po otrzymaniu zlecenia wypłaty bank odbiorcy przesyła oryginał faktury odbiorcy, który zaopatruje ją we wspomniane klauzule, przy czym, jeżeli zachodzą ku temu jakiekolwiek przeszkody (np. faktura nie odpowiada warunkom § 21 cytowanych przepisów) odbiorca księguje asygnowaną sumę jako zaliczkę do usprawiedliwienia.

do § 7 ust. 4:

O dokonaniu automatycznego przelewu bank zawiadamia odbiorcę przez przesłanie mu faktu-

ry z odpowiednią klauzulą. Odbiorca potwierdza bankowi otrzymanie faktury przez przesłanie mu odpisu faktury, zaopatrzonego w podpisy funkcjonariuszów, upoważnionych do podpisywania asygnat i zleceń wypłaty.

W przypadku powyższym przesyłanie bankowi zlecenia wypłaty jest zbędne.

Poza tym w sprawie zaopatrzenia faktury w wymagane klauzule oraz księgowania wypłaconych sum mają zastosowanie wyjaśnienia podane wyżej.

Za Dyrektora Departamentu
(—) *M. Zakrzewski*

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr I F-6086/47
Notyfikacja umów.

Warszawa, dnia 10 września 1947 r.

Nawiązując do swego pisma z dnia 4 sierpnia 1947 r. Nr I F-5292/47 w sprawie rozliczeń za dostawy i usługi i notyfikacji umów Ministerstwo Oświaty przesyła do wiadomości i przestrzegania odpis pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 1 września 1947 r. Nr D. III. 7507/7/47 o notyfikacji umów.

Naczelnik Wydziału
(—) *K. Dębicki*

Poz. 10.

Rzeczpospolita Polska — Odpis.
Ministerstwo Oświaty

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Oświaty
z dnia 11 lipca 1947 r. (Nr III. D. 1806/47)
o organizacji publicznych średnich szkół zawodowych.
z dnia 11 lipca 1947 r. (Nr III. D. 1806/47)

Na podstawie art. art. 2 ustęp 2, 15 ustęp 2 i 3, 26 i 59 ustawy z dnia 11. III. 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389), art. 1 dekretu z dnia 23. XI. 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 2, poz. 9) oraz art. 1 dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 29 marca 1937 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół dokształcających zawodowych (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 52) zarządzam, co następuje:

§ 1. Publiczne średnie szkoły zawodowe są przeznaczone przede wszystkim dla męskiej i żeńskiej młodzieży pracującej, która wypełniła obowiązek szkolny i podlega obowiązkowi dokształcania zawodowego.

§ 2. Publiczne średnie szkoły zawodowe mają za zadanie:

a) wychowanie wartościowych, świadomych swych praw i obowiązków obywateli Państwa Polskiego,

b) udzielanie potrzebnych wiadomości dla uzyskania wykształcenia ogólnego na stopniu średnim,

c) udzielanie, łącznie z warsztatem lub zakładem pracy wiadomości teoretycznych i praktycznych, niezbędnych dla należytego spełniania czynności zawodowych, z uwzględnieniem współczesnej techniki oraz wzbudzania zainteresowania i zamiłowania do dalszego samokształcenia i doskonalenia się w obranym zawodzie.

§ 3. Publiczne średnie szkoły zawodowe są w zasadzie szkołami trzyletnimi, opartymi na podbudowie pełnej szkoły powszechnej.

Do czasu rozbudowy sieci szkół ośmioletnich publiczne średnie szkoły zawodowe opierają nauczanie na podbudowie siedmiu klas szkoły powszechnej.

§ 4. Liczba godzin nauczania w publicznych średnich szkołach zawodowych wynosi co najmniej 18 godzin tygodniowo lub 600 godzin rocznie dla tych zawodów, w których istnieją okresy nasilenia pracy i sezony martwe (np. przemysł budowlany).

Nauka w publicznych średnich szkołach zawodowych odbywa się w godzinach dziennych. W wyjątkowych wypadkach władze szkolne mogą zezwolić na naukę w godzinach wieczorowych; zezwolenie takie wydaje się na przeciąg jednego roku.

§ 5. Nauczanie w publicznych średnich szkołach zawodowych, w zakresie zarówno przedmiotów ogólnokształcących, jak i zawodowych, odbywa się według planów i programów, ustalonych przez Ministerstwo Oświaty.

§ 6. Publiczne średnie szkoły zawodowe są męskie, żeńskie i koedukacyjne.

§ 7. Publiczne średnie szkoły zawodowe dzielą się na:

a) publiczne średnie szkoły zawodowe specjalizujące, przeznaczone dla młodzieży z jednego zawodu lub grupy zawodowej,

b) publiczne średnie szkoły zawodowe zbiorcze (ogólnozawodowe), przeznaczone dla młodzieży różnych zawodów.

§ 8. Publiczne średnie szkoły zawodowe mogą posiadać wydziały specjalizujące i obok tego również wydziały zbiorcze (ogólnozawodowe).

§ 9. Publiczne średnie szkoły zawodowe specjalizujące powinny posiadać własne warsztaty.

Nauka w tych szkołach i warsztatach szkolnych odbywa się według planów i programów, ustalonych dla danego zawodu lub grupy zawodowej przez Ministerstwo Oświaty.

§ 10. Jeżeli w zasięgu miejsca zamieszkania lub miejsca pracy młodzieży znajduje się publiczna średnia szkoła zawodowa specjalizująca odpowiedniego zawodu lub grupy zawodowej, młodzież, ucząca się danego zawodu, obowiązana jest uczęszczać do tej szkoły.

§ 11. Natomiast do publicznej średniej szkoły zawodowej zbiorczej (ogólnozawodowej) obo-

wiązana jest uczęszczać młodzież z różnych zawodów, dla której w okolicy nie ma zorganizowanej średniej szkoły zawodowej specjalizującej (§ 10).

§ 12. W publicznych średnich szkołach zawodowych zbiorczych (ogólnozawodowych) mogą powstawać klasy specjalizujące, w których odbywa się osobne nauczanie dla młodzieży pracującej w jednym zawodzie lub zawodach pokrewnych, według planów i programów publicznych średnich szkół zawodowych specjalizujących.

Klasy specjalizujące należy tworzyć, jeżeli na tym samym poziomie zbierze się co najmniej 20 uczniów z jednego zawodu lub grupy zawodowej. Władze szkolne mogą zezwolić na otwarcie klasy specjalizującej przy mniejszej liczbie uczniów.

§ 13. Jeżeli w publicznej średniej szkole zawodowej zbiorczej (ogólnozawodowej) jest przynajmniej 10 uczniów jednego zawodu lub zawodów pokrewnych, która to liczba nie jest wystarczająca do stworzenia klasy specjalizującej, można utworzyć z nich grupę zawodową, dla której nauczanie przedmiotów zawodowych będzie odbywało się oddzielnie.

§ 14. Uczniowie publicznych średnich szkół zawodowych zbiorczych przesyłani będą corocznie na zasadach określonych osobnymi przepisami do centralnych szkół o odpowiednim kierunku zawodowym, tzw. Central Wyszkolenia Zawodowego dla przerobienia przedmiotów specjalnych i zawodowych.

§ 15. Centrale Wyszkolenia Zawodowego dla poszczególnych zawodów mają za zadanie zapewnienie młodzieży pełnowartościowego wykształcenia zawodowego oraz zaznajomienie jej z nowoczesnym warsztatem i nowymi metodami pracy.

Osobne rozporządzenie określi, jaki okres czasu w każdej klasie uczeń spędza w Centrali, i o ile zmniejszy się przez to tygodniowy lub okresowy wymiar godzin w publicznej średniej szkole zawodowej zbiorczej, wysyłającej uczniów do Centrali.

§ 16. Publiczna średnia szkoła zawodowa może być zorganizowana, jeżeli w danej miejscowości znajduje się co najmniej 20 kandydatów.

§ 17. Gdy liczba młodzieży pracującej w jednym zawodzie lub grupie zawodowej, rozmieszczona w dwu lub kilku publiczn. średnich szkołach zawodowych zbiorczych (ogólnozawodowych) daje możność zorganizowania specjalnego nauczania, należy młodzież tę wydzielić i utworzyć publiczną średnią szkołę zawodową specjalizującą lub specjalizujący wydział przy jednej ze szkół zbiorczych. Decyzja, przy której z publicznych średnich szkół zawodowych ma być zgrupowane specjalne nauczanie, należy do państwowej władzy szkolnej.

§ 18. Warunkiem przyjęcia do klasy I publicznej średniej szkoły zawodowej jest posiadanie świadectwa ukończenia pełnej szkoły powszechnej lub świadectwa uznanego przez państwowe władze szkolne za równoważne.

Do czasu rozbudowy sieci szkół ośmioletnich warunkiem przyjęcia do klasy I publicznej średniej szkoły zawodowej, jest posiadanie świadectwa ukończenia 7 kl. szkoły powszechnej.

§ 19. Dla kandydatów do kl. I, nie mających przygotowania, wskazanego w § 18, mogą być zorganizowane klasy wstępne.

§ 20. Publiczna średnia szkoła zawodowa obowiązana jest przyjąć wszystkich kandydatów, zgłaszających się do szkoły, którzy podlegają obowiązkowi dokształcania zawodowego.

Przyjmowanie uczniów do publicznych średnich szkół zawodowych odbywa się w zasadzie przed wakacjami.

Ten stan rzeczy jest niezgodny z dekretem z dnia 29. IX. 1945 r., godzi w zdrowie młodocianych, którzy są nadmiernie obciążeni pracą, zwłaszcza wobec złego stanu zdrowia młodzieży w okresie powojennym.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej prosi o wydanie Izbom Rzemieślniczym i Przemysłowo-Handlowym zarządzeń, dotyczących dopilnowania wykonania obowiązku szkolnego przez pracowników młodocianych, zatrudnionych w rzemiośle i handlu, jak i o powiadomienie o sposobie załatwienia tej sprawy.

Dyrektor Departamentu Pracy
(—) *H. Altman*

Poz. 11.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
Nr III-21727/47.
Sprawa: **Plan godzin nauki w klasie wstępnej gimnazjum zawodowego.**

Łódź, dnia 1 października 1947 r.

Kuratorium przesyła ustalony plan godzin nauki w klasie wstępnej gimnazjum zawodowego, nadesłany przez Ministerstwo Oświaty dnia 8. 9. 1947 r. Nr III-Pr-4220/47.

(—) *Inż. J. Alichniewicz*
Naczelnik Wydziału

Plan godzin nauki
w klasie wstępnej gimnazjum zawodowego.

1.	Religia	1	godz. tygodn.
2.	Język polski	5	„ „
3.	Język obcy	5	„ „
4.	Historia	3	„ „
5.	Nauka o Polsce i świecie współczesnym	2	„ „
6.	Geografia	3	„ „
7.	Biologia	2	„ „
8.	Fizyka z chemią	4	„ „
9.	Matematyka	5	„ „
10.	Rysunek	2	„ „
11.	Pomoce ręczne	3	„ „
12.	Śpiew	1	„ „
13.	Wychowanie fizyczne	2	„ „
	Razem	36	godz. tygodn.

Uwaga: Programy nauczania wyżej wyszczególnionych przedmiotów należy wziąć z programów klasy VI i VII szkoły powszechnej.

Poz. 12.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego

Nr III. 27213/47.

Sprawa: **Świadczenia gmin na rzecz publicznych średnich szkół zawodowych.**

Łódź, dnia 29 października 1947 r.

Nadesłany przez Ministerstwo Oświaty przy piśmie z dnia 13. X. 1947 r. Nr III. D. 4726/47 odpis okólnika Ministerstwa Administracji Publicznej Nr 68 z dnia 22 września 1947 roku L. dz. III. S.A.S. 6746/47 Kuratorium przesyła do wiadomości i zwraca uwagę na znaczenie i ważność tego okólnika dla zabezpieczenia samorządu terytorialnego na rzecz średniego szkolnictwa zawodowego.

Jednocześnie Kuratorium na podstawie wyżej wymienionego pisma wyjaśnia, że samorząd terytorialny powinien przeznaczyć na wydatki rzeczowe publicznych średnich szkół zawodowych, poza dotychczasowymi dotacjami, kwotę równą 1/3 wydatków personalnych od dnia przejęcia przez Skarb Państwa wypłaty całości wynagrodzeń, tj. od dnia 12 lutego 1947 r.

Zwiększone kredyty na wydatki rzeczowe muszą objąć również opłacanie personelu administracyjnego średnich szkół zawodowych, ponieważ wydatek ten mieści się w ujęciu ustawy w zwrocie „wszelkie inne wydatki".

Dyrektorzy średnich szkół zawodowych poza siedzibą Kuratorium powinni po otrzymaniu załączonego okólnika zwrócić się do zarządów właściwych gmin o wypłacenie należnych sum. O wynikach Dyrekcje szkół złożą Kuratorium sprawozdanie w terminie do dnia 15. XI. 1947 r.

Naczelnik Wydziału
(—) *Inż. J. Alichniewicz*

Poz. 13.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Oświaty
z dnia 29 lipca 1947 r. (Nr III OK-2590/47)
o organizacji i zakresie działania Rad Opiekuńczych przy szkołach zawodowych.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 504) zarządzam, co następuje:

§ 1. Tworzy się Rady Opiekuńcze przy szkołach zawodowych podległych Ministrowi Oświaty, złożone z przedstawicieli sfer gospodarczych, społecznych i szkolnych.

§ 2. Do zakresu działania Rad Opiekuńczych należy dbanie o rozwój szkół, pomoc w dostosowaniu ich do potrzcb właściwego działu życia gospodarczego względnie pracy zawodowej, piecza nad potrzebami kształcącej się młodzieży oraz troska o zatrudnienie absolwentów we właściwych dla nich dziedzinach pracy.

§ 3. Szczegółowy zakres działania oraz organizację Rad Opiekuńczych przy szkołach zawodowych określa statut, stanowiący załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1947 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

Załącznik.

Za Ministra
(—) *Prof. Dr H. Jabłoński*
Podsekretarz Stanu

Załącznik do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 29 lipca 1947 r. (Nr III OK-2590/47) o organizacji i zakresie działania Rad Opiekuńczych przy szkołach zawodowych.

STATUT
Rad Opiekuńczych przy szkołach zawodowych.

§ 1.

Zadaniem Rady Opiekuńczej jest dbanie o rozwój, pomoc w dostosowaniu jej do potrzeb właściwego działu życia gospodarczego względnie pracy zawodowej, piecza nad potrzebami kształcącej się młodzieży oraz troska o zatrudnienie absolwentów we właściwych dla nich dziedzinach pracy.

§ 2.

Do obowiązków Rady Opekuńczej należy:

1. zaznajomienie się z organizacją, programem nauki i metodami pracy szkoły dla zorientowania się w jej potrzebach,

2. propagowanie kształcenia zawodowego, a w związku z tym rozpowszechnianie we właściwych sferach wiadomości o celach i organizacji szkoły,

3. starania o zapewnienie szkole warunków naukowo-technicznych, umożliwiających pełną realizację programu nauki,

4. ułatwienie współpracy szkoły ze sferami gospodarczymi i zawodowymi w zakresie realizacji nauki zawodu (nauka praktyczna, praktyki, względne ćwiczenia uczniów w zakładach pracy, zaznajomienie nauczycieli i młodzieży z organizacją zakładów pracy, udział fachowców w pracy szkolnej i w charakterze nauczycieli i instruktorów, praktyki zawodowe nauczycieli, dokształcanie pedagogiczne fachowców),

5. staranie o dostosowanie szkoły co do zakresu, kierunku i metod kształcenia zawodowego oraz liczby absolwentów — do potrzeb życia gospodarczego (zawody),

6. opieka nad uczącą się młodzieżą i organizowanie dla niej pomocy materialnej,

7. opieka nad absolwentami szkoły (zatrudnienie we właściwym zawodzie, w niektórych zawodach pomoc w stwarzaniu warunków pracy samodzielnej, udzielanie porad),

8. organizowanie współpracy sfer gospodarczych ze szkołą w zakresie opieki nad nauczycielami pracującymi naukowo, współpracy fachowców i tworzeniu podręczników, książek i opracowań pomocniczych, wytwarzanie pomocy naukowych itd.,

9. dysponowanie funduszami zebranymi przez Radę na cele szkoły.

§ 3.

Do uprawnień Rady należy:

1. delegowanie upoważnionych do tego członków na egzaminy w szkole,

2. przedstawianie dyrekcji szkoły wniosków dotyczących kierowania absolwentów do pewnych działów lub zakładów pracy,

3. przedstawianie władzom szkolnym i dyrekcji szkoły opinii i wniosków w zakresie przystosowania szkoły do potrzeb życia gospodarczego i pracy zawodwej.

4. kontrolowanie i badanie sposobu zużytkowania środków technicznych i sum pieniężnych wyjednanych za pośrednictwem Rady na potrzeby szkoły.

§ 4.

Delegaci Rady Opekuńczej zwiedzający szkołę nie mają prawa wydawania zarządzeń lub czynienia uwag nauczycielom i personelowi szkoły, mogą oni komunikować swoje spostrzeżenia dyrektorowi szkoły, Prezydium Rady względnie na plenum Rady. W sprawach, z których charakteru wynika, iż dla dobra szkoły powinny być traktowane jako poufne, obowiązuje członków Rady zachowanie tajemnicy.

§ 5.

W skład Rady Opiekuńczej wchodzą:

1. od 5 do 20 delegatów sfer gospodarczych i zawodowych oraz urzędów i instytucyj, zainteresowanych istnieniem szkoły (zjednoczenia lub centrale gospodarcze, zakłady pracy, samorząd gospodarczy, organizacje zawodowe, urzędy i instytucje), delegatów wyznaczają odpowiednie zakłady, instytucje lub urzędy, na zaproszenie Kuratora Okręgu Szkolnego,

2. dyrektor szkoły,

3. delegat rady pedagogicznej szkoły,

5. delegat związku absolwentów szkoły.

§ 6.

Członkowie Rady pełnią swoje funkcje honorowo.

§ 7.

Mandaty delegatów do Rady Opiekuńczej trwają trzy lata. Dyrektor szkoły jest delegatem stałym. Na trzy miesiące przed upływem okresu trzyletniego organizacje, instytucje, urzędy, zakłady pracy, wyznaczają na zaproszenie przewodniczącego Rady delegatów na następny okres trzyletni. Mogą nimi być ponownie wyznaczeni delegaci dotychczasowi.

W razie opuszczenia stanowiska przez członka Rady Opiekuńczej przed upływem trzechlecia, właściwa instytucja wyznacza innego delegata do końca danego trzechlecia.

§ 8.

Pierwsze zebranie Rady Opiekuńczej zwołuje dyrektor szkoły. Na zebraniu tym Rada wybiera ze swego grona na okres trzyletni Prezydium Rady, w skład którego wchodzą: przewodniczący, jego zastępca, skarbnik i sekretarz. O wynikach wyborów powiadamia dyrektor Kuratora Okręgu Szkolnego.

Dyrektor szkoły nie może być przewodniczącym Rady Opiekuńczej.

W razie ustąpienia członka Prezydium przed upływem okresu trzyletniego, pozostali członkowie Prezydium dobierają chwilowo nowego członka Prezydium, który pełni funkcje do najbliższego zebrania Rady; zebranie to dokonuje definitywnego wyboru uzupełniającego.

Prezydium Rady stanowi organ wykonawczy Rady Opiekuńczej, powołany do przygotowania planu pracy Rady Opiekuńczej i wykonywania jej postanowień.

§ 9.

Do czynności, wymagających stałej lub dłuższej pracy, Rada może powołać ze swego grona ściślejsze komisje lub powierzyć wybranym członkom określone funkcje.

§ 10.

Rada wybiera ze swego grona trzyosobową Komisję Rewizyjną do badania gospodarki finansowej Rady. Komisja opracowuje roczne sprawozdanie rewizyjne, a ponadto przeprowadza rewizję w ciągu roku, zależnie od swego uznania.

§ 11.

Rada Opiekuńcza obowiązana jest zbierać się co najmniej trzy razy do roku. Posiedzenia zwołuje przewodniczący Rady w porozumieniu z dyrektorem szkoły drogą piśmiennych zaproszeń. Niezależnie od terminów zebrań, ustalonych przez przewodniczącego w porozumieniu z dyrektorem szkoły, Rada Opiekuńcza winna być zwołana na żądanie: 1. delegata władz szkolnych, 2. dyrektora szkoły, 3. na pisemne żądanie co najmniej trzech członków Rady.

Zaproszenie na posiedzenie powinno być wysłane co najmniej na tydzień naprzód (wyjąwszy wypadki nagłe) i powinno zawierać porządek obrad.

§ 12.

Uchwały Rady zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów przeważa zdanie, za którym opowiedział się przewodniczący.

§ 13.

Do ważności uchwał Rady niezbędna jest obecność co najmniej jednej trzeciej wszystkich członków, nie licząc dyrektora i delegata Rady Pedagogicznej Szkoły.

§ 14.

Z posiedzeń Rady powinien być spisywany protokół, który prowadzi sekretarz Rady. Odpisy protokółów przesyła dyrektor szkoły Kuratorowi Okręgu Szkolnego.

§ 15.

Uchwała Rady Opiekuńczej może być zawieszona decyzją Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 16.

W razie dwukrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Rady na zebraniu Rady, może on być decyzją Rady skreślony z listy członków. Instytucja, którą skreślony członek reprezentuje, może delegować swego przedstawiciela na zaproszenie, skierowane przez Prezydium Rady.

§ 17.

Rada Opiekuńcza gromadzi fundusze na cele wyposażenia naukowo-technicznego szkoły oraz na pomoc dla uczniów. Fundusze te powstają:

1. z dotacyj organizacyj, instytucyj, zrzeszeń gospodarczych, zakładów pracy i osób prywatnych,
2. subwencyj władz i samorządów,
3. z innych źródeł.

Fundusze powinny być przechowywane na rachunkach bankowych.

Pisma dotyczące spraw finansowych podpisuje w imieniu Rady przewodniczący wraz ze skarbnikiem.

Skarbnik prowadzi rachunkowość Rady.

Majątek ruchomy zakupiony z funduszów Rady staje się własnością szkoły.

§ 18.

W ciągu miesiąca po zakończeniu roku szkolnego sekretarz Rady opracowuje krótkie sprawozdanie z działalności Rady i sprawozdanie to, zatwierdzone przez Prezydium, przesyła dyrektor szkoły Kuratorium Okręgu Szkolnego.

§ 19.

Jeżeli w miejscowości istnieje więcej niż jedna szkoła, może być dla kilku lub wszystkich szkół tego rodzaju utworzona jedna Rada Opiekuńcza, osobne Rady Opiekuńcze dla szkół o tym samym kierunku zawodowym albo osobne rady dla poszczególnych szkół, a to zależnie od decyzji Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 20.

Do Rady Opiekuńczej dla więcej niż jednej ze szkół zawodowych wchodzą członkowie w składzie ustalonym w § 5 z uwzględnieniem dyrektorów, delegatów rad pedagogicznych i kół rodzicielskich wszystkich szkół. Skład Rady Opiekuńczej powinien być tak ustalony, ażeby reprezentacja szkół nie przekroczyła 1/3 liczby wszystkich członków Rady.

§ 21.

Rada Opiekuńcza dla kilku szkół może dla spraw pojedyńczych szkół lub dla grupy szkół o jednym kierunku zawodowym powoływać sekcje, uchwalając dla nich regulaminy, określając zakres czynności.

§ 22.

Rada Opiekuńcza może się rozwiązać uchwałą 3/4 głosów obecnych, przy obecności co najmniej połowy członków, albo może być rozwiązana decyzją Kuratora Okręgu Szkolnego, jeżeli Rada nie spełni zadań określonych w niniejszym statucie lub jeżeli będą tego wymagały względy organizacyjne szkolnictwa.

§ 23.

Fundusze posiadane przez Radę w chwili jej likwidacji przechodzą na rzecz szkoły na zakup pomocy naukowych lub na pomoc dla młodzieży.

§ 24.

W razie zorganizowania Okręgowej Rady Kształcenia Zawodowego, Rada Opiekuńcza będzie do tej Rady delegować przedstawiciela na zaproszenie Kuratora Okręgu Szkolnego.

Poz. 14.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Oświaty

z dnia 4 czerwca 1947 r. (Nr V KD - 596/47)

o organizacji państwowej trzyletniej szkoły powszechnej dla dorosłych o ustroju semestralnym.

Na podstawie art. 2 i 17 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) oraz art. 1 dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz. 9) zarządzam, co następuje.

§ 1. Organizację państwowej trzyletniej szkoły powszechnej dla dorosłych o ustroju semestralnym ustala się według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1947 r.

Załącznik: Statut. Minister

(—) St. Skrzeszewski

Załącznik do rozporządzenia Min. Oświaty z dnia 4. VI. 1947 roku (Nr VKD - 596/47).

STATUT

państwowej trzyletniej szkoły powszechnej dla dorosłych o ustroju semestralnym.

I.

Zadania państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych.

§ 1. Szkoła powszechna dla dorosłych ma za zadanie kształcenie swych uczniów na uży-

tecznych i twórczych obywateli demokratycznej Polski, dąży do rozwoju osobowości uczniów oraz przygotowuje ich do nauki w szkołach średnich.

Szkoła ta przeznaczona jest przede wszystkim dla osób pracujących zawodowo oraz tych, które nie mogły ukończyć wcześniej publicznej szkoły powszechnej. Dwa pierwsze semestry (I i II) służą między innymi kształceniu analfabetów i półanalfabetów.

II.

Ogólne zasady organizacyjne.

§ 2. Każda szkoła powszechna dla dorosłych istneje na podstawie osobnego zarządzenia organizacyjnego, wydanego przez właściwego Kuratora Okręgu Szkolnego.

§ 3. Szkoła powszechna dla dorosłych, tworząc jednolitą całość, zawiera w sobie zakres materiału programowego pełnej 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej — ze zmianami, wynikającym z potrzeb dostosowania programu do ustroju szkoły, wieku i zasad kształcenia dorosłych.

§ 4. Szkoła powszechna dla dorosłych jest w zasadzie koedukacyjna. Mogą być jednak w razie potrzeby, zależnie od miejscowych warunków, tworzone szkoły powszechne dla dorosłych tylko męskie lub tylko żeńskie.

§ 5. Na czele szkoły powszechnej dla dorosłych stoi kierownik lub kierowniczka.

§ 6. Szkoła powszechna dla dorosłych składa się z sześciu kolejno po sobie następujących semestrów o półrocznym kursie nauki każdy. W poszczególnych wypadkach na prośbę uczniów i na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej, zatwierdzonej przez władze szkolne, czas trwania nauki na niektórych semestrach, zwłaszcza V i VI, przedłużony być może do jednego roku nauki. W tym wypadku ogólna liczba godzin nauczania tygodniowo ustalona programem może być zmniejszona o 1/3 część.

§ 7. Klasa składa się co najmniej z 20, a najwyżej 45 uczniów, którzy uczą się w danym semestrze wszystkich przedmiotów obowiązkowych według jednego wspólnego programu. Gdy liczba uczniów uczęszczających na ten sam semestr jest większa od 45, wówczas klasę dzieli się na oddziały równoległe.

§ 8. Liczba oddziałów w szkole powszechnej dla dorosłych pod jednym kierownictwem nie może przekraczać 12. W wyjątkowych wypadkach wynosić może za zgodą władz szkolnych 16 oddziałów.

§ 9. Liczba nauczycieli własnych, tj. nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin jak swoją pracą związani są przede wszystkim ze szkołą, łącznie z kierownikiem powinna stanowić co najmniej 1/3 część nauczycieli zatrudnionych w tej szkole.

§ 10. Liczba dni przeznaczonych na naukę wynosić powinna w roku szkolnym co najmniej 206, równomiernie rozłożonych na oba semestry.

§ 11. Szkoła powszechna dla dorosłych realizuje swój program nauczania w wymiarze nie niższym niż 15 godzin tygodniowo na I semestrze i odpowiednio większą ilością godzin na semestrach następnych, zgodnie z obowiązującym planem godzin. Pora, w której odbywa się nauka, winna być dostosowana do możliwości życiowych i pracy zawodowej ogółu uczniów szkoły.

Godzina lekcyjna trwa 45 minut, przerwy między lekcjami 5—10 minut.

III.

Kierownik, nauczyciele, Rada Pedagogiczna.

§ 12. Kierownik stoi na czele szkoły powszechnej dla dorosłych i reprezentunje ją na zewnątrz. Jest on przełożonym wszystkich osób pracujących w szkole, doradcą nauczycieli, kierownikiem całego życia szkolnego pod względem pedagogicznym, organizacyjnym i administracyjnym.

Kierownik jest odpowiedzialny za właściwy ideowy kierunek i za organizację powierzonej mu szkoły, za dydaktyczny i administracyjno-gospodarczy stan szkoły oraz za wykonywanie przepisów, zarządzeń i poleceń władz szkolnych.

Kierownik obowiązany jest nadto do nauczania w szkole w ilości godzin oznaczonej osobnymi przepisami.

§ 13. Nauczyciel kształci uczniów powierzonych jego opiece, jest odpowiedzialny za wyniki nauczania swego przedmiotu i ogólny poziom kulturalny powierzonej mu klasy, a nadto za stan organizacyjno-gospodarczy powierzonego mu działu pracy. Jako członek Rady Pedagogicznej ma obowiązek brania czynnego udziału w jej pracach i realizowaniu jej uchwał.

§ 14. Każda klasa, względnie każdy oddział ma swojego opiekuna, wyznaczonego przez kierownika spośród nauczycieli. Opiekun klasowy czuwa nad życiem zbiorowym swojej klasy, oraz wykonywa czynności administracyjne związane z jego funkcją.

§ 15. Kierownik i nauczyciele tworzą Radę Pedagogiczną szkoły, która jest stałym organem wewnętrznego życia szkoły.

Rada Pedagogiczna obraduje bądź w pełnym składzie, bądź w zespołach, złożonych z nauczycieli, uczących w danej klasie (komisja klasowa).

W celu opracowania specjalnych zagadnień mogą być tworzone osobne komisje spośród członków Rady Pedagogicznej bądź przez kierownika, bądź przez samą Radę (np. komisje przedmiotowe itp.).

Zakres działania i czynności Rady Pedagogicznej określają osobne przepisy.

IV.

Organizacja nauczania.

§ 16. Nauczanie w szkole powszechnej dla dorosłych odbywa się według obowiązujących programów.

§ 17. Nauczanie w szkole powszechnej dla dorosłych powinno opierać się na sprawnie zorganizowanej i wydatnej pracy ucznia w szkole w taki sposób, aby umożliwić mu dalsze samodzielne kształcenie się poza szkołą.

§ 18. Metody kształcenia winny uwzględnić odrębne właściwości psychiki człowieka dorosłego, poziom jego dotychczasowego przygotowania umysłowego, uzyskanego również poza szkołą, specjalizację i zainteresowania, nabyte w związku z pracą zawodową, jego dojrzałość życiową i wyrobienie społeczne.

§ 19. Kierownik koordynuje pod względem pedagogicznym i organizacyjno-administracyjnym całokształt prac szkoły.

§ 20. Kierownik i nauczyciele wywierają wpływ na uczniów przez własną osobowość, życzliwy do nich stosunek, dopomaganie w kształtowaniu charakteru oraz czynny swój udział w życiu zbiorowym uczących się.

Życie zbiorowe uczniów znajduje swój wyraz w życiu klasy, jako grupy, a także w kółkach samokształceniowych, mających pogłębić kulturę umysłową i społeczną ich uczestników, wchodzących równocześnie w skład organizacyj i grup społecznych osób dorosłych.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskim wnikają w treść życia i działalność wszystkich organizacyj na terenie szkoły.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskim dokładają starań w celu roztoczenia opiek nad uczniami, pozostającymi w trudnych warunkach życiowych i dążą ze swej strony do usunięcia przeszkód, utrudniających naukę w szkole.

V.
Uczniowie.

§ 21. Do szkoły powszechnej dla dorosłych przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli 18 rok życia. W okresie przejściowym mogą być przyjmowani kandydaci poniżej 18 roku życia, ale nie młodsi niż po ukończeniu 16 roku życia. Dla tej kategorii osób tworzyć należy z reguły klasy odrębne.

Na semestry II, III, IV, V i VI przyjmowani są kandydaci po złożeniu egzaminu wstępnego z wynikiem co najmniej dostatecznym ze wszystkich przedmiotów.

Kandydaci, którzy przedstawiają zaświadczenia o złożeniu egzaminu promocyjnego w innych szkołach powszechnych dla dorosłych, państwowych lub prywatnych z uprawnieniami szkół państwowych, są przyjmowani na odpowiednie semestry bez egzaminu na podstawie przedłożonego zaświadczenia.

Dorośli mogą zdawać jako samoucy kolejno egzamin wstępny na każdy semestr szkoły powszechnej dla dorosłych ze wszystkich przedmiotów, przewidzianych programme tej szkoły, bez względu na to, czy zamierzają na ten semestr uczęszczać jako uczniowie.

Zaświadczenie o zdaniu egzaminu wstępnego na semestr poprzedni daje prawo do zdawania egzaminu na semestr wyższy tylko z materiału nauczania odpowiedniego semestru.

§ 22. Uczeń szkoły powszechnej dla dorosłych winien dbać o jej dobro i honor, unikać wszystkiego, co mogłoby obniżyć powagę i znaczenie szkoły, w której się kształci.

Uczeń, który nie spełnia tych warunków, może być na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej usunięty ze szkoły.

§ 23. Aby umożliwić osiągnięcie należytych wyników nauczania i ustalić właściwą ich ocenę, nauczyciel powinien możliwie dokładnie poznać ucznia i warunki jego życia, uwzględniając w pełni jego dojrzałość życiową i właściwości psychiki, wyszczególnione w § 18. Ogólną opinię o uczniu i decyzję o jego promowaniu ustala Rada Pedagogiczna (komisja klasowa) na podstawie egzaminu promocyjnego, przeprowadzonego systemem lekcyjnym z końcem semestru.

Uczeń może być promowany na semestr następny oraz ukończyć semestr VI, o ile w wyniku egzaminu promocyjnego (sprawdzającego) otrzymał ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych oceny co najmniej dostateczne. W razie niezłożenia egzaminu z wynikiem pomyślnym uczeń obowiązany jest powtórzyć semestr.

W poszczególnych wypadkach nota niedostateczna, uzyskana z jednego przedmiotu nie uniemożliwia promocji na semestr wyższy, z wyjątkiem przejścia na semestr V i VI.

Ocenę wyników nauki i sprawowania wyraża się w odpowiednich stopniach: bardzo dobry, dobry, dostateczny i niedostateczny i notuje się w księdze ocen.

W sprawie postępów w nauce i metody uczenia się, uczeń ma prawo porozumiewać się nadto indywidualnie z nauczycielami w ciągu całego okresu trwania nauki.

§ 24. Decyzję Rady Pedagogicznej o pomyślnym złożeniu egzaminu promocyjnego (sprawdzającego) i otrzymaniu promocji na semestr następny kierownik podaje uczniowi do wiadomości.

Uczeń, który występuje ze szkoły lub przenosi się do innego zakładu naukowego, może otrzymać „zaświadczenie o złożeniu egzaminu promocyjnego (sprawdzającego)“ w zakresie materiału odpowiedniego semestru, uprawniające go do przyjęcia na semestr wyższy. W zaświadczeniu takim powinny być podane oceny z poszczególnych przedmiotów nauczania.

Uczniom, którzy pozostają w szkole, zaświadczeń o złożeniu egzaminu ani świadectw ukończenia semestru nie wydaje się.

§ 25. W wyniku ukończenia państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych uczeń otrzymuje na podstawie uzyskanych ocen i pracy w szkole oraz uchwały Rady Pedagogicznej, świadectwo ukończenia państwowej szkoły powszechnej dla dorosłych według wzoru, ustalonego przez władze szkolne.

§ 26. Ukończenie szkoły powszechnej dla dorosłych uprawnia absolwenta do ubiegania

się o przyjęcie do szkół średnich oraz daje wszelkie uprawnienia równoznaczne ze świadectwem ukończenia pełnej publicznej szkoły powszechnej.

Poz. 15.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego

Nr V-18224/47.

Sprawa: **Wskazówki dotyczące przeinwentaryzowania bibliotek szkolnych.**

Łódź, dnia 12 grudnia 1947 r.

W związku z akcją zaprowadzania nowych inwentarzy książek w szkołach wszystkich typów — Kuratorium podaje poniżej szczegółowe wskazówki Ministerstwa Oświaty, dotyczące przeinwentaryzowania bibliotek szkolnych.

Naczelnik Wydziału Ogólnego
(—) Mgr E. Seniów

WSKAZÓWKI
dotyczące przeinwentaryzowania bibliotek szkolnych.

I. Księga inwentarzowa książek winna być przygotowana do użytku i wypełniona zgodnie z instrukcją zamieszczoną w Dz. Urz. Ministerstwa Oświaty z dnia 26 lipca 1946 roku Nr 8, poz. 247.

Inwentarze w bibliotekach szkolnych.

II. W związku z wprowadzeniem w życie nowych inwentarzy książek biblioteki szkolne winny zaprowadzić:

1. wspólny inwentarz książek przeznaczonych dla uczniów i nauczycieli,
2. drugi inwentarz na podręczniki użytkowe i broszury okolicznościowe, jako materiał książkowy intensywniej wyzyskiwany i z góry narażony na szybkie zużycie.

Zasobne biblioteki szkół średnich systematycznie kompletujące większą ilość czasopism prowadzą ponadto

3. inwentarz czasopism na specjalnych formularzach, które dopiero ukażą się.

Przepisywanie inwentarza.

II. Do nowego inwentarza winny być przepisane:

a) inwentarze prowadzone działowo według Przepisów Rachunkowo-Kasowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1934 r. Nr 6/7, poz. 101),

b) inwentarze prowadzone w sposób ciągły na formularzach według wzorów jak wyżej oraz formularzach według wzorów Poradni Bibliotecznej Zw. Bibl. Polskich, o ile zawierają ponad 20 % braków, lub będą tyle zawierać po dokonaniu celowej selekcji i usunięciu tzw. druków zbędnych (tj. książek nieodpowiednich, przestarzałych, zniszczonych, dekompletów), podręczników użytkowych i broszur okolicznościowych oraz ewentualnie czasopism.

Pozostawienie starego inwentarza.

Nie podlegają przepisaniu i mogą być prowadzone do zakończenia zaczętej księgi inwentarza:

a) inwentarze prawidłowo prowadzone w sposób ciągły na formularzach obowiązujących do chwili ukazania się obecnego zarządzenia. (W szkołach powszechnych według instrukcji w sprawie bibliotek szkół powszechnych z dnia 23. IV. 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1925 r. Nr 11, poz. 103) w szkołach państwowych według wspomnianych już Przepisów Rachunkowo-Kasowych z r. 1934),

b) inwentarze prawidłowo prowadzone w sposób ciągły na formularzach według wzorów Poradni Bibliotecznej Zw. Bibl. Polskich.

U w a g a: Za inwentarz prowadzony w sposób ciągły uważa się jeden ogólnoszkolny inwentarz książek (nie działowy), do którego wpisuje się książki w kolejności numerów bieżących.

Scalenie inwentarzy i częściowe przepisanie ich.

V. Jeżeli biblioteka szkolna prowadziła dwa inwentarze: biblioteki nauczycielskiej i uczniowskiej, dokonuje tylko częściowego przepisania inwentarza, tzn. zachowuje inwentarz zasobniejszego zbioru, np. uczniowskiego i dopisuje doń drugi inwentarz, np. nauczycielski.

Jeśli zasobniejszy inwentarz (np. uczniowski) zakończył się cyfrą 1785, to drugi (nauczycielski) posiadający oddzielną numerację, np. od 1 do 560, dopisuje się do starego jako jego dalszy ciąg od odpowiedniego dużego numeru, np. od 2001 do 2560. Zmiana numeracji na książkach polega na dopisaniu do posiadanego numeru poprzedzających cyfr na oznaczenie dwu tysięcy. Wolne pozycje od numeru 1785 do 2000 wypełnia się książkami nowowpływającymi lub książkami zapisanymi w końcowych pozycjach inwentarza biblioteki nauczycielskiej. Na książkach otrzymujących nową numerację należy skasować kasownikiem stare numery. W uwagach inwentarza odnotowuje się numery, pod które książki zostały przeniesione do nowego inwentarza.

Zasady postępowania przy porządkowaniu inwentarza.

VI. Przy przepisywaniu inwentarza obowiązuje zasada unieruchamiania jak najmniejszych partii książek i oddawania ich do użytku bezpośrednio po opracowaniu.

Wskazana jest następująca kolejność prac:

1. uporządkowanie książek na półkach i ułożenie ich według numerów inwentarzowych,
2. kolejne kontrolowanie książek z inwentarzem,
3. selekcja i usunięcie druków zbędnych (przestarzałych, nieodpowiednich, defektów, dekompletów) oraz wyłączenie do specjalnych inwentarzy podręczników, broszur i ewentualnie czasopism przy systematycznym kompletowaniu większej ich ilości,

4. sporządzanie spisu kolejnych numerów książek usuniętych,

5. założenie ewentualnie nowego inwentarza, jeśli po selekcji ubędzie 20 % książek, luk, jeśli zachodzi okoliczność wskazana w p. IIIa.

6. wpisanie do nowego inwentarza książek zakwalifikowanych do włączenia przy pozostawieniu luk po książkach usuniętych celem zachowania dotychczasowej numeracji książek bez mian (inwentarz ciągły),

7. w okresie przejściowym porządkowania zbiorów, dopuszczalne jest odstępstwo od ogólnie przyjętych zasad i wypełnianie luk darami (tylko cennymi), nowymi wpływami z innych źródeł lub ewentualnie końcowymi numerami starego inwentarza prowadzonego w formie ciągłej,

8. odnotowanie w uwagach starego inwentarza przy pozycjach przeniesionych do nowego — numerów nowego inwentarza z odpowiednią adnotacją,

9. książki uznane za zbędne wyłączamy komisyjnie i protokólarnie w myśl przepisów obowiązujących w tej mierze (w publicznych szkołach komisyjnie za pisemnym zezwoleniem Inspektora Szkolnego, w państwowych szkołach i instytucjach według okólnika Ministra W. R. i O. P. do Kuratoriów Okręgów Szkolnych w sprawie wprowadzenia w życie przepisów obowiązujących przy sprzedaży, wymiarze lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych oraz odpisem z ksiąg inwentarzowych przedmiotów zniszczonych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 1930 r. Nr 6 (226), poz. 92,

10. książki wyłączone należy spakować i pozostawić do dyspozycji władz zwierzchnich,

11. książek usuniętych w związku z przepisywaniem inwentarza w powojennym okresie porządkowania zbiorów nie wpisuje się do księgi ubytków, która obowiązywać będzie w bibliotece uporządkowanej według nowych zasad, lecz poprzestaje się na odnotowaniu w uwagach starego inwentarza daty i numeru pisma władzy zwierzchniej, zezwalającej na usunięcie książki oraz daty i numeru protokółu komisji. Stary inwentarz należy zachować w aktach szkoły. Do uporządkowania inwentarza należy przystąpić bezpośrednio po otrzymaniu arkuszy.

W wypadkach wątpliwych należy zwrócić się do Kuratorium (Referat Bibliotek).

Poz. 16.

OKÓLNIK Nr 222
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 18 grudnia 1947 r. (Nr O.-32547/47)
w sprawie oszczędnego używania przetworów z papieru.

Na podstawie dokonanych spostrzeżeń Kuratorium stwierdza, że podległe urzędy i szkoły, a zwłaszcza młodzież szkolna, nie stosuje w pracy codziennej oszczędnego używania papieru i nie zdaje sobie często sprawy, iż nieekonomiczna gospodarka papierem wiąże się ściśle z trudnościami, jakie wynikają przy zaopatrywaniu szkół w podręczniki szkolne, w książki do bibliotek, w dzieła naukowe itp. Uczeń bardzo często nie wykorzystuje należycie zeszytu; wydziera czyste kartki lub wyrzuca zeszyt z niezapisanymi stronicami. Wiele szkół stosuje również okładanie zeszytów w papier celuloidowy lub jemu podobny, aby ochronić okładkę zeszytu od zniaszczenia. Rezultat jest taki, że celuloid się zniszczy, a czysta okładka, która ma chronić kartki wewnętrzne od zniszczenia, idzie do kosza. Rzeczą nauczyciela i wychowawcy jest, aby zeszyt wyglądał czysto i bez obkładania go w celuloid. Młodzież szkół podstawowych, średnich ogólnokształcących i zawodowych niepotrzebnie również używa drogich zeszytów z papieru bezdrzewnego zamiast zeszytów z papieru klasy V w cenie 7 złotych.

W wielu szkołach w klasach pierwszych i drugich szkół podstawowych wprowadza się do rysunków drogie bloki z papieru bezdrzewnego zamiast papieru pakowego, który w zupełności wystarcza, i w który każda szkoła winna się zaopatrzyć.

Podając powyższe do wiadomości, proszę, aby wytyczne podane w okólniku były ściśle przestrzegane i w pracy codziennej stosowane.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) Mgr E. Seniów
Naczelnik Wydziału

Poz. 17.

OKÓLNIK Nr 166
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 4 października 1947 r. (Nr O-24449/47)
w sprawie wznowienia działalności Szkolnych Kas Oszczędności

Pocztowa Kasa Oszczędności przystapiła do restytuowania działalności Szkolnych Kas Oszczędności. Organem prasowym SKO jest miesięcznik *Młody Obywatel*, który od miesiąca maja br. ukazuje się jako miesięczna gazetka ścienna, rozsyłana do wszystkich szkół w Polsce. Dążenia SKO ujęte są w haśle: „Pomysłowość, gospodarność i oszczędność w służbie odbudowy i rozwoju Polski". Oszczędność pieniężna pomyślana jest jako krótkoterminowa na konkretne pożyteczne cele, zarówno osobiste uczniów, jak i szkolne oraz społeczno-państwowe.

Podając powyższe do wiadomości, zachęcam Nauczycielstwo do krzewienia idei oszczędności wśród młodzieży szkolnej orza do zakładania Szkolnych Kas Oszczędności. Jednocześnie zaznaczam, że na prowadzenie akcji oszczędnościowej na terenie Okręgu udzieliłem zezwolenia już przedtem także Szkolnym Kasom Przezorności, prowadzonym przez Bank Gospodarstwa Spółdzielczego. Wybór jednej z tych instytucji należy do szkoły.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Jan Baculewski

Poz. 18.

KOMUNIKAT

Lekarze i higienistki szkolne które nie zdążyły wygłosić pogadanek o gruźlicy w czasie „Dni przeciwgruźlicznych", mogą je przenieść na okres poświąteczny. W myśl bowiem zarządzeń Ministerstwa Zdrowia i ze względów społecznych należy objąć akcją propagandową wszystkie szkoły, domy dziecka i zakłady pracy.

Jako materiał do popularnych odczytów mogą służyć znajdujące się w posiadaniu towarzystw przeciwgruźliczych i lekarzy powiatowych następujące prace z zaksesu gruźlicy:

1) Gruźlica i walka z nią — dr Maria Grzywo-Dąbrowska i dr Maria Rytel;

2) Społeczno - higieniczne podstawy walki z gruźlicą — prof. dr Edward Grzegorzewski.

Naczelnik Wydziału Ogólnego
(—) mgr *E. Seniów*

DZIAŁ HIGIENY SZKOLNEJ

W dziale tym będą omawiane sprawy dotyczące Higieny Szkolnej. Dotąd nie mieliśmy zjazdu higieniczno-lekarskiego personelu szkolnego. Drogą komunikatów daje się tylko najważniejsze zarządzenia z zakresu higieny szkolnej. A jest dużo zagadnień, które powinniśmy omówić i ustalić wytyczne celem ujednostajnienia metod pracy. Proszę więc lekarzy szkolnych, lekarzy-dentystów i higienistki szkolne o przysyłanie artykułów pod adresem referatu Higieny Szkolnej — Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego — do 5 każdego miesiąca.

Od 14—24 XII br. w całej Polsce obchodzono „Dni przeciwgruźlicze". Jest to okres intensywnej propagandy walki z gruźlicą, podjętej przez całe społeczeństwo. Wynik tej akcji zależy od możliwości dotarcia do najdalszych zakątków naszego kraju ze słowami uświadomienia o gruźlicy. Tylko bowiem dokładne zapoznanie się z metodami działania wroga daje nam możność zwalczania go.

Pogadanka, czy odczyt o gruźlicy w treści swojej powinny być dostosowane do poziomu umysłowego słuchacza i do jego możliwości życiowych. U dzieci młodszych kładzie się główny nacisk na czystość osobistą jako czynnik zwiększający odporność ustroju. Tam, gdzie mają być szczepienia przeciwgruźlicze, trzeba powiedzieć kilka słów o uodpornieniu za pomocą szczepień, porównywując je do szczepień przeciwospowych, które nas zabezpieczyły przed zachorowaniem na ospę.

W pogadankach dla rodziców w środowiskach wiejskich obok wielkiego nacisku na czystość osobistą i czystość otoczenia trzeba wyraźnie powiedzieć o sposobach szerzenia się gruźlicy nie tylko przez zakażenie kropelkowe, ale też i przez bliski kontakt z chorym: wspólne łóżko, wspólne naczynia do jedzenia, wspólny ręcznik, ubranie itd. Podać konieczność kontroli zdrowia u ludzi kaszlących „ze starości", a także u tych, którzy często miewają „zapalenie płuc". Następnie trzeba podać zasady racjonalnego odżywiania się. Specjalny nacisk kładziemy na zwalczanie nałogów picia i palenia. Omawiając sposoby leczenia gruźlicy, szczególnie w pogadankach dla wsi, należy podkreślić konieczność wczesnego i długotrwałego leczenia, podając, że są na to specjalne fundusze Ministerstwa Zdrowia. Nie należy też pomijać akcji szczepiennej jako metody zapobiegawczej.

W pogadankach dla starszej młodzieży szkolnej i nauczycielstwa podajemy ogólne wiadomości o gruźlicy, biorąc pod uwagę przyszły zawód słuchaczy i obecne szkodliwości zawodowe, jak to podano w komunikacie o „Dniach Przeciwgruźliczych".

Pogadanki nie powinny być długie. Dla młodszych dzieci wystarczy 15—30 minut, zależnie od wieku. Starsza młodzież szkolna może słuchać pogadanki trwającej godzinę lekcyjną.

Okręgowy Wizytator Higieny
Dr med. *J. Rodziewiczowa*

Poz. 19.

F r a n c i s z k a N o w a k - C z y s t o h o r s k a - higienistka szkolna.

GRUŹLICA I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA

Pogadanka dla młodzieży szkół średnich.

Każdy z nas z pewnością niejednokrotnie spotkał w swoim życiu człowieka, który na pierwszy rzut oka sprawia wrażenie chorego. Blady, wychudły, z zapadniętą klatką piersiową, na policzkach ceglaste wypieki. Częsty kaszel, przy którym wydziela się plwocina, dość często zmieszana z krwią. Przygasłe oczy świadczą o osłabieniu ogólnym, przy najmniejszym wysiłku osobnik taki oblewa się potem, oddech jest gorączkowo przyśpieszony. Temperatura ciała podniesiona. Wszystkie wymienione zewnętrzne objawy znamionują człowieka cierpiącego na chorobę zwaną ogólnie gruźlicą płuc, a. pospolicie suchotami; w słowniku lekarskim choroba ta nosi nazwę tuberkulozy.

Cóż to za choroba, na czym polega, czym bywa wywołana? Jest to oczywiście choroba najczęściej rozwijająca się w płucach, chociaż spotkać ją można w kościach, stawach, na skórze — słowem na wszystkich narządach; najgroźniejsza, bo kończąca się zawsze śmiercią — jest wtedy, gdy rozwija się w oponach mózgowych. Polska nazwa jej „gruźlica" pochodzi stąd, że w miejscu zakażenia tworzą sie małe gruzełki, które rozwijając się niszczą tkankę narządu dotkniętego gruźlicą. Jeśli zostana zniszczone płuca, człowiek nie ma czym oddychać, musi zginąć.

Długi czas ludzkość nie zdawała sobie sprawy, czym wywołane są te gruzełki. Dopiero w roku 1882 niemiecki lekarz dr Robert Koch stwierdził, że gruzełki te wywołane są specjalnymi bakteriami, które pod mikroskopem wyglądają jak pałeczki czy laseczki. Żeby uczcić ich odkrywcę nazwano je „laseczn'kami Kocha". Laseczniki Kocha dostawszy się do naszego organizmu muszą czymś

się żywić. Jeśli za pokarm służą im nasze płuca, rozmnażając się toczą płuca chorego niby robaki drzewo. W płucach tworzą się gruzełki wypełnione lasecznikami i zniszczoną, zgniłą tkanką. Podczas kaszlu chory wyrzuca te tkanki na zewnątrz w postaci plwociny, dość często zmieszanej z krwią. Gdy chory wyrzuci dużo tkanki na zewnątrz, w płucach tworzą się miejsca puste, tzw. kawerny — dziury; gdy te przybiorą za duże rozmiary, następuje śmierć. Choroba ta tem straszniejsza, że szerzy się masowo wśród naszego społeczeństwa, zwłaszcza po wojnie. Zaliczona jest do chorób społecznych; 60 tys. ludzi umiera corocznie na nią. Ofiarą jej padają przede wszystkim dzieci i ludzie młodzi. Składają się na to różne warunki: młody organizm jako bardziej wrażliwy, łatwiej ulega chorobie. Młodzi nie uważają na siebie, dość często sami lekkomyślnie stwarzają podłoże do rozwoju gruźlicy, nie lecząc się w początkowych okresach choroby. Są zawody, które wybitnie osłabiają odporność organizmu na gruźlicę, do takich należy np. praca w fabrykach o trujących wyziewach, praca w kurzu, np. w przemyśle włókienniczym, w cynkowni, w zakładzie szlifierskim. Kurz wdychany z powietrzem osiada w płucach i czyni je mniej odpornymi na zakażenie gruźlicze. Na gruźlicę umiera również sporo nauczycielstwa, u którego nieraz niewielkie zmiany w płucach pod wpływem ciężkiej pracy zawodowej przeistaczają się w postępującą gruźlicę. Niemało przyczyniają się do szerzenia tej choroby społecznej duszne, wilgotne, przeludnione mieszkania, a takich u nas sporo. Przed wojną 66% ludności w Łodzi mieszkało w przeludnionych mieszkaniach i 75% z nich byli to pacjenci Poradni Przeciwgruźliczej. Wreszcie pewne znaczenie ma tu sprawa odżywiania się. Człowiek, który spożywa dostateczną ilość tłuszczu, mięsa, nie jest tak skłonny do zachorowania na gruźlicę, jak człowiek odżywiający się niedostatecznie.

W jaki sposób ta straszna choroba przenosi się z jednych na drugich i jak się przed nią ustrzec? Drogi zakażenia są różne. Chory na gruźlicę kaszląc, a nawet mówiąc, rozsiewa dookoła kropelki śliny. Chory, kaszląc, dość często zasłania sobie ręką usta, gdy taką rękę poda później człowiekowi zdrowemu oddaje tym samym sporą ilość laseczników. A przecież gruźlicy dotykają swoimi rękoma, pokrytymi lasecznikami, poręczy schodów, poręczy w tramwajach, klamek u drzwi, noży, widelców w restauracjach, swoimi ustami oblepionymi bakteriami dotykają szklanek i kubków w cukierniach i kioskach z wodą sodową. Gdy wymienionych przedmiotów dotkniemy my czy naszymi rękami, czy to ustami, już laseczniki przenoszą się na nas. Chory na gruźlicę odpluwa sporo plwociny pełnej laseczników Kocha. Plwocina ta, o ile padnie na podłogę, wysycha i kruszy się na pył. Jeśli sprzątamy pomieszczenie na sucho, pył ten unosi się w górę i wraz z powietrzem trafia przez nos i usta do naszych płuc. Bakterie wlatują do wnętrza naszego ciała. Byłyby to najczęstsze sposoby zakażenia się gruźlicą.

Obok tego ogromną rolę gra bliski kontakt z chorymi w rodzinie.

Jakie teraz są sposoby, by się przed gruźlicą uchronić? Przede wszystkim czystość. Gdy wraca się do domu, a na mieście dotykało się rozmaitych przedmiotów — klamek, poręczy, podawało się ręce różnym ludziom, dotykało się brudnych pieniędzy, przede wszystkim trzeba, zanim się weźmie do ręki jakiekolwiek jedzenie, porządnie wymyć ręce mydłem, usta wypłukać ciepłą wodą. Lecz to wszystko jeszcze za mało. Laseczniki przecież mogły wlecieć prosto do naszych płuc, a tam ich dosięgnąć nie możemy. Ale jest na to rada. Nauka dzisiejsza stwierdziła, że laseczniki Kocha mogą być w nas samych, tj. w naszym organiźmie, i nic nam nie zrobią, dopóki organizm ten jest silny, odporny na działanie bakterii. Jakże organizm nasz uodpornić?

Przede wszystkim nie dopuszczać do przeziębienia, bo te zazwyczaj mogą sprzyjać powstawaniu gruźlicy. Jak to wytłumaczyć? Bardzo prosto. Organizm zdrowy ma dość siły na to, by zwalczyć bakterie. I te mogą się dostać do płuc, ale organizm silny nie pozwoli im rozmnażać się. Gorzej, gdy jesteśmy przeziębieni. Organizm nasz wtedy osłabiony nie może sobie dać rady z bakteriami i te zaczynają swoją destrukcyjną działalność. Poza tym na uodpornienie organizmu wpływa racjonalna gimnastyka, świeże powietrze, dobre odżywianie się, nieużywanie tytoniu i alkoholu. Stwierdzono niezbicie, że tytoń i alkohol, to dwaj wielcy sprzymierzeńcy gruźlicy. Nikotyna zatruwa delikatną tkankę płucną, zwłaszcza gdy płuca te w wieku młodocianym nie są należycie rozwinięte. Gdy lasecznik padnie na zatrutą nikotyną tkankę trafia na podłoże bardzo dogodne dla swego rozwoju. Dlatego tak usilnie radzimy naszej młodzieży nie palić wcale, a kto już się przyzwyczaił do palenia, ograniczyć je do minimum. Alkohol potrafi nas zamroczyć, to znaczy działa hamująco na funkcjonowanie naszego mózgu, podobnie hamująco działa na funkcjonowanie innych narządów, między innymi i płuc. A bakterie tylko czyhają na to, aby który z naszych organów przestał należycie działać i natychmiast rozpoczynają swą gospodarkę.

Jeżeli pomimo środków ostrożności ktoś zachoruje na gruźlicę i w porę zda sobie sprawę z tego, to sprawa nie przedstawia się tak groźnie. Przy dzisiejszym stanie wiedzy lekarskiej można powiedzieć, że gruźlica w pierwszym swym stadium jest już opanowana. Organizm nasz tak jest skonstruowany, że rozpoczyna walkę z napastującymi go lasecznikami, trzeba tylko, żebyśmy organizmowi w tym nie przeszkadzali, lecz raczej pomagali. Na czym polega ta walka? Otóż, gdy laseczniki zaczynają czynić spustoszenia w płucach, organizm wysyła tam natychmiast wapno, ażeby to miejsce, gdzie wróg uczynił wyłom, zamurować, zalać wapnem i miejsce, i wroga. I dość

często stwierdzają lekarze, że ludzie, którzy mieli początki gruźlicy, zostali z niej wyleczeni w ten sposób, że miejsce gruzełków zwapniało. Podczas tego niszczenia bakteryj musimy organizmowi pomagać w ten sposób, że wprowadzamy wapno w postaci zastrzyków, każemy choremu dobrze się odżywiać, pić dużo mleka, w którym jest sporo wapna. Wielką rolę odgrywa wtedy świeże, czyste powietrze, pozbawione bakteryj. Dlatego chorego staramy się wysłać do jakiejś miejscowości lesistej, możliwie podgórskiej lub górskiej, gdzie powietrze jest wolne od pyłu i bakterii. Obok tego stosujemy leczenie fizykalne za pomocą odmy lub innych metod. Metody te mają na celu ucisk chorego płuca, dzięki czemu proces chorobowy przeważnie słabnie i w końcu ogniska goją się.

Walkę z gruźlicą jest o tyle trudna, że wymaga gruntownej znajomości samej choroby i jej objawów. Dlatego też walki tej nie pozostawia się samym chorym, lecz wszystkie państwa nowoczesne widząc, jakie spustoszenia wśród obywateli czyni ta choroba, pomyślały o środkach zaradczych do walki z nią. Przede wszystkim zorganizowano tak zwane przychodnie przeciwgruźlicze, rozrzucone po całym kraju. Wiemy już, że w pierwszym swoim stadium gruźlica jest uleczalna, Tak, ale przeciętny obywatel nie zdaje sobie sprawy z tego, czy jest w pierwszym stadium gruźlicy, czy nie, czy leczyć się, czy zwlekać. Dawniej bywało dość często tak, że zanim ktoś pomyślał o leczeniu gruźlicy, było już za późno. Dziś przychodnie przeciwgruźlicze zupełnie bezpłatnie udzielają wszystkim fachowych porad: mniej zagrożonym wskazują, co mają robić, jaki prowadzić tryb życia, czego unikać itd. Bardziej zagrożonych skierowują do odpowiednich zakładów Ubezpieczeń Społecznych, Czerwonego Krzyża, do szpitali i sanatoriów. Walka z gruźlicą jest dziś prowadzona w sposób zorganizowany. Setki tysięcy chorych wydarto już szponom tej strasznej choroby, istnieją specjalne komitety, które dbają o to, by walka ta dała jak najlepsze wyniki. Różnymi sposobami uświadamia się społeczeństwo, jak ma postępować, by się nie zarazić od tych, którzy już są chorzy. Więc przede wszystkim nie pozwala się nikomu spluwać gdziebądź dookoła siebie, tylko do spluwaczek odpowiednio odkażonych. Poucza się ludzi, by nie jadali z tych samych naczyń, których używa chory. Chory powinien mieć swój osobny pokój i być izolowany od zdrowych. Gdy to niemożliwe, to przynajmniej niech ma swoje własne łóżko i nie sypia z kimś z rodziny, niech ma swoją miednicę i swoje naczynia. Izbę, w której przebywa chory, należy często wietrzyć, podłogę często zmywać. Choremu nie pozwala się palić i samemu przy nim nie pali, również i o alkoholu nie ma mowy. Dla ciężej chorych stworzone są różne zakłady, tzw. sanatoria, gdzie chorzy są zupełnie izolowani od zdrowych i pod fachową opieką lekarską powracają do zdrowia. Mamy takie sanatorium w Tuszynku pod Łodzią, jest ich dużo na Podkarpaciu i na Dolnym Śląsku.

Przebieg choroby zależy od organizmu. Organizm silny, niezniszczony nikotyną i alkoholem daje sobie radę dość szybko, organizmy słabsze muszą z nią toczyć dłuższą walkę. Kto nie dba o siebie, nie zastosuje się do wskazówek Poradni Przeciwgruźliczej ponosi naturalnie skutki swojej lekkomyślności. Jednych potrafi gruźlica zabić w przeciągu 3 do 6 tygodni, są wypadki, że się ona ciągnie i latami. Człowiek taki traci powoli siły, radość życia, staje się opryskliwy dla otoczenia i kończy się tym, że rzeczywiście śmierć jest dla niego wybawieniem.

Wiedząc o tym wszystkim raczej starajmy się nie dopuścić do zachorowania. Lepiej przestrzegać czystości i unikać przeziębień, tytoniu i alkoholu, aniżeli potem leczyć się miesiącami w jakimś sanatorium dla płucno-chorych i całe życie robić sobie wyrzuty, że byliśmy na tyle nieroztropni i nie słuchaliśmy zbawiennych rad naszych życzliwych doradców.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO OŚWIATY
Nr VI Oc. 3460/47

Ogłoszenie w Dz. Urzęd. Min. Ośw.
wykazu podręczników i wydawnictw
szkolnych zatwierdzonych do użytku szkolnego
od dn. 1. VIII. 47 do dn. 15. XI. 47.

Ministerswo przesyła w załączeniu wykaz podręczników i wydawnictw szkolnych zatwierdzonych do użytku szkolnego w czasie od dnia 1 VIII. 1947 r. do dnia 15. XI. 1947 r.

Kuratoria Okręgów Szkolnych zechcą powiadomić o tym inspektoraty szkolne oraz dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących.

Wykaz zostanie opublikowany w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty

Warszawa, dn. 4 grudnia 1947 r.

Otrzymują: Kuratoria Okręgów Szkolnych,
Zarząd Gł. Z. N. P.

Z-ca Dyrektora Departamentu
(—) Wł. Michajłow

Poz. 20.

WYKAZ PODRĘCZNIKÓW I WYDAWNICTW SZKOLNYCH

zatwierdzonych do użytku szkolnego na rok 1947/48

od dnia 1. VIII. 1947 do dnia 15. XI. 1947 r.

Szkoła ogólnokształcąca

Religia

Ks. St. Bartynowski — Apologetyka podręczna. Wydanie VI (dozwolona do bibliotek szkolnych). — Wyd. Ks. Jezuitów.

Język polski

Szkoła podstawowa

Podręczniki

Z. Derwiszówna i Z. Parnowski — Pisownia dla kl. II szkoły podstawowej. (Książka dla ucznia). — Geb. i Wolff.

St. Baczyńska, A. Oderfeldówna i Z. Morawska — Patrzę i opisuję. Ćwiczenia gramatyczne i ortograficzne dla III kl. szkoły podstawowej. — „Nasza Księgarnia".

St. Dobraniecki, M. Kotarbiński i G. Brzezińska — Złączmy dłonie. Czytanki dla IV kl. szkoły podstawowej. — „Nasza Księgarnia".

A. Bardach, Fr. Bielak i W. Szyszkowski. — Czytanki dla kl. VI. Zeszyt III i IV. — PZWS.

Z. Derwiszówna i Z. Parnowski — Pisownia dla kl. VII szkoły podstawowej. Książka dla ucznia. — Geb. i Wolff.

A. Bardach, Fr. Bielak i Wł. Szyszkowski — Czytanki dla kl. VII szkoły podstawowej. Zeszyt III. — PZWS.

J. Rytlowa — Nauka pisania dla kl. VIII szkoły podstawowej. — PZWS.

A. Bardach, Fr. Bielak i Wł. Szyszkowski — Czytanki dla kl. VIII szkoły podstawowej. Zeszyt I, II, IV, V. — PZWS.

Książki pomocnicze

Z. Derwiszówna i Z. Parnowski. — Słowniczek ortograficzny dla kl. V szkoły podstawowej. — Geb. i Wolff.

J. Michalski. — Atlasik ortogr. - książka pomocn. dopuszczona do użytku w szkołach podstawowych. — Nakładem autora. Sopot.

Lektura dodatkowa

A. Fredro — Zemsta (kl. VIII). — M. Kot.

M. Konopnicka — Mendel Gdański (kl. VIII). — „Książka".

A. Mickiewicz — Pan Tadeusz (kl. VIII). — „Książka".

A. Mickiewicz — Pan Tadeusz (kl. VIII). — PZWS.

H. Sienkiewicz — Bartek Zwycięzca (kl. VII). — Państwowy Instytut Wydawniczy (PIW).

H. Sienkiewicz — Janko Muzykant. Latarnik (kl. VI - VII). — PIW.

Lektura uzupełniająca

H. Bobińska — O szczęśliwym chłopcu (kl. V). — „Czytelnik".

H. Górska — Nad czarną wodą (kl. VIII). — „Książka".

W. Katajew — Samotny biały żagiel (kl. VIII). — „Książka".

M. Konopnicka — Dym. Martwa natura (kl. VIII).— „Książka".

Wł. Orkan — Juzyna (kl. VIII). — Geb. i Wolff.

L. Pasternak — Lata powrotu (kl. VIII). — „Książka".

B. Prus — Na wakacjach. Katarynka (kl. VI - VIII). — „Książka".

H. Sienkiewicz — Wspomnienia z Maripozy (kl. VIII). — PIW.

H. Sienkiewicz — Za chlebem (kl. VII - VIII). — PIW.

H. Sienkiewicz — Z pamiętników poznańskiego nauczyciela (kl. VIII). — PIW.

Książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

J. Duszyńska — Pan Ciapcia (polecona dla kl. I i II). — „Oświata".

J. Duszyńska — O Capku psotnym koziołku (dopuszczona dla kl. I i II oraz do bibl. wychowawczyń przedszk.). — „Oświata".

J. Minkiewicz — Literki dziecięce (polecona dla kl. I i do bibl. wychowawcz. przedszk.). — „Łódzki Instytut Wydawniczy".

J. Porazińska — Maciuś Skowronek (polecona dla kl. I i II). — „Nasza Księgarnia".

E. Szelburg-Zarembina — Każdy Tomek ma swój domek (polec. dla kl. I i II oraz do bibl. wychowawczyń przedszkoli). — PZWS.

J. Porazińska — Była sobie gąska (dopuszczona dla kl. II i III). —„Nasza Księgarnia".

W. Markowska i A. Milska — Baśnie i legendy (dopuszcz. dla kl. III i IV). — „Książka".

M. Dąbrowska — wybór pism dla dzieci (polecona dla kl. IV i V). — PZWS.

W. Markowska i A. Milska — Baśnie z całego świata (polecona dla kl. IV - VIII). — „Książka".

I. Grabiec — Jak Janek walczył z Niemcami (dopuszczona dla kl. V i VI). — „Łódzki Instytut Wydawniczy".

H. Lofting — Doktór Dolittle i jego zwierzęta (polecona dla kl. V i VI). — „Książka".

H. Lofting — Podróże dra Dolittle (polecona dla kl. V i VI). — „Książka".

J. London — Zew krwi (dopuszczona dla kl. V—VIII). — E. Kuthan.

W. Wasilewska — Skrzydła u ramion (polecona dla kl. V — VIII). — „Czytelnik".

H. Boguszewska — Wspomnienie o Halinie Górskiej (polecona dla VI — VIII). — „Książka".

M. Dąbrowska — Wybór pism dla młodzieży (polecona dla kl. VI—VIII). — PZWS.

Ezop — Bajki (dopuszcz. dla kl. VI—VIII). — S. Arct.

I. Krasicki — Bajki (dopuszcz. dla kl. VI—VIII). — S. Arct.

W. Katajew — Samotny biały żagiel (polec. dla kl. VI i VII). — „Książka".

G. Morcinek — Po kamienistej drodze (dopuszcz. dla kl. VI—VIII). — „Literatura Polska".

S. Klimczak — Od Oki do Szprewy (polecona dla kl. VIII). — „Książka".

Wł. Umiński — Na drugą planetę (dopuszcz. dla kl. VII). — Geb. i Wolff.

„Październik". Teksty inscenizowane dla świetlic na rocznicę rewolucji październikowej (polecona do biblioteki). — TUR.

A. Rudnicki — Józefów (polecona dla kl. VIII). — „Książka".

Szkoła średnia

Podręczniki

J. Kreczmar i J. Saloni — Drogi i rozdroża, cz. II tom I i II. Wypisy polskie dla kl. II (dawnej III) gimn. — „Nasza Księgarnia".

J. Kreczmar i J. Saloni — Drogi i rozdroża. Wypisy polskie dla kl. III (dawnej IV) gimn. — „Nasza Księgarnia".

T. Wojeński — Historia literatury polskiej (dla kl. I i II lic.). — „Wiedza".

Lektura podstawowa

K. Brodziński — Wiesław — kl. II (dawn. III) gimn. — St. Kamiński, Kraków.

K. Brodziński — Wiesław — kl. II (dawn. III) gimn. — M. Kot, Kraków.

A. Fredro — Zemsta — kl. II (dawn. III) gimn. — M. Kot, Kraków.

J. Kochanowski — Odprawa posłów greckich (kl. I lic.). — „Książka".

A. Mickiewicz — Grażyna (kl. I lic.). — „Książka".

A. Mickiewicz — Grażyna (kl. I lic.). — M. Kot.

A. Mickiewicz — Pan Tadeusz — kl. II (dawn. III) gimn. i kl. II lic. — „Książka".

A. Mickiewicz — Pan Tadeusz — kl. II (dawn. III) gimn. i kl. II lic. — PZWS.

A. Mickiewicz — Dziady — cz. I, II, IV i III — wyjątki; kl. II (dawn. III) gimn. i kl. II lic. — „Książka".

B. Prus — Lalka (kl. II lic.). — „Książka".

J. Słowacki — Lilla Weneda (kl. II lic.) — „Książka".

J. Słowacki — Lilla Weneda (kl. II lic.). — M. Kot.

J. Słowacki — Beniowski (kl. II lic.). — „Książka".

J. Słowacki — Balladyna — kl. II (dawn. III gimn.) i II liceum. — M. Kot.

J. Słowacki — Anhelli (kl. II lic.). — M. Kot.

Wł. St. Reymont — Chłopi (kl. II lic.) — „Książka".

W. Wasilewska — Ojczyzna — kl. III (dawn. IV) gimn. — „Książka".

Lektura dodatkowa

H. Górska — Druga brama — dla kl. II (dawn III) gimn. — „Książka".

J. Kochanowski — Wybór poezji (kl. I lic.). — „Książka".

A. Mickiewicz — Grażyna — kl. I (dawn. II) gimn. i I liceum. — M. Kot.

A. Mickiewicz — Grażyna — kl. I (dawn. II) gimn. i I liceum. — „Książka".

A. Mickiewicz — Konrad Wallenrod (kl. I lic.). — „Książka".

H. Sienkiewicz — Szkice węglem. Bartek Zwycięzca — dla kl. I (dawn. II) gimn. — „Książka".

J. Słowacki — Jan Bielecki. Ojciec zadżumionych — kl. I (dawn. II) gimn. — M. Kot.

J. Słowacki — Liryki i listy. Wybór (kl. II lic.). — M. Kot, Kraków.

B. Suchodolski — Idee społeczne doby stanisławowskiej (dla liceów ogólnokszt.). — Trzaska, Evert i Michalski.

H. Szyper — Mickiewicz pisarz demokratyczny — dla kl. II (dawn. III gimn.), kl. I — II lic. — PZWS.

Lektura uzupełniająca

Aragon — Niewola i wielkość Francji — dla kl. III (dawn. IV) gimn. — „Książka".

H. Boguszewska — Ci ludzie — dla kl. II (dawn. III) i III (dawn. IV) gimn. — Geb. i Wolff.

Wł. Broniewski — Bagnet na broń — dla kl. III (dawn. IV) gimn. i II kl. lic. — „Książka".

W. Broniewski — Troska i pieśń — dla kl. III (dawn. IV) gimn. i II kl. lic. — „Książka".

M. Gorki — Matka — (kl. II lic.). — „Książka".

M. Jastrun — Rzecz ludzka — (kl. II lic.). — „Książka".

L. Pasternak — Lata powrotu — (dla gimn. i lic.). — „Książka".

E. Sawrymowicz i T. Wojeński — Publicystyka pozytywizmu — (kl. II lic. ogólnokształcących). Trzaska, Evert i Michalski.

S. Sempołowska — Na ratunek — (gimn. i lic.). — „Książka".

A. Tołstoj — Czarne złoto — (kl. II lic.). — „Książka".

W. Wasilewska — Ojczyzna — (kl. I i II lic.). — „Książka".

St. Wyspiański — Wesele — (kl. II lic.). — PIW.

Książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

J. Allridge — Orzeł morski (polecona dla szkół średnich). — „Książka".

Aragon — Niewola i wielkość Francji (polecona dla szk. średn.). — „Książka".

E. Sukertowa - Biedrawina — Mazurskie dole i niedole (dopuszcz. dla szk. średn.). — PZWS.

W. Broniewski — Drzewo rozpaczające (dopuszcz. dla szk. średn.). — „Książka".

Ezop — Bajki — (dopuszcz. dla szk. średn.). — S. Arct.

M. Gorki — Matka — (polecona dla szk. średn.). — „Książka".

H. Górska — Druga brama — (polecona dla szk. średn.). — „Książka".

*** — Hiszpania walcząca. Poezje — (polec. dla szkół średn.). — „Książka".

M. Jastrun — Rzecz ludzka — (polecona dla szk. średn.). — „Książka".

Fr. Kniaźnin — Bajki (dopuszcz. dla szk. średn.). — S. Arct.

I. Krasicki — Bajki — (dopuszcz. dla szk. średn.). — S. Arct.

Ż. Kormanowa — Panna Stefania (polecona dla szk. średn.). — „Książka".

J. Krzyżanowska — Bajki i podania Słowińców i Kaszubów (dopuszcz. dla szk. średnich). — PZWS.

J. London — Zew krwi (dopuszcz. dla szk. średnich). — E. Kuthan.

„Październik". Teksty inscenizowane dla świetlic na rocznicę rewolucji październikowej (polecona dla szkół średnich). — TUR.

Wł. Słobodnik — Dom w Ferganie (polecona dla szk. średn.). — „Książka".

L. Tołstoj — Dzieciństwo (dopuszcz dla szk. średnich). — „Czytelnik".

K. Brandys — Miasto niepokonane (polecona dla liceów). — „Książka".

Balzac — Ostatnie wcielenie Vautrina (dopuszcz dla liceów). — „Książka".

Balzac — Dwaj poeci (dopuszcz. dla liceów). — „Książka".

Balzac — Stracone złudzenia (dopuszcz. dla liceów). — „Książka".

Balzac — Cierpienia wynalazcy (dopuszcz. dla liceów). — „Książka".

Brzoza — Dzieci (polecona dla liceów). Wyd. Literatura Polska.

A. France — Zbrodnia Sylwestra Bonnard (polecona dla liceów). „Książka".

M. W. Gogol — Martwe dusze (dopuszcz. dla liceów). — „Książka".

S. J. — Notatnik polowy (dopuszcz. dla liceów).— „Książka".

J. Morton — Inkluzowe wiano (dopuszcz. dla liceów). — „Książka".

L. Pasternak — Lata powrotu (polecona dla liceów). — „Książka".

J. Parandowski — Niebo w płomieniach (polecona dla liceów). — „Czytelnik".

A. Rudnicki — Józefów (polecona dla liceów). — „Książka".

A. Rudnicki — Wrzesień (polecona dla liceów). — „Książka".

A. Rudnicki — Major Hubert z armii Andersa (dopuszczona dla liceów). — „Książka".

A. Rudnicki — Wielkanoc (dopuszcz. dla liceów).— „Książka".

A. Rudnicki — Czysty nurt (dopuszczona dla liceów). — „Książka".

A. Rudnicki — Koń — (dopuszczona dla liceów). — „Książka".

W. Żółkiewska — Koniec królestwa rondli (dopuszczona dla liceów żeńskich). — „Książka".

Lektura dodatkowa i uzupełniająca dla liceów pedagogicznych

B. Suchodolski — Idee społeczne doby Stanisławowskiej (dodatkowa). — Trzaska, Evert i Michalski.

J. Brzoza — Dzieci (uzupełniająca). — „Literaura Polska".

A. Makarenko — Poemat pedagogiczny t. I, II, III uzupełniająca). — „Książka".

Książki do bibliotek nauczycielskich *)

M. Czerwiński, K. Paszkowski — Warszawa bohaterska (dopuszczona). — „Poligrafika".

I. Erenburg — Upadek Paryża (polecona). — „Książka".

J. Kott — Po prostu (polecona). — „Książka".

E. Krassowska i R. Mayen — Teoria literatury. — PZWS.

M. Parczewska — Nad morzem (dopuszczona). — PZWS.

I. Skowronkówna — Antologia polskiej literatury dziecięcej (polecona). — PZWS.

L. Szenwald — Utwory poetyckie (polecona). — PZWS.

*) Poza wymienionymi w dziale bibliotek szkolnych.

Świetlice i kursy dla dorosłych

B. Hertz — Sprzed lat czterdziestu (dopuszczona do świetlic). — PZWS.

„Październik" — Teksty inscenizowane dla świetlic na rocznicę rewolucji październikowej (polecona dla świetlic i szkół dla dorosłych). — TUR.

Czasopisma

„Nasza myśl" — Miesięcznik polecony do świetlic i do bibl. licealnych i nauczycielskich. — „Prasa Wojskowa".

Języki obce

Szkoła podstawowa

Podręczniki

Język angielski

T. Grzebieniowski — Podręcznik języka angielskiego na II rok nauczania (dla klasy VII szkoły podstawowej). — PZWS.

Język francuski

S. Czerny i F. Jungman — Les aventures de Polo (dla klasy VI szkoły podstawowej). — „Książnica Atlas".

S. Czerny, F. Jungman — Bon sourire et en avant (dla klasy VII szkoły podstawowej). — „Książnica Atlas".

Szkoła średnia

Język angielski

Klara Jastroch — Readings about England and America (dla IV i V roku nauczania). PZWS.

Język rosyjski

W. M. Gołubkow — Wypisy z literatury rosyjskiej dla szkoły średniej. — PZWS.

M. N. Peterson — Podręcznik gramatyki języka rosyjskiego. — PZWS.

Filologia klasyczna

St. Ostrowski — Liber Latinus (I rok nauczania). — Trzaska, Evert i Michalski.

St. Skimina — Elementa Latina (dla klasy III gimn.). — Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

St. Skimina — Elementa Latina (dla klasy IV gimn.). Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Książki pomocnicze i książki do bibliotek szkolnych

Ch. Dickens — Christmas Carol (w opracowaniu K. Kardaszewicza), (polecona do bibliotek licealn.). —

Oscar Wilde — The Nightingale and the Rose (lektura pomocnicza dla szkół podstawowych). Książnica Atlas.

Oscar Wilde — The Happy Prince (lektura pomocnicza dla szkół podstawowych). — „Książnica Atlas".

André Demaison — Le livre des Bêtes qu'on appelle sauvagas (lektura uzupełniająca dla klas licealnych). — „Książnica Atlas".

E. Kästner — Das fliegende Klassenzimmer. — PZWS.

Historia

Szkoła podstawowa

Podręczniki

J. Dąbrowski — Historia średniowieczna i nowożytna. — St. Kamiński, Kraków.

Historia i nauka o Polsce i świecie współczesnym

Książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

Wł. Broniewski — Most im. ks. Józefa Poniatowskiego (polecona do bibliotek szkół podstawowych). — „Książka".

W. Barcikowski — Od demokracji liberalnej do demokracji społecznej (polecona do bibliotek szkół średnich). — „Książka".

H. Barycz — Dzieje Uniwersytetu Jagiellońskiego (dopuszczona do bibliotek nauczycielskich). — PZWS.

Zb. Bednorz — Śląsk wierny Ojczyźnie (polecona do bibl. licealnych i nauczycielskich). — Zachodnia Agencja Prasowa.

J. Borejsza — Hiszpania (polecona do bibl. licealnych i nauczycielskich). — „Książka".

L. Brun — O imperializmie (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

J. Brun-Bronowicz — Z dziejów współczesnej idei narodowej (do bibl. szkół średnich i nauczycielskich).— „Książka".

Wł. Brus — Urojenia i rzeczywistość. Prawda o ZSRR (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

Fr. Blinowski — Od panowania karteli ku gospodarce planowej (polecona do bibliotek szkół średnich).— „Książka".

J. Chałasiński — Socjologiczne założenia reformy wychowania (dopuszczona do bibliotek nauczycielskich). — „Książka".

J. Chałasiński — Droga zwycięstwa wojska polskiego (polecona do bibliotek szkół podstawowych oraz jako lektura uzupełniająca do nauki o Polsce i świecie współczesnym). — „Książka".

St. Ehrlich — Istota faszyzmu (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — „Książka".

Fr. Engels — Ludwik Feurbach (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

Fr. Engels — Rozwój socjalizmu od utopii do nauki (polecona do biblioteki szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

Gall — Wielkie czyny Bolesława Krzywoustego (przekład E. Sadzowicza, wstęp S. Helsztyńskiego), dopuszczona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

N. Gąsiorowska — Polska na przełomie życia gospodarczego 1794—1830 (polecona do bibliotek szkół podstawowych, licealnych oraz nauczycielskich). — „Wiedza".

A. Horak — Edward Śmigły-Rydz — generalny inspektor sił zbrojnych i naczelny wódz, przed i podczas kampanii wrześniowej (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

K. Kautsky — Nauki ekonomiczne K. Marksa (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.).— „Książka".

St. Kieniewicz — Czyn polski w dobie „Wiosny Ludów" (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — PZWS.

St. Kieniewicz — Oblicze ideowe „Wiosny Ludów" (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.)— PZWS.

J. Królińska — Książe Henryk Brodaty (dopuszczona do bibliotek licealnych). — PZWS.

W. I. Lenin — Pamięci Hercena (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

W. I. Lenin — Karol Marks (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

Marks i Engels — O materializmie historycznym (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.).— „Książka".

Marks i Engels — Manifest komunistyczny (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczyciel k.). — „Książka".

K. Marks — Wojna domowa we Francji (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczyciel k.). — „Książka".

K. Marks — Praca najemna i kapitał (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.). — „Książka".

K. Marks — 18 Brumair'a Ludwika Bonaparte (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.). — „Książka".

T. Manteuffel — Średniowiecze (dopuszczona do bibiotek szkolnych). — „Wiedza".

H. Mościcki — Ludzie wolni są braćmi (polecona do bibliotek szkół średnich). — M. Kot.

H. Mościcki — Pisma Tadeusza Kościuszki (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — PZWS.

Z. Młynarski — Okruchy dziejów (polecona do bibliotek licealnych). — „Książka".

A. Mycielski — Konstytucja Republiki Francuskiej (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.).— Księgarnia Akademicka, Wrocław.

St. Ossowski — Analiza socjologiczna pojęcia ojczyzny (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

St. Ossowski — Ku nowym formom życia społecznego (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — „Wiedza".

Od Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego do Rządu Jedności Narodowej (jako książka pomocnicza do nauki o Polsce i świecie współczesnym oraz polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielsk.). — „Książka".

Po konferencji Poczdamskiej (z przedmową Jerzego Kowalewskiego), (polecona do bibliotek szkół wszystkich typów). — „Książka".

K. Pieradzka — Bitwa pod Legnicą 1141 r. (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

J. Plechanow — O materialistycznym pojmowaniu dziejów (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

J. Plechanow — Podstawowe zagadnienia marksizmu (polecona do biblioek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

L. Przemski — Rzeczy, kraje, obyczaje (polecona do bibliotek szkolnych). — „Książka".

Z. Rajewski — Ziemie odzyskane w świetle wykopalisk (polecona do bibliotek szkół średnich). — PZWS.

B. Srocki — Nowa Polska i nowe Niemcy (dopuszczona do bibliotek nauczycieskich). — Instytut Bałtycki.

A. Szaff — Pogadanki ekonomiczne (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — Instytut Bałtycki.

A. Szaff — Pogadanki ekonomiczne (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — „Książka".

J. Zdzitowiecki — Rola niemieckich prowincyj wschodnich w gospodarce Rzeszy (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

J. Zwierzycki — Złoża surowców mineralnych na Dolnym Śląsku (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — Instytut Śląski.

Wł. Żelechowski — Trzej budziciele polskości na Śląsku (polecona do bibliotek klas VII—VIII szkół podstawowych oraz do bibliotek gimnazjalnych). — PZWS.

Zaranie Śląskie (kwartalnik, zeszyt 1 - 2 1947 r., zeszyt 3 - 4 1946 r. polecony do bibliotek licealnych). — Instytut Śląski.

Pomoce naukowe

T. Lehr-Spławiński — Mapa słowiańszczyzny w wiekach VIII—X. Pomoce i Urządzenia Szkolne.

T. Lehr-Spławiński — Broszura - komentarz do „Mapy Słowiańszczyzny w w. VIII—X". Pomoce i urządzenia Szkolne.

J. Natanson-Leski — Polska w dobie dzielnicowej (mapa). Pomoce i Urządzenia Szkolne.

J. Natanson-Leski — Polska historyczna w wiekach X — XII (mapa). — Pomoce i Urządzenia Szkolne.

J. Przeworska — Tablice do nauki prehistorii. — PZWS.

Wł. Semkowicz — Królestwo Polskie i W. Ks. Litewskie za Jagiellonów na przełomie XV i XVI wieku (mapa). — Pomoce i Urządzenia Szkolne.

Geografia i geologia

Szkoła podstawowa

Podręczniki

N. Richling-Kondracka i J. Kondracki — Geografia Polski (dla klasy V). PZWS.

T. Radliński — Kraje europejskie na tle świata — cz. II (dla klasy VI). — Tadeusz Radliński.

Książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

J. Dylik — Geografia Ziem Odzyskanych (dopuszczona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — „Książka".

P. Modrak — W krainie kangura (do bibliotek szkół średnich i wyższych klas szkół podstawowych). — PZWS.

E. Passendorfer — Jak powstał Bałtyk (polecona do bibliotek szkolnych). — Księgarnia Naukowa.

E. Passendorfer — Przeszłość ziemi i metody jej badania (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

Wszędobylski — 300 000 km na sekundę z drem Wszędobylskim (polecona do bibliotek szkolnych). — „Czytelnik".

Pomoce naukowe

J. Ernst — Mapa rozmieszczenia przemysłu w Polsce (polecona przy nauczaniu geografii gospodarczej).— PZWS.

A. Chałubińska i M. Janiszewska — Ćwiczenia geograficzne (zeszyt I, II, III, IV). — PZWS.

E. Romer — Europa (mapa ścienna) podziałka 1 : 5 000 000. — Książnica Atlas.

E. Romer — Europa (mapka konturowa) podziałka 1 : 30 000 000. — Książnica Atlas.

E. Romer — Polska (mapka konturowa) podziałka 1 : 5 000 000. — Książnica Atlas.

E. Romer — Mały atlas geograficzny. Wydanie 14. — Książnica Atlas.

E. Romer — Atlas Polski współczesnej — Książnica Atlas.

E. Romer i Wł. Migacz — Polska (mapa fizyczna) podziałka 1 : 800 000. — Książnica Atlas.

Eug. Rybka — Ćwiczenia z globusem ziemskim (dla szkół średnich). — PZWS.

Komplet pocztówek „Głuchołazy" i „Opole" (pomoc przy nauce geografii i historii). — Księgarnia Opolska.

J. Szaflarski—Europa (mapa) podz. 1 : 15 000 000.— „Świat i wiedza".

M. Szaflarski — Mapa fizyczna Polski. — „Świat i Wiedza".

Biologia

Szkoła podstawowa

Podręczniki

J. Wernerowa — Przyroda i geografia dla klasy III szkoły podstawowej. — Nasza Księgarnia.

D. Gayówna — Biologia dla klasy V szkoły podstawowej. — Nasza Księgarnia.

Z. Gąsiorowska i H. Wojciechowska — Biologia. Podręcznik dla klasy V szkoły podstawowej. — PZWS.

Szkoła średnia

St. Feliksiak, W. Michajłow, Z. Raabe i K. Strawiński — Zoologia (podręcznik dla liceów). — PZWS.

Książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

W. Adolph — Żaba (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich) — PZWS.

W. Barski — Penicillina (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — „Książka".

Z. Bohuszewiczówna — Lekcje botaniki (polecona do bibliotek nauczycielskich). — PZWS.

Z. Bohuszewiczówna — Jean - Henri - Fabre (polecona do bibliotek licealnych). — „Wiedza".

J. Bowkiewicz — Życie wód słodkich (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

J. Bowkiewicz — Rak (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — PZWS.

J. Czosnowski — Wiciowce (dopuszczona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — PZWS.

K. Demel — Biologia morza (polecona do bibliotek szkół średnich). — PZWS.

K. Demel — Życie morza (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — Instytut Bałtycki.

J. Dembowski — Psychologia małp (polecona do bibliotek nauczycielskich). — „Książka".

H. Dewechy — Najmniejsze królestwo na ziemi (polecona do bibliotek szkół podstawowych). — PZWS.

J. Domaniewski — Pochodzenie zwierząt domowych (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

A. B. Dobrowolski — Najpiękniejsze klejnoty natury (pomocnicza do nauki przyrody i polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

B. Dyakowski — Nasz las (polecona do bibliotek szkół podstawowych i średnich). — St. Arct.

St. Feliksiak, Wł. Michajłow, Zdz. Raabe i K. Strawiński. — Zoologia (polecona do bibliotek nauczycielskich). — PZWS.

W. Gajewski — Jak poznano prawa dziedziczności (polecona do bibliotek licealnych). — PZWS.

Wł. Komarow — Z dziejów biologii (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — „Książka".

Wł. Komarow — Linneusz (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — „Książka".

H. Krzemieniewska — Śluzowce (polecona do bibliotek nauczycielskich). — PZWS.

Wł. Michajłow — Jak powstało życie na ziemi (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

Wł. Michajłow — Rozwój świata organicznego (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

W. Nikolski i N. Jakowlew — Jaż ludzie nauczyli się mówić (polecona do bibliotek licealnych). — „Książka".

A. Podgórska — Zeszyt przedmiotowy w nauczaniu biologii (polecona do biblioek nauczycielskich). — PZWS.

Rostand — Owady (dopuszczona do bibliotek nauczycielskich). — „Książka".

Z. Rościszewska-Gąsiorowska — Ogród szkolny (pomocnicza dla nauczyciela). — PZWS.

St. Skowron — Hormony (polecona do bibliotek szkół średnich). — Książnica Atlas.

T. Sulma — Klucz do oznaczania pospolitych porostów (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — PZWS.

B. Szafran — Klucz do oznaczania najpospolitszych mszaków i paprotników (polecona do bibliotek szkolnych. — PZWS.

J. Szaferowa — Poznaj 100 roślin (dla młodzieży klas wyższych szkoły podstawowej). — PZWS.

W. Zabłocka — Grzyby pasożytnicze. — PZWS.

W. Zabłocka — Grzyby kapeluszowe Polski (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich). — PZWS.

J. Żabiński — Walka o żubra (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

Fizyka

Szkoła podstawowa

Podręczniki

Cz. Fotyma i Cz. Ścisłowski — Fizyka dla klasy VII szkoły podstawowej. — PZWS.

Szkoła średnia

St. Bąkowski — Fizyka dla klasy I liceów pedagogicznych i kursów nauczycielskich. — PZWS.

W. Werner — Fizyka dla klasy II liceum humanistycznego. — Książnica Atlas.

Fizyka i astronomia

Książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

J. Barski — Na wielkiej fali (polecona do bibliotek wyższych klas szkoły podstawoej oraz bibliotek szkół średnich). — „Książka".

Cz. Białobrzeski — Budowa atomów i układ periodyczny pierwiastków (polecona do bibliotek szkół średnich i nauczycielskich). — PZWS.

Cz. Białobrzeski — Czym jest materia (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

I. Blaton — Energia jądra atomowego i jej zastosowanie (polecona do bibliotek licealnych). — PZWS.

M. Hofman — Chmura nad Bikini (polecona do bibliotek gimnazjalnych i licealnych). — „Książka".

W. Iwanowska — Budowa gwiazd (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

T. Kopcewicz — Atmosfera ziemi (polecona do bibliotek licealnych i nauczycielskich, bibliotek szkół zawodowych oraz dla samouków). — PZWS.

Kurek-Korjański — Od słońca do dynamomaszyny (polecona do bibliotek wyższych klas szkoły podstawowej i gimnazjum). — „Książka".

P. Langerin — Era przemian (do bibliotek licealnych). — „Książka".

J. Mergentaler — Droga mleczna (do bibliotek licealnych). — PZWS.

J. Pniewski — Narzędzia nowej fizyki (polecona do bibliotek szkolnych). — PZWS.

S. Szczeniowski — Zastosowanie energii atomowej (polecona do bibliotek licealnych jako lektura uzupełniająca). — PZWS.

S. Szczeniowski — Budowa jądra atomowego — polecona do bibliotek licealnych jako lektura uzupełniająca. — PZWS.

S. Szeligowski — Komety i meteory (polecona do bibliotek licealnych). — PZWS.

P. Twarowska — Promienie kosmiczne (polecona do bibliotek licealnych). — PZWS.

Wł. Zonn — Budowa wszechświata (polecona do bibliotek liceów ogólnokształcących i zawodowych). — PZWS.

Chemia

Szkoła podstawowa

Podręczniki

E. Turkiewicz — Świat chemii — dla klasy II (dawniej III) gimnazjum ogólnokszałcącego i klasy VIII szkoły podstawowej. — PZWS.

Szkoła średnia

Br. Duchowicz — Wiadomości z chemii dla klasy II gimnazjalnej (dawniej III). — PZWS.

E. Turkiewicz — Świat chemii — dla kl. II (dawniej III gimnazjum ogólnokształcącego i klasy VIII szkoły podstawowej). — PZWS.

E. Turkiewicz — Chemia organiczna dla klasy I liceum przyrodniczego i II klasy liceum matematyczno-fizycznego. — PZWS.

Matematyka

Szkoła podstawowa

Podręczniki

K. Duczkowski — Podręcznik arytmetyki i algebry dla klasy VII szkół podstawowych. — PZWS.

St. Kulczycki i St. Straszewicz — Geometria cz. II — dla klasy VIII szkół podstawowych. — PZWS.

Szkoła średnia

St. Kulczycki i St. Straszewicz — Geometria dla klasy III (dawniej IV) gimnazjalnej. — Książnica Atlas.

Książki pomocnicze oraz książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

A. Łomnicki — Tablice matematyczno-fizyczne czterocyfrowe (książki pomocnicze dla ucznia). — Książnica Atlas.

J. i A. Maćkowiakowie — Jacek liczy (dopuszczona do bibliotek szkolnych i nauczycielskich). — PZWS.

M. Orlicki — Zbiór zadań z geometrii analitycznej na płaszczyźnie i w przestrzeni (książka pomocnicza dla ucznia). — Spółdzielnia Księgarska „Ognisko".

W. Sierpiński — Wstęp do teorii mnogości i topologii (książka pomocnicza dla nauczyciela). — PZWS.

Śpiew

Szkoła podstawowa

Podręczniki

M. Kacperczyk — Śpiew — podręcznik dla klasy III szkół podstawowych.

Książki pomocnicze i śpiewniki

T. Mayzner — Śpiewajmy. — PZWS.

St. Moniuszko — 35 pieśni (opracował Cz. Kozietulski), (książka pomocnicza dla nauczyciela). — PZWS.

F. Piasek — Radość życia — część I. — Księgarnia Gebethnera i Wolffa.

Br. Rutkowski — Śpiewajmy piosenki (do użytku szkoły podstawowej). — Polskie Towarzystwo Muzyczne.

Zbiorek pieśni (polecona do bibliotek szkół podstawowych i średnich). — PZWS.

Wychowanie fizyczne

Książki pomocnicze oraz książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

M. Krawczyk — Ćwiczę i wychowuję (książka pomocnicza dla nauczyciela). — PZWS.

W. Sidorowicz — Masaż sportowy (polecona do bibliotek szkolnych). — Spółdz. Wydawn. „Horyzont".

Pedagogika

Książki pomocnicze oraz książki polecone i dopuszczone do bibliotek szkolnych

J. A. Condorcet — Projekt organizacji wychowania publicznego (polecona do bibliotek zakładów kształcenia nauczycieli). — PZWS.

H. Pohoska — Jan Locke (polecona do biliotek nauczycielskich i zakładów kształcenia nauczycieli). — PZWS.

H. Pohoska — Michał Montaigne (polecona do bibliotek nauczycielskich i zakładów kszałcenia nauczycieli). — PZWS.

B. Suchodolski — Karol Libelt — Wybór pism pedagogicznych (pomocnicza dla uczniów zakładów kształcenia nauczycieli i kursów pedagogicznych). — PZWS.

Propedeutyka filozofii

T. Czeżowski — Logika (polecona do bibliotek nauczycielskich).

Biblioteka Nauczyciela Demokraty

O Ludwiku Tadeuszu Strzałkowskim. — PZWS.

O Stanisławie Kalinowskim. — PZWS.

E. Kuroczko — O postawę społeczną nauczyciela.— PZWS.

M. Szulkin — Drogi rozwojowe szkolnictwa ZSRR.— PZWS.

Różne

K. Dziduszko i W Weinert — Główne zagadnienia pracy kierownika szkoły podstawowej (do użytku kierowników szkół podstawowych). — PZWS.

W. Rawski — Szkolnictwo na wsi (polecona do bibliotek nauczycielskich i publicznych oraz do użytku pracowników oświatowych). — „Ex Libris".

„Rocznik Statystyczny 1947 r." (książka pomocnicza dla uczniów szkół ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli). — GUS.

Szkoła zawodowa

Br. Chrzan — Upowszechnienie poradnictwa zawodowego i szkolnego. Pomoc naukowa dla nauczycieli i kierowników szkół zawodowych. — Spółdz. Wytwórczo-Handlowa „Pomoce i urządzenia szkolne' w Krakowie.

T. Cyprian — Fotografia praktyczna Cz. I i II. Książka pomocnicza dla uczniów i nauczycieli oraz do bibliotek szkół zawodowych.

W. Czerwiński — Planowanie robót na obrabiarkach do metali. Książka pomocnicza dla nauczycieli oraz do bibliotek szkół zawodowych.

W. Czerwiński — Poradnik mechanika-metalowca. Podręcznik dla szkół zawodowych o kierunku metalowym. — PZWS.

O. Diels, uzupełniony przekład J. Ciechanowskiego — Chemia organiczna. Podręcznik dla szkół zawodowych o poziomie licealnym. Księgarnia Wł. Wilak, Poznań.

E. Ehrlich i St. Górniak — Teka robocza dla kl. I i II gimnazjum handlowego. Pomoc naukowa. — PZWS.

St. Feliksiak, Wł. Michajłow, Zdz. Raabe i K. Strawiński — Zoologia — podręcznik dla liceów ogólnokszt., liceów zawodowych odpowiedniego typu, jak np. licea hodowlane, ogrodnicze itp., Zakładów Kształcenia Naucz. oraz poleconą do bibliotek nauczycielskich. — PZWS.

J. i J. Firewiczowie — Podręcznik chemii dla gimn. zawodowych. — „Nasza Księgarnia".

E. T. Geisler — Obróbka skrawaniem, tom I. Książka pomocnicza dla nauczycieli i uczniów liceów mechanicznych oraz do bibliotek szkół mechanicznych wszystkich szczebli. — PZWS.

„Rocznik Statystyczny 1947". Książka pomocnicza dla uczniów szkół ogólnokształcących, zawodowych i Zakładów Kształcenia Nauczycieli. — GUS.

K. Komolaus — Godność rękodzieła. Książka pomocnicza dla szkół zawodowych oraz do bibliotek szkół zawodowych. — PZWS.

O. Laure i J. Górski — Arytmetyka dla gimnazjów przemysłowych. Podręcznik dla gimnazjów zawodowych i średnich szkół zawodowych. — PZWS.

T. Leszczyński — Technologia metali — Wiertarki. Książka pomocnicza dla uczniów i nauczycieli szkół zawodowych i gimnazjów o kierunku metalowym oraz do bibliotek wymienionych szkół.

A. Lipa — Technika sprawnego liczenia. Podręcznig dla gimnazjów handlowych i spółdzielczych. — PZWS.

Łoziński — Zoologia i botanika. Podręcznik dla I kl. gimn. handl. i innych gimn. zawodowych. — Książnica Atlas.

A Miętka — Algebra, cz. III. Podręcznik dla gimnazjów handlowych. — PZWS.

St. Neumark — Mechanika techniczna, t. I. Podręcznik dla liceów mechanicznych oraz do bibliotek szkół technicznych. — TKT.

Fr. Ober i N. Konwerski — Teczka rysunków rzutowych - nr 17. Pomoc naukowa w średnich szkołach zawodowych. — Inst. Rzem.-Przemysłowy w Poznaniu.

J. Pastuszenko — Koszykarstwo wiklinowe. Książka pomocnicza dla uczniów i nauczycieli w szkołach i na kursach koszykarskich oraz do bibliotek szkół zawodowych. — PZWS.

B. Stefanowski — Gospodarczość cieplna w siłowniach. Książka pomocnicza dla nauczycieli oraz do bibliotek liceów mechanicznych i elektrycznych. — PZWS.

Z. Warchałowska-Ketlińska — Miernictwo na usługach inżynierii. Książka zalecona do bibliotek szkół budowlanych wodnych, melioracyjnych i drogowo-kolejowych. — Min. Odbudowy.

St. Wierusz-Kowalski — Maszyny elektryczne prądu stałego. Podręcznik dla liceów elektrycznych. — PZWS.

J. Witowski — Sprawozdawczość w przedsiębiorstwie Ksiażka pomocnicza dla nauczycieli szkół handlowych i spółdzielczych oraz do bibliotek szkół zawodowych. — Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu.

J. Witowski — Zasady organizacji pracy biurowej. Książka do bibliotek szkół zawodowych. — Księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu.

J. Wojnicz-Sianożęcki — Fizyka z maszynoznawstwem, cz. I i II. Podręcznik dla gimnazjów mechanicznych. — „Autor“ Spółdzielnia Wydawnicza.

Wydawnictwo „Nauka“ — Teczka korespondencyjna. Książka pomocnicza dla średnich szkół zawodowych grupy ogólnokształcącej. — Spółdz. „Nauka“ w Bydgoszczy.

Poz. 21.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego w Łodzi

Spis szkół na terenie Okręgu Szkolnego Łódzkiego. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

1. I Państw. Gimn. i Lic. Łódź, Śródmiejska 41 (męskie).
2. II Państw. Gimn. i Liceum. Łódź, Targowa 63 (męskie).
3. III Państw. Gimn. i Liceum. Łódź, Piotrkowska 187 (koeduk.).
4. IV Państw. Gimn. i Lic. Łódź, Nowotki 16 (żeńskie).
5. V Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Wólczańska 121 (żeńskie-internat).
6. VII Państwowe Gimnazjum i Liceum. Łódź, Al. Kościuszki 71 (żeńskie).
7. VIII Państwowe Gimnazjum i Liceum. Łódź, Nowotki 105 (męskie).
8. IX Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Pabianicka 34 (koeduk.).
9. X Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Szpitalna 9 (koedukacyjne).
10. XI Państwowe Gimnazjum i Liceum. Łódź, Sporna 73 (koeduk.-internat).
11. XII Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Orzeszkowej 31 (koeduk.).
12. XIII Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Łęczycka 23 (koedukacyjne).
13. XV Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Żeromskiego 10 (koeduk.).
14. XVII Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Śródmiejska 41 (koeduk.).
15. XVIII Państwowe Gimnazjum i Liceum. Łódź, Targowa 63 (koeduk.).
16. XIX Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Sporna 73 (koeduk.).
17. XXI Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Podmiejska 21 (koeduk.).
18. XXIII Państwowe Gimnazjum i Liceum. Łódź, Ruda-Pabianicka (koeduk.).
19. I Miejskie Gimn. i Liceum. Łódź, Sienkiewicza 46 (męskie).
20. Prywatne Gimn. J. Czapczyńskiej. Łódź, Narutowicza 58 (żeńskie).
21. Prywatne Gimn. Z. Pętkowskiej. Łódź, Wólczańska 55 (żeńskie).
22. Prywatne Gimn. H. Miklaszewskiej. Łódź, Narutowicza 59 (żeńskie).
23. Prywatne Gimn. R. T. P. D. Łódź, Jaracza 21 (koedukacyjne).
24. XXII Państwowe Gimn. i Liceum. Łódź, Żeromskiego 10 (koedukacyjne).
25. Państwowe Gimn. i Liceum. Aleksandrów, p. Łódź (koedukacyjne).
26. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Głowno, pow. brzeziński (koeduk.).
27. Państwowe Gimn. i Liceum. Godzianów, pow. skierniewicki (koeduk.).
28. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Koluszki, powiat brzeziński (koeduk.).
29. Państwowe Gimn. i Liceum. Końskie, pow. konecki (koeduk.).
30. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Kutno, pow. kutnowski (koeduk.).
31. Państwowe Gimn. i Liceum. Łask, pow. łaski (koedukacyjne).
32. Państwowe Gimn. i Liceum. Łęczyca, pow. łęczycki (koeduk.).
33. Państwowe Gimn. i Liceum. Łowicz, pow. łowicki (koeduk.).
34. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Lututow, powiat wieluński (koeduk.).
35. Państwowe Gimn. i Liceum. Nowe-Miasto nad Pilicą, pow. rawski (koeduk.).
36. Państwowe Gimn. i Liceum. Opoczno, pow. opoczyński (koeduk.).
37. I Państwowe Gimn. i Liceum. Pabianice, pow. łaski (męskie).
38. II Państwowe Gimn. i Liceum. Pabianice, pow. łaski (żeńskie).
39. III Państwowe Gimn. i Liceum. Pabianice, pow. łaski (koedukacyjne).
40. I Państwowe Gimn. i Liceum. Piotrków, pow. piotrkowski (meskie).
41. II Państwowe Gimn. i Liceum. Piotrków, pow. piotrkowski (żeńskie).
42. III Państwowe Gimn. i Liceum. Piotrków, pow. piotrkowski (koeduk.).

43. Państwowe Gimn. i Liceum. Poddębice, pow. łęczycki (koedukacyjne).

44. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Przedbórz, pow. konecki (koedukacyjne).

45. I Państwowe Gimn. i Liceum. Radomsko (męskie).

46. II Państwowe Gimn. i Liceum. Radomsko (żeńskie).

47. III Państwowe Gimnazjum i Liceum. Radomsko (koedukacyjne).

48. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Rawa-Mazowiecka (koedukacyjne).

49. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Sieradz (koedukacyjne).

50. I Państwowe Gimnazjum i Liceum. Skierniewice (męskie).

51. II Państwowe Gimnazjum i Liceum. Skierniewice (żeńskie).

52. I Państwowe Gimnazjum i Liceum. Tomaszów Mazowiecki, pow. brzeziński (męskie).

53. II Państwowe Gimnazjum i Liceum. Tomaszów-Maz., pow. brzeziński (koedukacyjne).

54. I Państwowe Gimnazjum i Liceum. Wieluń (koedukacyjne).

55. II Państwowe Gimnazjum i Liceum. Wieluń (koedukacyjne).

56. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Zduńska Wola, pow. sieradzki (koedukacyjne).

57. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Zgierz, pow. łódzki (koedukacyjne).

58. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Zduny, pow. łowicki (koedukacyjne).

59. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Puszcza-Mar., pow skierniewicki (koeduk.).

60. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Koniecpol, pow. radomszcz. (koedukacyjne).

61. Prywatne Gimnazjum i Liceum. Brzeziny, pow. brzeziński (koeduk.).

62. Prywatne Gimnazjum i Liceum. Bełchatów, pow. piotrkowski (koedukacyjne).

63. Prywatne Gimnazjum i Liceum. Kobiele W., powiat radomszcz. (koedukacyjne).

64. Prywatne Gimnazjum i Liceum. Mariówka-Opocz., pow. opocz. (koedukacyjne).

65. Prywatne Gimnazjum i Liceum. Ozorków, pow. łęczycki (koedukacyjne).

66. Państwowe Gimnazjum i Liceum. Żychlin, pow. kutnowski (koedukacyjne).

SZKOLNICTWO ZAWODOWE

67. Państwowe Gimnazjum Handlowe. Łódź, Ks. Młyn 13 (koedukacyjne).

68. Państwowe Liceum Handlowe. Łódź, Ks. Młyn 13 (koedukacyjne).

69. Państwowe Liceum Administracyjne. Łódź, Ks. Młyn 13 (koedukacyjne).

70. Państwowe Gimnazjum Handlowe. Łódź, Kopernika 41 (żeńskie).

71. Państwowe Lic. Handlowe. Łódź, Kopernika 41 (żeńskie).

72. Państwowe Gimn. Spółdz. Łódź, Nowotki 16 (koedukacyjne).

73. Państwowe Liceum Spółdz. Łódź, Nowotki 16 (koedukacyjne).

74. Państwowe Gimn. Administracyjne. Łódź, Piotrkowska 125 (koedukacyjne).

75. Miejskie Gimn. Handlowe. Łódź, Lipowa 16 (koedukacyjne).

76. Miejskie Liceum Administracyjne. Łódź, Lipowa 16 (koedukacyjne).

76a. Miejskie Gimn. Handlowe, Łódź Tuszyńska 31

77. Państwowe Gimn. Handlowe, Głowno (koeduk.).

78. Państw. Gimn. Handlowe, Końskie (koeduk.).

79. Państwowe Liceum Spółdz. Końskie (koeduk.).

80. Państwowe Gimn. Handlowe, Kutno (koeduk.).

81. Państwowe Liceum Administracyjne, Kutno (koedukacyjne).

82. Państwowe Gimnazjum Handlowe, Łowicz (koedukacyjne).

83. Państwowe Liceum Handlowe, Łowicz (koeduk.).

84. Państwowe Gimnazjum Spółdzielcze, Łęczyca (koedukacyjne).

85. Państwowe Gimn. Spółdz. Lututów (koeduk.).

86. Państwowe Gimnazjum Spółdz. Malina k. Kutna (koedukacyjne).

87. Państwowe Gimnazjum Handlowe, Pabianice (koedukacyjne).

88. Państwowe Lic. Handlowe, Pabianice (koeduk.).

89. Państwowe Gimn. Spółdz. Piotrków (koeduk.).

90. Państwowe Lic. Spółdz. Piotrków (koeduk.).

91. Państwowe Gimnazjum Handlowe, Piotrków (koedukacyjne).

92. Państwowe Lic. Handlowe, Piotrków (koeduk.).

93. Państwowe Gimn. Handlowe, Skierniewice (koedukacyjne).

94. Państwowe Lic. Administracyjne, Skierniewice (koedukacyjne).

95. Państwowe Gimn. Spółdzielcze, Sieradz (koedukacyjne).

96. Państwowe Lic. Spółdzielcze, Sieradz (koeduk.).

97. Państw. Gimnazjum Handlowe, Tomaszów Mazowiecki (koedukacyjne).

98. Państwowe Liceum Handlowe, Tomaszów Mazowiecki (koedukacyjne).

99. Państwowe Gimn. Handlowe, Radomsko (koedukacyjne).

100. Państwowe Liceum Administracyjne, Radomsko (koedukacyjne).

101. Państwowe Gimnazjum Handlowe, Wieluń (koedukacyjne).

102. Państwowe Lic. Handlowe, Wieluń (koeduk.).

103. Państwowe Gimnazjum Handlowe. Zgierz (koedukacyjne).

104. Państwowe Lic. Handlowe, Zgierz (koeduk.).

105. Prywatna Szkoła Przysp. Handl. ZNP. Praszka, pow. Wieluń (koedukacyjne).

106. Prywatne Gimnazjum Handlowe im. Staszica Przysucha, pow. Opoczno (koedukacyjne).

107. Państw. Gimn. i Liceum Gospod. Łódź, Kilińskiego 63 (koedukacyjne).

108. Zakł. Kształcenia Społ. - Gospod. Spała (koedukacyjne).

109. Państwowe Gimnazjum Gospod. Kutno (żeńskie.

110. Państwowe Gimnazjum Gospodarcze. Łęczyca (koedukacyjne).

111. Państwowe Gimnazjum Rolnicze. Blich k. Łowicza (koedukacyjne).

112. Państwowe Gimnazjum Rolnicze dla Dorosłych. Blich k. Łowicza (koedukacyjne).

113. Państwowe Liceum Gospod. Wiejskich. Dąbrowa Zduńska (żeńskie).

114. Państwowa Szk. Techn.-Przem. Łódź, Żeromskiego 115 (koeduk.).

115. Państwowa Szkoła Bud. Lądowego. Łódź, Legionów 15a (koeduk.).

116. Państwowa Szkoła Przem. Żeńska. Łódź, Wólczańska 23 (żeńskie).

117. Państwowa Szkoła Przemysł. - Handlowa. Łódź, Nowotki 46 (żeńskie).

118. Państwowe Lic. Techn. Dent. Łódź, Piotrkowska 114 (koeduk.).

119. Państwowe Gimn. Mechan. Końskie (męskie).

120. Państwowe Gimnazjum Mechaniczne. Kutno-Azory.

121. Państw. Gimn. Krawieckie. Kutno (koeduk.).

122. Państwowa Szkoła Przemysł., Łowicz (męska).

123. Państw. Gimn. Tkactwa Mech. (m.) Ozorków.

124. Państw. Gimn. Mech. (męskie) Piotrków.

125. Państw. Gimn. Elektr. (męskie) Piotrków.

126. Państw. Gimn. Mechan. (męskie) Pabianice.

127. Państw. Gimn. Kraw. (koeduk.) Radomsko.

128. Państw. Gimn. Mechan. (męskie) Skierniewice.

129. Państw. Liceum Mechan. (męskie) Skierniewice.

130. Państw. Gimn. Kraw. (żeńskie) Skierniewice.

131. Państw. Szk. Techn.-Przem. (m.) Zduńska Wola.

132. Państw. Gimn. Mechan. (m.) Zduńska Wola.

133. Państw. Liceum Mechan. (m.) Zduńska Wola.

134. Pryw. Gimn. SS. Salezjanek, Łódź, Franciszkańska 85 (żeńskie).

135. Państw. Liceum dla Drogistów, Łódź, Nowotki 105 (koedukacyjne).

136. Prywatne Gimn. Kraw. T-wa „Przezorność". Łódź, Lokatorska 12 (żeńskie).

137. Prywatne Gimn. Mech. Ks. Ks. Salezj. Łódź, Wodna 34/36 (męskie).

138. Prywatna Szkoła Przysposobienuia Kraw. Łódź, Kalinowa 36 (żeńska).

139. Prywatna Szk. Średnia Rzem.-Bud. Łódź, Łąkowa 4 (męska).

140. Prywatna Szkoła Średnia dla Dorosłych. Łódź, Czerwona 8 (męska).

141. Prywatna Szkoła Krawiecka Inst. Przem.-Rzem. w Łodzi, Kalina 7.

142. Pryw. Gimn. Kraw. „Caritas", (żeńskie) Końskie.

143. Prywatne Gimnazjum Kraw.-Bieliźn. (żeńskie) Mariówka - Op.

144. Prywatne Gimnazjum Krawieckie (żeńskie). Piotrków, Piłsudskiego 45.

145. Prywatne Gimn. Dziewiarskie (żeńskie), Piotrków, Piłsudskiego 45.

146. Prywatne Lic. Przemysłowe, Skierniewice.

147. Państw. Gimn. Krawieckie, Pabianice (żeńskie).

148. Szk. Zaw. nr 1, Łódź, Kilińskiego 109.

149. Publ. Śr. Szkoła Kraw. Żeńska. Łódź, Kilińskiego 109.

150. Publiczna Srednia Szk. Zaw. nr 3. Łódź, Kilińskiego 109.

151. Szk. Handlowa Żeńska. Łódź, Południowa 8.

152. Publiczna Szkoła Zaw. nr 2. Łódź, Rybna 15.

153. Publiczna Szkoła Zaw. nr 4. Łódź, Rybna 15.

154. Publiczna Szkoła Handlowa. Łódź, Ks. Młyn 13.

155. Prywatna Szkoła Zawodowa. Łódź, Targowa 79.

156. Pryw. Szk. Gospod Żeńska. Łódź, Sienkiewicza 60.

157. Prywatna Szk. Przem. Poligraficznego. Łódź, Sporna 72.

158. Publ. Szkoła Zawodowa. Aleksandrów.

159. Prywatna Szkoła Zaw. Spoż. Łódź, Targowa 76 (koedukacyjna).

160. Publ. Szkoła Zaw. Bolimów (koedukacyjna).

161. Publiczna Szkoła Zaw. Handlowa. Bolimów (koedukacyjna).

162. Publiczna Szkoła Zaw. Handlowa. Bełchatów (koedukacyjna).

163. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa Koedukacyjna. Łowicz, Zduńska 41.

164. Publ. Średnia Szk. Zawod. (koeduk.) Łęczyca.

165. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa, Ozorków.

166. Publiczna Szkoła Zaw. Piotrków, Piłsudskiego 37 (koeduk.).

167. Publiczna Szkoła Zaw. Nowe Miasto, Piliczna 9 (koedukacyjna).

168. Publiczna Srednia Szkoła Zaw. Głowno, Rynek 17 (koedukacyjna).

169. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa. Końskie, Ogrodowa 3 (męska).

170. Publiczna Srednia Szkoła Zaw. Końskie, 3 Maja 60 (męska).

171. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Kamieńsk, pow. Piotrków (koedukacyjna).

172. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa. Krośniewice, pow. Kutno (koeduk.).

173. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa, Kutno, Staszica 8 (koedukacyjna).

174. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa. Sulejów, pow. Piotrków (koedukacyjna).

175. Publiczna Srednia Szkoła Zaw. Skierniewice, Senatorska 10 (koedukacyjna).

176. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Rawa Maz., Tomaszewska 17 (koedukacyjna).

177. Publiczna Srednia Szkoła Zaw. Radomsko, Mickiewicza 5 (koedukacyjna).

178. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Radomsko, Fabianiego 5 (koedukacyjna).

179. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Tomaszów Maz., Tkacka 11 (koedukacyjna).

180. Publiczna Srednia Szk. Zawod. Tuszyn, Piotrkowska 13 (koedukacyjna).

181. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Opoczno, Inowłodzka (koedukacyjna).

181. Publiczna średnia Szkoła Zawod. Pabianice, Armii Czerwonej 6 (koedukacyjna).

182. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Wieluń, Rudzka 24 (koedukacyjna).

183. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa. Zgierz, Łódzka 2 (koedukacyjna).

184. Publiczna Srednia Szkoła Zawodowa, Zduńska Wola, Szkolna 1 (koedukacyjna).

185. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Żychlin, Pierackiego 25 (koedukacyjna).

186. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Wieruszów, pow. Wieluń (koedukacyjna).

187. Publiczna Srednia Szkoła Zawod. Łódź, Ruda Pab. (koedukacyjna).

188. Miejskie Kursy Jęz. Obc. Łódź, Piotrkowska 115.

189. Miejskie Kursy Techn. Łódź, Piotrkowska 115

190. Kursy Stenogr. i Maszyn. Łódź, Kilińskiego 50.

191 Kursy Stenogr. i Maszyn. Łódź, Piotrkowska 83.

192. Kursy Administr. Łódź, Piotrkowska 125.

193. Kursy Kreśl. Mech.-Bud. Łódź, Legionów 15a.

194. Kursy Modniarskie. Łódź, Nowotki 46.

195. Roczna Szk. Przysp. Handl. Inst. Przem.-Rzem. (IPR). Łódź, Andrzeja 4.

196. Kursy Przysp. Adm.-Handl. (IPR). Łódź, Andrzeja 4.

197. Kursy Kroju i Szycia (IPR). Łódź, Jaracza 14.

198. Kursy Kroju i Szycia (IPR). Łódź, Próchnika 25.

199. Kursy Kroju i Szycia (IPR). Łódź, Piotrkowska 24.

200. Kursy Kroju i Szycia (IPR). Łódź, Sienkiewicza 89.

201. Kursy Kroju i Szycia (IPR). Łódź, Wólczańska 27.

202. Kurs dla Elektr. Inst. Dosk. Zaw. Łódź, Łąkowa 4.

203. Kurs Techn.-Dent. „Ort". Łódź, Piotrkowska 115.

204. Kurs Kroju i Szycia „Caritas". Końskie.

205. Kurs Kroju i Szycia „Caritas". Nowe Miasto.

206. Kurs Kraw.-Biel. „Caritas". Nowe-Miasto.

207. Kurs Kroju i Szycia (IPR). Opoczno.

208. Kurs Kroju i Szycia Trykot. Piotrków.

209. Kurs Kraw. Przedbórz.

210. Kurs Kroju i Szycia (IPR). Tomaszów Mazowiecki.

211. Kurs Drogist. Łódź, Nowotki 15.

212. Kursy Zawod. „Ort". Łódź, Piotrkowska 116.

ZAKŁADY KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

213. Lic. Ped. dla Młodz. Łódź, Boczna 5.

214. Lic. Ped. dla Dorosł. Łódź, Boczna 5.

216. Wyższy Kurs Naucz. Łódź, Staszica 1/3.

217. Sem. dla Wych. Przedszk. Łódź, Roosevelta 11/13.

218. Seminarium dla czynnych a niewykwal. naucz. przedszk. Łódź, Roosevelta 11/13.

219. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Zgierz.

220. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Pabianice.

221. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Łęczyca.

222. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Kutno.

223. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Łowicz.

224. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Skierniewice.

225. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Piotrków.

226. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Radomsko.

227. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Wieluń.

228. Państwowe Lic. Ped. Zduńska Wola.

229. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Końskie.

230. Państwowe Liceum Pedagogiczne. Tomaszów Mazowiecki.

231. Sem. dla Wych. Przedszk. Tomaszów Maz.

234. Kurs Przygot. Kutno.

236. Kurs Przygotow. Skierniewice.

237. Kurs Przygotow. Tomaszów Maz.

OSWIATA DOROSŁYCH

239. Państwowe Gimn. i Liceum dla Dorosł. Łódź, Składowa 15.

240. Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosł. Łódź, Piramowicza 6.

241. I Miejskie Gimn. i Liceum dla dorosłych. Łódź, Sienkiewicza 46.

242. II Miejskie Gimn. i Lic. dla dor. Łódź, Żeromskiego 36.

243. Państwowe Gimn. i Liceum przy WSGW. Łódź, Nowotki 16.

244. Kurs Gimn. i Lic. dla Oficer. Łódź, Żeromskiego 10.

245. Kurs Gimn. dla Urz. Bezp. Publ. Łódź., 19 Stycznia 1.

246. Kurs Gimn. dla Ofic. Tomaszów Maz.

247. Kurs. Gimn. przy Publ. Szk. Powsz. Tomaszów-Mazowiecki.

248. Kurs Gimn. i Liceum. Kutno.

249. Kurs Gimn. i Lic. Ozorków.

250. Kurs Gimn. i Liceum TUR. Łowicz.

251. Kurs Gimn. i Liceum. Wolbórz, pow. piotrkowski.

252. Kurs Gimn. i Liceum. Radomsko.

253. Kurs Gimn. i Liceum dla Ofic. Piotrków.

254. Kurs Gimn. i Liceum. Sieradz.

255. Kurs Gimn. i Liceum. Brzeźnia, pow. Sieradz.

256. Kurs Gimn. i Liceum TUR. Zduńska-Wola.

257. Kurs Gimn. przy V P. Lotn. Marysin. Ruda Pab. p. Łodzią.

DOMY DZIECKA

258. Dom Duszpast. O. W. Kembliny, pow. brzeziński.

259. Pow. Zakł. dla Dzieci i Młodz. Końskie, Folwarczna 42.

260. Zakł. Salez. Woźniaków, pow. Kutno.

261. Zakł. Wych. dla Mł. T-wa Salez. Lutomiersk, pow. Łask.

262. Zakł. Wych. im. Ledóchowskiej. Bogdańce, pow. Łódź.

263. Zakł. Opiek. Kazimierz, pow. Łódź.

264. Zakł. SS. Urszulanek. Łęczyca, Poznańska 6.

265. Sieroc. przy Klaszt. SS. Mariaw. Sobótka Nowa, pow. Łęczyca.

266. Pow. Dom Dziecka. Głowno, maj. Zabrzeźnia, pow. Łowicz.

267. Internat SS. Bernardynek. Łowicz, Sienkiewicza 15.

268. Dom Dziecka PCK. Kiernozia, pow. Łowicz.

269. Powiat. Sierociniec. Piaszczyce, pow. Radomsko.

270. Państw. Dom Dziecka. Pławno, pow. Radomsko.

271. Dom Sierot. Rawa Maz., Szkolna 5.

272. Zakł. Wych. św. Antoniego. Nowe-Miasto, pow. Rawa-M.

273. Sieroc. „Caritas". Nowe Miasto, Rawska 5.

274. Zakł. Rzem.-Wych. św. Józefa. Nowe Miasto, Piłsudskiego 9.

275. Schron. dla Sier. Woj. Skierniewice, Stanisławska 5.

276. Schron. dla Sier. Woj. Skierniewice, Kozietulskiego 5.

277. Schronisko. Strobów, gm. Dębowa, pow. Skierniewice.
278. Zakł. Wych. SS. Urszulanek. Monice, gm. Bogumiłów, pow. Sieradz.
279. Zakł. Wych. dla Dzieci. Stęszyce, gm. Zduńska Wola.
280. Zakł. Wych. dla Dzieci „Caritas”. Wieluń.
281. Miejski Zakład dla Dzieci. Pabianice, pow. Łask.
282. Dom Dziecka T-wa Dobrocz. Piotrków, Piłsudskiego.
283. Przytułek dla Sierot. Tomaszów, Głowackiego 11.
284. Zakł. dla Chł. XX. Orionistów. Zduńska Wola, Piłsudskiego 88.
285. Dom Dziecka MKOS. Zgierz, Zakręt 17.
286. Internat Łódzkiej Rodz. Radiowej. Konstantynów, pow. Łódź.
287. Zakł. Wych. „Wspólna Praca“. Łowicz, Zduńska 22.
288. Dom Dziecka St. Jachowicza. Łódź, Bednarska 15.
289. II Dom Dziecka „Gniazdo“. Reymontów-Sz., pow. Łódź, ul. Aleksandrowska 153.
290. I Bursa im. T. Kościuszki. Helenówek, Kościuszki 41.
291. Zakł. Wych. dla Chłopców. Radogoszcz. Łucji 31, pow. Łódź.
292. II Bursa im. St. Żeromskiego. Łódź, Przędzalniana 66.
293. Internat dla Głuchon. Łódź, Sienkiewicza 35
294. Dom Obserwac.-Rozdzielczy. Łódź, Kopernika 36.
295. Internat dla dz. ociemniał. Łódź, Tkacka 34/36.
296. Hotelik dla męsk. mł. prac. Łódź, Nawrot 93.
297. Społ. Schron. dla Dzieci. Łódź, Napiórkowskiego 99.
298. Społ. Schron. dla dziewcząt. Romanów-Bróżyca, pow Łódź.
299. Internat Łódzk. Rodz. Rad. Łódź, Pabianicka 65.
300. Zakł. Opiek.-Wych. SS. Urszul. Łódź, Obywatelska 60.
301. Zakł. Wych.-Rzem. „Przyszłość”, Dworska 14.
302. Schron. św. Olgi. Łódź, Piramowicza 12
303. Dom Łódzk. Rodz. Rad. Zduńska-Wola, pl. Krakowski 17.
304. Dom Dzieci Żyd. Partii Rob. Łódź, Więckowskiego 40.
305. Dom Dziecka Koord. Sjonist. Łódź. Piotrkowska 88.
306. Dom Dziecka Koord. Sjonist. Łódź, Narutowicza 18.
307. Dom Dziecka im. Gen. Witolda. Kruszyna, p-ta Aureliów, pow. Radomsko.
308. Dom Dziecka RTPD. Łódź, Marysińska 100.
309. Dom Dziecka MKOS. Ozorków, Zgierska 7, pow. Łęczyca.
310. Państw. Dom Dziecka. Rzuców, pow. konecki.
311. Państw. Dom Dziecka. Porszewice, p-ta Konstantynów. pow. łaski.
312. Państw. Dom Dziecka. Łódź, Krawiecka 5/7.

INSPEKTORATY SZKOLNE

1. Tomaszów Maz., pow. brzeziński.
2. Pabianice, pow. łaski.
3. Końskie, pow. konecki.
4. Kutno, pow. kutnowski.
5. Łowicz, pow. łowicki.
6. Łęczyca, pow. łęczycki.
7. Łódź (powiat), Łódź, Piotrkowska 37 I p.
8. Łódź (miasto), Łódź. Piotrkowska 37 III p.
9. Opoczno, pow. opoczyński.
10. Piotrków, pow. piotrkowski.
11. Radomsko, pow. radomszczański.
12. Rawa Mazowiecka, pow. rawski.
13. Sieradz, pow. sieradzki.
14. Skierniewice, pow. skierniewicki.
15. Wieluń, pow. wieluński.

Poz. 22.

RUCH SŁUŻBOWY
nauczycieli szkół powszechnych przeniesionych z dniem 1. IX. 1947 r.

1. Paprocki Kazimierz przeniesiony z Sokółki Białystok do Łowicza, nr dekr. 14850/47.
2. Orłowska Cecylia, z Cetty - K. O. S. Pomorskie— do Przysuchy, pow. Opoczno, nr dekretu 14514/47.
3. Wichrowski Ludwik, z Górki, pow. kolski — do Kutna, nr dekr. 15859/47.
4. Stefanowicz Maria, z Żarnowic, pow. Olkusz — do Żelechlinek. pow. rawski, nr dekr. 15965/47a.
5. Misińska Irmina, z Wyszogrodu, pow. płocki — do Łóz, publ. śr. szk. zaw., nr dekr. 13869/47.
6. Stefanowicz Stefania, z Żarnowiec, p. Olkusz — do Żelechlinek, pow. rawski, nr 15965/47b.
7. Madej Henryka, z Gągolina. p. Łowicz — do Budziszewic, pow. Rawa, nr dekr. 16173/47.
8. Jackowska Bronisława, z Ossowca, p. Rawa — do Tomaszowa, pow. Brzeziny, nr dekr. 16206/47.
9. Hudym Ewleina, ze Złotej, p. Skierniewice — do Strykowa, p. Brzeziny, nr dekr. 14993/47.
10. Michalska Jadwiga, z Sinołęki, p. Węgrów — do Gapinina, p. Opoczno, nr dekr. 15633/47.
11. Skonieczna Janina, z Zaborowa, p. Turek — do Tumu, p. Łęczyca, nr 15986/47.
12. Wachowiak Stefania, z Brzeźnicy p. Sieradz — do Rzadkowa, p. Chodzież nr dekr. 15305/47.
13. Świerczewska Wincentyna, z Nowego Miasta, p. Rawa — do Szumbierek, K. O. S. Śląskie, nr dekretu 15311/47.
14. Śliwiński Stanisław, ze Skierniewic — do Łodzi - dla dorosłych, nr dekr. 15693/47.
15. Zadworna Marza, z Jeżowa. p. Piotrków — do Wierchlas, p. Wieluń, nr dekr. 15322/47.
16. Łuszczewska Irena, ze Skierniewic — do Państw. Gimn. Kraw. w Skierniewicach, nr dekr. 9622/47.
17. Szczęsna Kazimiera, z Kaławska, p. Zgorzelice K. O. S. Wrocław — do Łodzi, nr dekr. 16648/47.
18. Zawilińska Irena, z Biejkowa, p. Grójec — do Fałkowa, p. Końskie, nr dekr. 17232/47.
19. Skręt Władysław, z Barkowic, p. Końskie — do Janików, p. Opoczno, nr dekr. 16640/47.
20. Zawiliński Leonard, z Biejkowa, p. Grójec — do Fałkowa, p. Końskie, nr dekr. 17232/47.

21. Sokoła Jan, z Opoczna — do Bobrownik, p. Będzin, nr dekr. 17073/47.

22. Kowalski Wincenty, z Sokolnik, p. Wieluń — do Tarnowskich Gór, K. O. S. Katowice, nr dekretu 14972/47.

23. Kowalczewska Janina, z Wymysłowa, p. Końskie — do Przystałowic, p. Opoczno, nr dekr. 16624/47.

24. Kowalczewski Stefan, z Wymysłowa, p. Końskie — do Przystałowic, p. Opoczno, nr dekr. 16625/47.

25. Sikorska Janina, z Michajłowa, p. Kalisz — do Przedmoscia, p. Wieluń, nr dekr. 17338/47.

26. Kurtycz Teodor, z Borowa, p. Ostrołęka — do Stróża, p. Łodź, nr dekr. 17258/47.

27. Sokołowski Kazimierz, z Kupna, p. Kolbuszowa — do Kwiatkowic, p. łaski, nr dekr. 16614/47.

28. Masieński Władysław, z Szocka, p. Piotrków — do Szynczyc, p. Łódź, nr dekr. 16555/47.

29. Kiełbasińska Mieczysława, ze Służewa, p. Nieszawa — do Zelowa, p. Łask, nr dekr. 13860/47.

30. Kordasowa Helena, z Makomar, p. Płock — do Sań, p. Łódź, nr dekr. 17267/47.

31. Gorszewa Kazimierz, z Aleksandrowa, p. Łódź— do Sulejowa, p. Piotrków, nr dekr. 16561/47.

32. Matlińska Aleksandra, z Wieńca Zdroju, K. O. S. Śląskie — do Łodzi, nr dekr. 16906/47.

33. Chudzikowa Maria, z Jaworzna, pow. Wieluń — do Łodzi, nr dekr. 16905/47.

34. Piestrzeniewicz Celestyna, z Dmosina, p. brzeziński — do Głowna, p. Łowicz, nr dekr. 15746/47.

35. Piestrzeniewicz Kazimierz, z Dmosina, p. brzeziński — do Głowna, p. Łowicz, nr dekr. 15746/47.

36. Piątek Antoni, z Mrągowa, p. Olsztyn — do Łodzi, nr dekr. 16903/47.

37. Oleszkiewicz Jadwiga, z Widawy, p. Łask — do Gdyni, nr dekr. 17590/47.

38. Sokołowska Stefania, z Kupna, p. Kolbuszowa— do Kwiatkowic, p. Łask, nr dekr. 18070/47.

39. Leżański Ksawery, z Wiewiórów, p. Radomsko— do Bursztynowa, K. O. S. Szczecin, nr dekr. 18276/47.

40. Rogosz Helena, z Hajnówki, p. Bielsk, — do Wiśniowej Góry, pow. Łódź, nr dekr. 16926/47.

41. Matczakowa Marcela, z Gołaszy Puszcza, p. Wysokie Maz. — do Woli Drzazgowej, p. brzeziński, nr dekretu 14562/47.

42. Teskowa Jadwiga, z Ożarowa, p. Warszawa — do Zgierza, p. łódzki, nr dekr. 17463/47.

43. Cieślak Franciszek, z Iławy, p. Susk — do Łodzi, nr dekr. 11391/47.

44. Jaraszewski Roman, z Galewic, p. Wieluń — do Dłutowa, p. Łask, nr dekr. 16185/47.

45. Jaraszewska Helena, z Galewic, p. Wieluń — do Dłutowa, p. Łask, nr dekr. 14458/47.

46. Bochińska Zofia, z Piotrkowa — do Tczewa, nr dekr. 18433/47.

47. Żelazko Irena, z Lipy, p. Końskie — do Krzęcina, p. Kraków, nr dekr. 18440/47.

48. Drako Maria, z Kamionki, p. Wieluń — do Nowego Tomyśla, koło Poznania, nr dekr. 18649/47.

49. Drako Józef, z Kamionki, p. Wieluń — do Nowego Tomyśla, koło Poznania, nr dekr. 18648/47.

50. Graska Zofia, z Bełchowa, p. Łowicz — do Żychlina, p. Kutno, nr dekr. 16178/47.

51. Pląskowski Wawrzyniec, z Bogatego, p. Przasnysz — do Bobiecka, p. Łowicz, nr dekr. 17196/47.

52. Grabowski Stefan, z Mokobród, p. Siedlce — do Pabianic, pow. Łódź, nr dekr. 14901/47.

53. Jabłoński Stefan, z Głuchołaz, p. Nysa — do Państw. Szk. Przysp. Społ. w Malinie, p. Kutno, nr dekretu 18441/47.

54. Pląskowska Maria, z Bogatego, p. Przasnysz — do Bobiecka, p. Łowicz, nr dekr. 17195/47.

55. Paczesna Bogumiła, z Iżebna, p. błoński — do Zduńskiej Woli, pow. Sieradz, nr dekr. 18458/47.

56. Jankowska Anna, z Gazomia, p. Piotrków — do Woli Mazowieckiej, pow. Kielce, nr dekr. 18650/47.

57. Taniewska Paulina, z Poznania — do Szk. ćwicz przy Wyższej Szkole Pedag. w Łodzi, nr dekr. 18612/47.

58. Nowak Janina, z Wrocławia — do Skierniewic, nr dekr. 18678/47.

59. Wińska Maria, z Woli Podobiedzińskiej, pow. rawski — do Poleszyna, pow. łaski, nr dekr. 19034/47.

60. Denysowa Irena, z Tuszyna, p. łódzki — do Łodzi, nr dekr. 19744/47.

61. Kabak Eitalis, z Leszczydół, pow. Pułtusk — do Łodzi, nr dekr. 19874/47.

62. Wesołowska Maria, z Dzietrznik pow. Wieluń— do Ostronia Nadm., KOS Szczecin, nr dekr. 19278/47.

63. Linowiecki Mieczysław, z Czajków, pow. Wieluń — do Sycowa, KOS Wrocław, nr dekr. 19164/47.

64. Rogulska Czesława, z Mniszków, p. Opoczno — do Lobczy, KOS Sopot, nr dekr. 19183/47.

65. Proskurnicka Wanda, z Końskiego — do Lęborka, KOS SOPOT, nr dekr. 19183/47.

66. Konieczna Jadwiga, z Rząśni, p. Radomsko — do Trzebnicy, KOS Wrocław, nr dekr. 19175/47.

67. Bratasz Maria, z Kątów Walichnowskich, pow. Wieluń — do Drotkowic, p. Syców, nr dekr. 19169/47.

68. Sianożęcka Lidia, ze Złątkowa Borowego, p. Łowicz — do Kuchar, KOS Wrocław, nr dekr. 19168/47.

69. Gularska Anna, z Ochli, p. łaski — do Twardocic, KOS Wrocław, nr dekr. 19166/47.

70. Kalinowska Anna, z Małej Wsi, p. Radomsko— do Jodłowic, KOS Wrocław, nr dekr. 19167/47.

71. Borkowska Jadwiga, z Komornik, pow. Piotrków — do Będkowa, p. Brzeziny, nr dekr. 18282/47.

72. Głodkowski Aleksy, ze Strzebieszowa, pow. łowicki — do Dalk, pow. łódzki, nr dekr. 19412/47.

73. Zapędowska Maria, z Polichnowa — do Chełmowa, p. Radomsko, nr dekr. 19295/47.

74. Nowakowa Teodora, z Bąkowej Góry, pow. Radomsko — do Łodzi, nr dekr. 19293/47.

75. Kalinowska Alfreda, ze Zgławiączki, pow. Wrocław — do Nowostawów, pow. Brzeziny, nr dekretu 19077/47.

76. Sokulski Józef, z Ossolina, p. Sandomierz — do Zadzim, pow. Sieradz, nr dekr. 19284/47.

77. Sokulska Józefa, z Ossolina, p. Sandomierz — do Zadzimia, pow. Sieradz, nr dekr. 19284/47.

78. Mularkowa Apolonia, z Markowa, p. Przeworsk— do Sikucina, pow. Sieradz, nr dekr. 19283/47.

79. Wilczkowska Jadwiga, z Sierakówka, pow. Garwolin — Kutna, nr dekr. 19277/47.

80. Skiba Andrzej, z Turobowa, pow. Rawa — do Bełdowa, pow. Łódź, nr dekr. 19277/47.

91. Skiba Janina, z Turobowa, pow. Rawa — do Bełdowa, pow. Łódź, nr dekr. 19410/47.

82. Lewandowska Stanisława, z Hajnówki, pow. Białystok — do Prawęcic, p. Łęczyca, nr dekr. 19190/47.

83. Kisielewska Julia, ze Służewa, p. Nieszawa — do Kutna, nr dekr. 19751/47.

84. Piotrkowska Bronisława, z Płoskowa, p. Siedlce — do Żychlina, pow. Kutno, nr dekr. 19171/47.

85. Mijakowska Helena, z Gralewa, p. Płońsk — do Żychlina, pow. Kutno, nr dekr. 19171/47.

86. Kulczak Helena, ze Strzelców, pow. Radomsko— do Żychlina, pow. Kutno, nr dekr. 19539/47.

87. Aleksandrzak Felicja, z Łodzi — do Gubic, KOS Poznań, nr dekr. 19531/47.

88. Komorowska Felicja, z Krynek, p. Sokółka — do Moszczenicy, pow. Piotrków, nr dekr. 20132/47.

89. Wittenberg Luiza, ze Skierniewic — do Powzina, p. Jaworzno, nr dekr. 19540/47.

90. Kabusowa Anna, z Krzyworzeki, p. Wieluń —

91. Gierasińska Wanda, z Gałaszowej Puszczy, pow. Wysokie Maz. — do Dobrej, pow. Brzeziny, nr dekretu 19078/47.

92. Białek Marcin, do Łodzi, nr dekr. 19875/47.

93. Gronostaj Józefa, z Bełchatowa, p. Piotrków — do Leśniaki, pow. łaski, nr dekr. 19522/47.

94. Pendlowska-Milczarz Irena, z Niekłań, p. Końskie — do Pruszcz Gdański, nr dekr. 19522/47.

95. Kucharska Maria, z Drzewicy,, p. Opoczno — do Ostojów, p. Kielce. nr dekr. 19776/47.

96. Książek Ludwika, ze Złotniki, p. Mielec — do Łodzi, nr dekr. 20825/47.

97. Dziadecka Romana, z Żałynia, p Łańcut — do Łodzi, nr dekr. 20640/47.

98. Wojciechowska Janisława, z Wałbrzycha — do Andrzejowa, p. Łódź, nr dekr. 19876/47.

99. Łyczko Weronika, z Zawad, p. Radomsko — do Słowik, p. Łódź, nr dekr. 20273/47.

100. Politańska Zofia, z Białej, p. Brzeziny — do Piotrkowa, nr dekr. 20505/47.

101. Kowalska Sylwina, z Nosów, p. Biała Podl. — do Grabów, p. Kutno, nr dekr. 19055/47.

102. Pawłowska Halina. z Częstochowy — do Łodzi, nr dekr. 20052/47.

103. Wojciszkowa Stanisława, z Brzeźnicy, p. Radomsko — do Wrocławia, nr dekr. 20226/47.

104. Dewojno Maria, z Łodzi — do Torunia, nr dekr. 20539/47.

105. Kiernczenko Jadwiga, z Sosnowca — do Łodzi, nr dekr. 22061/47.

106. Rudnicka Aniela, z Kalinów, p. łaski — do Przeginia Duch., p. Kraków, nr dekr. 19998/47.

107. Merha Irena, z Aniołów, p. Łódź — do Łodzi, nr dekr. 22061/47.

108. Wińska Ludwika, z Regnów, p. Rawa M. — do Barycz, p. Łask, nr dekr. 21405/47.

109. Pałczyńska Zuzanna, z Kiernozia, p. Łowicz — do Wiskitna, p. Łódź, nr dekr. 20800/47.

110. Marczyńska Teodora, z Warszawy — do Łodzi, nr dekr. 18528/47.

111. Bondarzewska Petronela, z Mysłaków, p. Łowicz — do Łodzi, nr dekr. 21147/47.

112. Wesołowska Jadwiga, z Warszawy — do Łodzi. nr dekr. 20297/47.

113. Malcherowa Zofia, z Frydrychowic — do Kurów, p. Wieluń, nr dekr. 21168/47.

114. Lipowa Franciszka, z Wrocławia — do Łodzi, nr dekr. 19646/47.

115. Okoń Stefania, z Nowego Portu — do Łodzi, nr dekr. 20639/47.

116. Pinkosz Józef, z Osjaków, p. Wieluń — do Skrzyszów, p. Tarnów, nr dekr. 21546/47.

117. Pinkosz Anna, z Osjaków, p. Wieluń — do Skrzyszów, p. Tarnów, nr dekr. 21545/47.

118. Górczyńska Stefania, z Bocheń, p. Łowicz — do Rybno, p. Sochaczew, nr dekr. 21463/47.

119. Pniewski Alojzy, z Tekl.n, p. Rawa — do Będków, p. Płock, nr dekr. 21464/47.

120. Grzelak Stanisław, z Wiączynia, p. Łódź — do Łodzi, nr dekr. 20824/47.

121. Bobotek Elżbieta, z Rudnik, p. Zawiercie — do Piotrkowa, nr dekr. 21615/47.

122. Sieradzińska Krystyna, z Nowej Wsi,p . Radomsko — do Astowa, pow. Częstochowa, nr dekretu 21200/47.

123. Kozarkiewicz Felicja, z Chciwie, p. Łask — do Gnaszyn, p. Częstochowa, nr dekr. 21199/47.

124. Migoń Stanisław, z Dworzewice, pow. Radomsko — do Kłodzka, KOS Wrocław, nr dekr. 21153/47.

125. Siciński Czesław, z Lututów, p. Wieluń — do Wrocławia, nr dekr. 20666/47.

126. Wiśniewski Tadeusz, z Bukowiec, woj. łódzkie— do Rogów, KOS Sląskie, nr dekr. 21010/47.

127. Leśkowa Eugenia, z Pajęczna, p. Radomsko — do Tworków, KOS Sląskie, nr dekr. 21008/47.

128. Jałochowa Antonina, z Redzeń, p. Brzeziny — do Myszków, p. Zawiercie, nr dekr. 21022/47.

129. Wiśniewska Helena, z Bukowiec, w. łódzkie — do Rogów, KOS Sląskie, nr dekr. 21021/47.

130. Jelonek Janina, z Kłomnic, p. Radomsko — do Cieplowody, p. Ząbkowice, nr dekr. 21403/47.

131. Goździk Bolesława, z Czerniewic, p. Rawa M.— do Wielkie Cedry, p. Gdańsk, nr dekr. 20673/47.

132. Bladowska Genowefa, z Rawy Mazowieckiej — do Częstochowy, nr dekr. 21402/47.

133. Kafarski Henryk, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego, z dniem 31. VIII. 46, nr dekretu 19274/47.

134. Kobuszewski Zygmunt, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego z dniem 1. X. 46, nr dekr. 19275/47.

135. Nagorski Henryk, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego z dniem 1. IX. 46, nr dekr. 19273/47.

136. Krzemińska Zofia, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego z dniem 1. IX. 46, nr dekr. 19200/47.

137. Górna Zofia, z Milejowa, p. Piotrków — w stan pozasłużbowy z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 19980/47.

138. Drobniewski Antoni, ze Skulska, p. Końskie— do Łodzi, nr dekr. 20610/47.

139. Grzelak Stanisław, z Wiączyn, p. Łódź — do Łodzi, nr dekr. 20824/47.

140. Raczyńska Ludwika, z Woli Rędnowskiej, pow. Bydgoszcz — do Łodzi, nr dekr. 20220/47.

141. Bladowska Genowefa, z Rawy Mazowieckiej — do Częstochowy, nr dekr. 21402/47.

142. Sprwatko Janina, ze Zduńskiej Woli, pow. Sieradz — do Swidnicy, nr dekr. 20667/47.

143. Marcowa Alfonsa, z Dłuska, p. Skwierczyń — do Mariampola, pow. Łęczyca, nr dekr. 21031/47.

144. Sałacińska Eugenia, z Kutna — do Piotrkowa, nr dekr. 21616/47.

145. Pudełko Stefania, z Łodzi — do Łagiewnik, pow. dzierżązniowski, nr dekr. 21775/47.

146. Krachowa Bronisława, z Ozorkowa, pow. Łęczyca — do Zgierza, p. Łódź, nr dekr. 20702/47.

147. Krach Alfred, z Ozorkowa, pow. Łęczyca — do Zgierza, p. Łódź, nr dekr. 20704/47.

148. Jewsiejczyk Maria, z Grodziska, p. Nowotyn— do Nowosolnej, p. Łódź, nr dekr. 21701/47.

149. Michalski Bolesław, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego z dn. 1. IX. 47, nr dekr. 21775/47.

150. Wachnik Aniela, z Tomaszowa Maz. — do Zgierza, p. Łódź, nr dekr. 21676/47.

151. Kasińska Eugenia, z Gorzkowic, p. Piotrków— do Skierdy, p. Warszawa, nr dekr. 22503/47.

152. Janiczowa Jadwiga, z Łodzi — do Gdańska, nr dekr. 22166/47.

153. Zarzycka Janina, z Woli Kuźniewskiej, pow. Radomsko — do Rybnik, KOS Katowice, nr dekretu 22177/47.

154. Jagielska Justynowa Irena, z Łodzi — do Opola, KOS Katowice, nr dekr. 22594/47.

155. Kisielewska Regina, z Kowalewic, p. Łęczyca — do Bierutowic, KOS Wrocław, nr dekr. 24357/47.

156. Marcinkiewicz Domicela, z Lipy, p. Końskie— do Złotoryja, KOS Wrocław, nr dekr. 23280/47.

157. Moskal Pelagia, z Łodzi — do Wrocławia, nr dekr. 22894/47.

158. Barkowska Maria, z Głuchów, p. Trzebnica — do Szysłów, p. Łódź, nr dekr. 21001/47.

159. Duklas Zofia, z Waliszewa, p. Łowicz — do Kurowic, p. Łódź, nr dekr. 22466/47.

160. Markiewicz Aleksander, z Kamiennej Góry, p. Olsztyn — do Ujazdu, p. Brzeziny, nr dekr. 22404/47.

161. Michalski Bolesław, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego z dniem 30. IX. 47, nr dekr. 19276/47.

162. Szubzda Władysław, z Łodzi — rozwiązanie stosunku służbowego z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 18530/47.

163. Nowiński Stanisław, z Radzanowa, p. Płock — do Strzelce, p. Kutno, nr dekr. 20672/47.

164. Owczarek Stanisława, z Niedospielina, pow. Radomsko — do Raczyna, p. Wieluń, nr dekr. 23262/47.

165. Dąbrowska Jadwiga, z Bydgoszczy — do Pabianic, p. Łódź, nr dekr. 19900/47.

RUCH SŁUŻBOWY

ZAKŁADY KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI

MIANOWANIA

1. Frankowski Stefan, n. publ. szk. pow. w Ochędzynie, pow. Wieluń, mianowany do n. P. Lic. Ped. w Wieluniu, nr dekr. 16598/47.

2. Switkowski Władysław, n. publ. szk. pow. nr 4 w Tomaszowie Maz. — do n. P. Lic. Pedag. w Tomaszowie Maz. nr dekr. 16578/47.

3. Wiński Zenon, nauczyciel — do n. Państw. L. Ped. w Pabianicach, nr dekr. 18544/47.

4. Drzazga Krystyna, n. w Tomaszowie Maz. — Sem. dla Wych. Przedszk. w Tomaszowie Maz., nr dekretu 19942/47.

5. Błachowicz Jan, p. o. kier. szk. powsz. w Piątku— do n. p. o. dyrekt. P. L. P. w Końskich, nr dekretu 20105/47.

6. Wnuczyński Władysław, kierownik szk. powsz. w Bobrownikach — do P. L. P. Łęczyca, nr dekretu 21840/47.

7. Wasilewski Adolf, p. o. kier. szk. powsz. w Popowie — do Szk. Ćwicz. przy L. P. w Kutnie, nr dekr. 21758/47.

8. Taniewska Paulina, n. szk. powsz. nr 34, Łódź— do P. L. P. Łódź, nr dekr. 22129/47.

9. Bednarski Zdzisław, n. Szk. Ćwicz. przy W. S. P. Łódź — do P. L. P. Łódź, nr dekr. 22419/47.

10. Macherowski Piotr, n. szk. powsz. w Piotrkowie Tryb. — do P. L. P. Piotrków, z dniem 1. X. 47, nr dekretu 23631/47.

11. Stelmach Antoni, n. p. o. dyrektora — do P. L. P. Kutno, z dniem 1. XI. 47, nr dekr. 29542/47.

12. Religa Eugeniusz, n. szk. pow. w Miedniewicach — do P. L. P. w Skierniewicach, nr dekr. 31089/47

ZWOLNIENIA

1. Zakrzewska Jadwiga, n. Szk. Ćw. przy P. L. P. w Piotrkowie Tryb., zwolniona do n. P. Koeduk. Lic. Ped. w Mogielnicy Grójeckiej, z dniem 31. VIII., nr dekr. 21772.

PRZENIESIENIA

od dnia 1 września 1947 r.

1. Plocer Irena, n. VII Państw. Gimn. i Lic. Żeńsk. w Łodzi, przeniesiona do Semin. dla Wych. Przedszkoli w Łodzi, z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 11157/47.

2. Zgirska Zofia, n. XI P. Gimn. i L. w Łodzi — do P. L. P. dla dorosłych w Łodzi, z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 10366/47.

3. Krasnodębska Czesława, n. szk. powsz. w Sławnie, o. Poczno — do P. L. P. Łęczyca, z dniem 1. X. 47, nr dekr. 20566/47.

4. Mandat Apolonia, n. P. L. P. w Raciborzu — do Państw. Ośr. Kszt. Naucz. w Lipinach, z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 20154/47.

5. Jadżyńska Stanisława, n. P. Sem. dla W. P. w Łodzi — do P. Lic. Ped. w Łodzi, nr dekr. 21512/47.

6. Koszarski Włodzimierz, n. II P. Gimn. i Lic. dla Dor. — do P. L. P. dla Mł. w Łodzi, nr dekr. 21527/47.

7. Rynkowska Anna, n. VIII. P. G. i L. M. w Łodzi— do P. K. P. do W. P. w Łodzi, nr dekr. 22064/47.

8. Wójcicka Janina, n. Podbud. przy W. S. P. w Łodzi — do P. L. P. w Łodzi, z dniem 1. X. 47. nr dekretu 22128/47.

9. Karpowa Jadwiga, n. Podbud. przy W. S. P. w Łodzi — do P. L. P. w Łodzi, z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 22417/47.

10. Krasnodębski Karol, n. szk. powsz. w Sławnie, pow. Opoczno — do P. L. P. w Łęczycy, z dn. 15. IX. 47, nr dekr. 23190.

11. Kierońska Helena, n. Państw. L. dla Dorosł. w Łodzi — do P. L. P. dla Młodz., z dniem 1. IX. 47, nr dekr. 23696.

12. Stawas Tadeusz, n. XVI. P. G. i L. w Łodzi — do P. L. P. w Łodzi, nr dekr. 25743.

13. Piskorz Wincetny, n. P. L. P. w Kutnie — do Publ. Śr. Szk. Metalowej w Gdańsku, nr dekr. 25743.

PRZYDZIELENI

1. Witkowski Eugeniusz, n. P. Lic. Ped. w Łodzi, przydzielony do Kier. publ. szk. ćwicz. nr 82 w Łodzi, z dniem 1. X. 47, nr dekr. 27482.

2. Królowa Olga, n. publ. szk. w Rad. — do P. L. P. w Radomsku, z dn. 1. IX. 47, nr dekr. 24734.

3. Klikowiczowa Jadwiga, n. Szk. Ćwicz. przy Państ. Lic. Ped. w Kutnie, przydzielona do administracji w Kuratorium, z dn. 1. IX. 47.

4. Olenderczykowa Janina, n. szk. pow. nr 4 w Łodzi, przydz. do admin. w Kuratorium, z dn. 1. X. 47.

RUCH SŁUŻBOWY
nauczycieli szkół średnich zawodowych

1. Patynowska Janina, ze szkoły powsz. do P. Gimn. H. Ż. w Łodzi et. VIII, z dn. 1. IX. 47 nr dekr. 19566/47.

2. Połomska Janina, n. kontr. — do P. Gimn. Kraw. w Kutnie etat IX, nr dekr. 17988/47.

3. Babecka Feliksa, n. publ. szk. powsz. w Rawie Mazow., do P. Szk. Przem. Żeńskiej w Łodzi et. VII.,

4. Wendorf Władysław, KOS Lubelskie, szk. ogólnokształcąca — do P. Szk. Bud. Lądow. w Łodzi, et. VII., nr dekr. 19986/47.

5. Stankiewicz Ignacy, XVI. P. G. i L. w Łodzi — do P. Gimn. i L. Gospod. et. V. w Łodzi, nr dekretu 21050/47.

6. Merecka Halina, P. Gimn. Końskie — do P. Szk. Przem. Żeńskiej w Łodzi, et. VI, nr dekr. 20203/47.

7. Miksa Franciszek, p. szk. powsz. w Kutnie — do P. G. i L. H. w Kutnie, et. VII, nr dekr. 19789/47.

8. Zacharasiewicz Janina, XIII. P. G. i L. w Łodzi— do P. Gimn. i Liceum Admin. w Łodzi, et. V, nr dekretu 21627/47.

9. Walczak Leon, II. P. G. i L. w Łodzi — do P. Szk. Państw. Przem. w Łodzi, et. VII, nr dekr. 19642/47.

10. Materek Stanisław, publ. szk. powsz. — do P. Gimn. Techn. w Skierniewicach, et. VII, nr dekretu 19486/47.

RUCH SŁUZBOWY NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH OGOLNOKSZTAŁCĄCYCH

1. Madalińska Helena, naucz. VII Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiona do XXII Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 1. VIII. 46 r. Nr Os. 9921/47.

2. Skorko Marta, naucz. V Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, zwolniona z etatu z dniem 1. IX. 1947 r. Nr Os. 9985/47.

3. Sliwińska Joanna, naucz. XIII Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, zwolniona z etatu z dniem 31 marca 1947 r. Nr Os. 9677/47.

4. Wyrębski Stefan, naucz. I Państw. iGmn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dn. 1. VI. 1947 r. Nr Os. 11543/47.

5. Ks. Lisiecki Piotr, naucz. VII Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dniem 1. III. 1947 r. Nr O. Pers. 5167/47.

6. Muszyńska Kazimiera, naucz. VII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi. mianowana z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 5168/47.

7. Preissowa Irena, p. o. przełożonej Państw. Gimn. w Kunie, przeniesiona do II Państw. Gimn. i Lic. w Pabianicach z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 18505/47.

8. Michalski Zygmunt, p. o. dyr. III. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesionyz dniem 12. VIII. 1947 r. do VI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, Nr O. Pers. 190..5/47.

9. Bursche Helena, p. o. przełożonej VI Państw. Gimn. i Lic w Łodzi, odwołana ze stanowiska z dniem 12. VIII. 1947 r. Nr O. Pers. 14480/47.

10. Jochman Karol, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Kutnie — powierzono ob. dyr. Państw. Gimn. i Lic. w Kutnie z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 18506/47.

11. Schönbrenner Janina, naucz. VI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi. przeniesiona do Warszawy z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 18799/47.

12. Borkowska Janina, naucz. VI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiona do Warszawy z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 18798/47.

13. Piotrowski Henryk, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Zgierzu, przeniesiony z dniem 1. IX. 1947 r. do I Państwowego Gimn. i Lic.w Pabianicach, Nr O. Pers.18818/47.

14. Dr Reynel Helena, naucz. VII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, zwolniona z etatu z dniem 31. VIII. 1947 r. Nr O. Pers. 14573/47.

15. Ks. Koceniak Jan, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Opocznie, przeniesiony do Państw. Gimn. i Lic. w Radomiu z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 24957/47.

16. Wiśniewski Wacław, naucz. IX. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiony do XXI. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 15362/47.

17. Wernik Zygmunt, p. o. dyr. XIV. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiony do XIX. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 25. VIII. 1947 r. Nr O. Pers. 19296/47.

18. Szczakowski Zygmunt, p. o. dyr. XIX. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi — odwołany ze stanowiska z dniem 25. VIII. 1947 r. Nr O. Pers. 19298/47.

19. Ławrynowicz Zygmunt, naucz. XII. Państwowego Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiony do II. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 13256/47.

20. Krauze Włodzimierz, naucz. XII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 13670/47.

21. Oberleitnerowa Maria, naucz. Państwowego Gimnazjum i Lic. w Czarnkowie, przeniesiona do XXIII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 13802/47.

22. Szewczyk Tadeusz, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Zduńskiej Woli, przeniesiony do X. Państw, Gimn. i Lic. w Łodzi z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 19601/47.

23. Kościelak Antoni, naucz. XIV. Pańsw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiony do XI. Państw. Gimnazjum i Lic. w Łodzi, z dn. 1. IX. 47 r. Nr O. Pers. 15250/47.

24. Zgirska Zofia, naucz. XI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi. przniesiona do Państw. Lic. Pedag, w Łodzi z dniem 1 IX. 1947 r. Nr O. Pers. 10366/47.

25. Płatak Jan, naucz. VII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 16914/47.

26. Ks. Romańczuk Karol, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Koluszkach, przydzielony do Samorządu Gimn. i Lic. w Brzezinach, zwolniony z dniem 31. VIII. 47 r. Nr O. P. 16633/47.

27. Keppe Stefania, naucz. I. Państw. Gimn. i Lic. dla dorosłych w Łodzi, mianowana z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 16339/47.

28. Góral Jadwiga, naucz. XI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowana z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 19923/47.

29. Ruszczycki Witold, naucz. I. Państw. Gimnazjum i Liceum w Skierniewicach, przeniesiony do Szkoły Przemysłowo-Technicznej w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 20648/47.

30. Żakiewicz Antoni, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Koluszkach, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 21189/47.

31. Kuryluk Tadeusz, naucz. XIV. Państw. Gimn. i Lic. w łodzi, przeniesiony do X. Państwowego Gimn. i Lic. w Łodzi z dn. 1. X. 1947 r. Nr O. Pers. 22241/47.

32. Jachowski Aleksander, naucz. XVI. Państwowego Gimn. i Lic. w Łodzi, zwolniony z etatu z dniem 31. VIII. 1947 r. Nr O. Pers. 19964/47.

33. Gaworkiewicz Regina, naucz. X. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiona do VII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 19485/47.

34. Antosiewicz Helena, naucz. Państw. Gimnazjum i Lic. w Aleksandrowie, mianowana z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 16610/47.

35. Czapliński Witold, naucz. XVI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiony do XI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 21832/47.

36. Plocer Irena, naucz. VII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiona do Semin. dla Wychow. Przedszkoli w Łodzi, z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 11157/47.

37. Witkowski Marian, naucz. I. Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosłych w Łodzi, przeniesiony do II. Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosłych w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22847/47.

38. Blecher Mojżesz, naucz. II. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22801/47.

39. Timler Adam, naucz. II. Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosł. w Łodzi, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22855/47.

40. Kamiński Adam, naucz. II. Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosłych w Łodzi, mianowany z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22856/47.

41. Warężak Helena, naucz. II. Państw. Gimn. i Lic. dla Dorosł. w Łodzi, mianowana z dniem 1. IX. 1947 r. Nr 2285/47.

42. Lach Antoni, naucz. Publ. Szk. Pow. nr 32 w Łodzi, mianowany naucz. XXI. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22808/47.

43. Urbaniak Stanisław, naucz. Publ. Szk. Pow. nr 1 w Koluszkach, mianowany naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Koluszkach z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 19062/47.

44. Ks. Dratwa Julian, naucz. I. Państw. Gimn. i Liceum w Piotrkowie Trybunalskim, przeniesiony do V. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dn. 1. IX. 1947 r.

45. Trynk Krystyna, naucz. II. Państw. Gimn. i Lic. w Pabianicach, przeniesiona do X. Państw. Gimn. i Lic. w Krakowie z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 23856/47.

46. Niedźwiedzka Aniela, naucz. III. Państw. Gimn. i Lic. w Pabianicach, mianowana z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 21172/47.

47. Załęski Kazimierz, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Szydłowie, mianowany naucz. XXIII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, z dn. 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 20298/47.

48. Ks. Boratyński Antoni, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 4 w Starachowicach, przeniesiony do Państw. Gimn. i Lic. w Opocznie z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 23261/47.

49. Kusionowicz Władysław, naucz. XVII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22457/47.

50. Ks. Arcab Jan, naucz. VII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, mianowany z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 21744/47.

51. Musiałowicz Tadeusz, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Warszawie, mianowany naucz. w Państw. Gimnazjum i Lic. w Puszczy Mariańskiej z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 21641/47.

52. Kaczmarczyk Anna, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Puszczy Mariańskiej, mianowana z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22841/47.

53. Morchand Maria, naucz. II. Państw. Gimn. i Lic. w Skierniewicach, przeniesiona do Państw. Lic. Pedag. w Skierniewicach z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 22515/47.

54. Szymborska Kinga, naucz. XIII. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi, przeniesiona do V. Państw. Gimn. i Lic. w Łodzi z dniem 1. IX. 1947 r.Nr O. Pers. 22018/47.

55. Krawiec Marcin, naucz. I. Państw. Gimn. i Lic. w Wieluniu, przeniesiony do Państw. Gimn. i Lic. w Zduńskiej Woli z dniem 1. IX. 1947 r. Nr Pers. 21606/47.

56. Karolewska Janina, naucz. Państw. Gimn. i Lic. w Przedborzu, przeniesiona do Państw. Gimn. i Lic. w Końskich z dniem 1. IX. 1947 r. Nr O. Pers. 21654/47.

Poz. 23.

Ministerstwo Oświaty Odpis.
Nr VI-DK-235/48. Warszawa, 4 lutego 1948.

Ministerstwo Oświaty podaje do wiadomości, że począwszy od dnia 1 lutego br. audycje radiowe Ministerstwa będą nadawane dwa razy w tygodniu, a mianowicie w środy i piątki, przy czym do 13 lutego jak dotychczas w czasie od godz. 10.40 do 11.00, od 18 lutego zaś od godz. 13.40 do 14.00.

Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 6 października 1947 r. (Nr VI DK-275/47) w sprawie audycji radiowych dla nauczycieli obowiązuje w dalszym ciągu, z uwzględnieniem zmian, podanych w niniejszym piśmie.

Dyrektor Departamentu
(—) Dr Ż. Kormanowa.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Łódzkiego
w Łodzi
Nr O. 344/48 Łódź, dnia 10 lutego 1948.

— do wiadomości.

Naczelnik Wydziału:
(—) Mgr E. Seniów

Część nieurzędowa

Dział nieurzędowy nie spełnia roli nieoficjalnego organu Okręgowych Władz Szkolnych. Oddajemy głos wszystkim pracownikom pedagogicznym Okręgu. Ustalamy wspólną płaszczyznę: najlepsze formy i najwyższy poziom oświaty w szkolnictwie Polski Ludowej. Nie przyjmujemy do wiadomości złośliwej negacji, rozważamy pilnie i dyskutujemy słowa twórczej krytyki. Dział nieurzędowy może się stać cennym sposobem doskonalenia naszej techniki pedagogicznej. Czy spełni zadanie — zdecydują autorzy artykułów i głosów — nauczycielstwo Okręgu.

Artykuły zamówione względnie przyjęte będą finansowo honorowane. Nadsyłać należy do Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego — ul. Jaracza 11 — Komitet Redakcyjny Dziennika Urzędowego.

W. ŁACIAK

KLASY ÓSME SZKOŁY PODSTAWOWEJ
SPOŁECZNE TŁO KLAS ÓSMYCH

Wysoko zorganizowana, ośmioletnia szkoła podstawowa nie jest nowym postulatem. Z. N. P. o tę nową wysokozorganizowaną szkołę, bez ślepych uliczek w rodzaju dawnych siódmych klas, walczył już od dawna.

Jesteśmy zatem zgodni całkowicie z naszą najwyższą magistralą szkolną, że w okresie głębokich, epokowych przemian ustrojowych i gospodarczych, w okresie ogólnych rewizji światopoglądów i przewartościowywania wkładów — nie tylko u nas ale i w świecie — czas postawić zagadnienie celów i zadań szkoły podstawowej.

Zmiana ustroju szkolnego, której wyrazem jest między innymi powstanie klas ósmych, oraz nowe programy są odbiciem przemian społecznych na płaszczyźnie ogólnopolskiej.

Praca w szkole rozwija się w ścisłej łączności z życiem nie tylko państwa, ale i całego świata.

Pełna, ośmioklasowa szkoła podstawowa jest wyrazem walki o p o z i o m człowieka. Reforma szkolna, która zrodziła się w walce, w najcięższym okresie, jako jedna z części przebudowy całego usroju, daje równy i szeroki start życiowy wszystkim dzieciom, a dla wielu dotychczas upośledzonych społecznie jest w konsekwencji awansem społecznym. Ukończenie tej szkoły ma uzbroić absolwenta w pewną technikę pracy umysłowej i wzbudzić głód poznania.

Dotychczasowa szkoła powszechna nie dawała pełnej wiedzy — predestynowała do pozostawania w sferze półinteligenckiej.

Ponieważ żadne państwo nie może upowszechnić szkoły średniej, zatem i u nas — odłączono dwie najniższe klasy gimnazjum, włączając je do szkoły podstawowej.

PROGRAM, JEGO CECHY CHARAKTERYSTYCZNE I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Reforma szkolna zaprojektowała nowe programy trzyprzedmiotowo: 1) nauka o świecie, 2) nauka o przyrodzie, 3) świat artystyczny. Reforma zrywa z fragmentaryzmem, uzbraja absolwenta w rzetelną wiedzę i przygotowuje do życia, daje mu pewną technikę pracy umysłowej, by mógł się dalej kształcić.

Nowa tematyka, kładąca nacisk na epoki wzmożonego myślenia na Zachodzie, na racjonalizm i przemiany społeczno-polityczne oraz postulat przedmiotów przyrodniczych — przygotować młodego obywatela do pracy w dziedzinie techniki przemysłu i rolnictwa, wymagają od nauczyciela zupełnie nowego nastawienia: pokonać nałóg myślenia kategoriami dawnych programów, gruntownie uzupełnić wiadomości z dziedziny prawa, ekonomii, socjologii. Programy nauczania o podobnej treści są realizowane na tym samym poziomie również w innych krajach.

Nauki ścisłe wprowadzają w życie szkoły duńskie i holenderskie, naukę historii zaczyna szkoła francuska jeszcze wcześniej, biologię wprowadza się na takim samym poziomie w Szwajcarii.

Dlaczegoż więc te same treści poznawcze przerobione na tym samym poziomie miałyby dać u nas gorsze wyniki niż gdzie indziej?

TRUDNOŚCI W REALIZACJI PROGRAMU

Zjazd pedagogiczny Z. N. P. słusznie sformułował następującą tezę: staliśmy się niewykwalifikowanymi. Dlaczego? Program nauczania jest określeniem tematu dla nauczyciela, trzeba go przetłumaczyć na język ucznia.

Tematyka niektórych przedmiotów jest zupełnie nowa i trudna, nie znajduje jeszcze pełnowartościowego pokrycia w literaturze (j. polski, historia).

Autorzy podręczników, trzeba to przyznać, mają wielkie trudności, szczególnie na odcinku zagadnień społecznych. Wielkie trudności napotyka sam nauczyciel w niektórych przedmiotach, szczególnie w nauce o Polsce i świecie współczesnym. A oto kilka pierwszych z brzegu przykładów, ilustrujących trudności nauczyciela w zakresie tego przedmiotu:

Współczesne teorie państw — kodeks praw, społeczeństwo w rozwoju historycznym, dochód społeczny i jego podział, renta gruntowa, kryzysy ekonomiczne, procesy koncentracji i akumulacji — fizjokratyzm, merkantylizm itp.

Dla ucznia trudna, jako zupełnie nowa, nie tylko sama treść ale i nomenklatura.

Odpowiedni podręcznik dla nauczyciela i ucznia jest niezbędny. Nauczyciel, nie mając go, musi się posługiwać encyklopedią i dziełami z zakresu prawa i ekonomii.

INNE TRUDNOŚCI NAUCZYCIELA SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Szkoła podstawowa jest o b o w i ą z k o w ą dla wszystkich, a więc znajdują się w niej zarówno dzieci rodziców dojrzałych społecznie i kulturalnie, jak i dzieci z takiego środowiska rodzimego, które 8-letnią szkołę traktuje jako zło konieczne. Łatwo ocenić konsekwencje takiego ustosunkowania się rodziców do ośmioletniej szkoły podstawowej.

2. Szkoła podstawowa do dziś likwiduje skutki wojny na odcinku oświaty, prowadząc klasy przyśpieszone. Absolwenci zeszłorocznych klas ósmych to uczniowie najcięższego okresu, który nastąpił bezpośrednio po okupacji.

Wielu z nich w ciągu 2 lat przerabiało materiał czterech klas bez podręczników, bez pomocy naukowych, gdy szkoła nie okrzepła jeszcze w swej organizacji. A wiemy wszyscy, że nauczanie bez podręcznika, to praca syzyfowa.

3. Szkoła podstawowa jest szkołą bezpłatną. Dobrowolne składki rodzicielskie, jeżeli w ogóle są — wahają się od 20 do 100 zł. miesięcznie. (A tak już niestety jest w życiu, że więcej szanuje się zwykle to, za co się płaci...). Trudno więc kompletować pomoce naukowe, biblioteki, gabinety — przy wysokich cenach rynkowych.

4. Klasy VIII do dziś nie mają jeszcze podręczników do matematyki, geometrii, fizyki, anatomii, nauki o Polsce i świecie, nie mają wypisów do nauki języka polskiego.

5. Szkoła podstawowa nie jest wyposażona należycie w pomoce naukowe, zwłaszcza dziś, przy zmienionych i trudnych programach (brak pracowni odpowiednio zaopatrzonych do fizyki, chemii, biologii).

6. Szkoła podstawowa nie dysponuje jeszcze bibliotekami, które spełniałyby swoje wychowawczo-poznawcze zadania równolegle z nauczaniem w szkole.

7. Szkoła podstawowa przejęła nowy program niższych klas gimnazjum po 5-letniej okupacji, w czasie której nauczyciel zatracał z roku na rok zdobytą wiedzę, ratując życie i walcząc o egzystencję w różnych zawodach — często nic wspólnego nie mających z jego pracą zawodową.

Przysłowiowa bieda nauczycielska, ustawiczna pogoń za dodatkowym zarobkiem — zniechęcają do samokształcenia, bez którego trudno podołać nowym zadaniom.

SZKOŁA PODSTAWOWA A ŚREDNIA

A szkoła średnia?

Zdarza się, iż wbrew przepisom przez sito egzaminów przesiewa napływający element, przyjmuje lepiej przygotowany, ekonomicznie silniejszy, bo biedota idzie po 6-7 klasach do pracy w fabryce czy innym zawodzie.

Tradycyjne, często snobistyczne nastawienie części społeczeństwa do gimnazjum jako szkoły tworzącej kadry inteligencji idzie w parze z należytym respektem ucznia i rodziców dla wymagań i zarządzeń szkoły, zwłaszcza, jeżeli brak respektu pociągał za sobą usunięcie ze szkoły lub karę pieniężną za oceny niedostateczne (jak to się do niedawna zdarzało). Kilkuset złotowe opłaty miesięczne od ucznia pozwalają szkole średniej stworzyć podstawy finansowe, umożliwiające kompletowanie niezbędnych pomocy naukowych.

Szkoła podstawowa musi z racji swej obowiązkowej funkcji społecznej analizować przyczyny złych postępów i złego zachowania, indywidualizuje ucznia w ocenie jego postępów na tle środowiska domowego.

Ten rejestr trudności, na jakie napotykamy w szkole podstawowej, nie jest według intencji autora tylko usprawiedliwieniem braków, z którymi wychodzą ze szkół absolwenci, ma on ułatwić wyrobienie obiektywnego sądu o zagadnieniu i zapobiec zbyt pochopnym uproszczeniom i uogólnieniom wniosków.

Trudności są, jak widzimy, ogromne i z tymi trudnościami będziemy się borykać jeszcze kilka lat.

Zdajemy sobie wszyscy sprawę, z jakimi brakami wychodzą w świat absolwenci szkół podstawowych. Pamiętajmy, że poziom i wyniki nauczania obniżyły się przejściowo w następstwie okupacji na wszystkich szczeblach programowych.

(I z liceów wychodzą absolwenci nie umiejący pisać ortograficznie). Zjawisko dziś zrozumiałe i usprawiedliwione.

WALKA Z TRUDNOŚCIAMI

Nauczycielstwo, jak zawsze, podjęło ofiarnie trud budowania zrębów nowego szkolnictwa i wychowania nowego człowieka.

Cały kraj uczy się. Praca samokształceniowa nauczycielstwa zahamowana bardzo ciężkimi warunkami materialnymi znowu idzie naprzód. Bardzo wielu nauczycieli studiuje i kończy wyższe uczelnie, wielu uzupełnia wiadomości na specjalnych kursach fizyki, matematyki, chemii, biologii, nauki o Polsce i świecie współczesnym.

Ogniska metodyczne znowu rozwijają ożywioną pracę intsrukcyjną.

WNIOSKI

Obowiązkiem całej kadry nauczycielskiej jest ułatwić sobie wzajemnie realizację reformy.

Stwórzmy właściwy klimat sprzyjający wykonaniu nowych zadań, znajdźmy wspólny język, wyzbądźmy się niesłusznych uprzedzeń, odrzućmy wpływy pewnych tradycji, zrewidujmy nasz wzajemny stosunek do siebie i do rzeczywistości, wyjdźmy ze stanu pewnego skostnienia naszego światopoglądu i chciejmy, aby reforma dała wyniki, a napewno zobaczymy je po kilku latach.

Poznajmy wzajemnie warunki pracy, wymagania, metody, ustalmy na wspólnych konferencjach środki zaradcze, a znikną powoli niedomagania.

Cel wielki i godzien ofiarnego wysiłku.

J. TADEUSIEWICZ

ABSOLWENT ÓSMEJ KLASY W SZKOLE ŚREDNIEJ

Wstęp. Pewnego rodzaju konflikt występujący pomiędzy różnymi stopniami szkolnictwa polskiego nie jest zjawiskiem nowym. W całej naszej ubiegłej tradycji szkolnej raz po raz słychać głosy kwestionujące przygotowanie młodzieży wstępującej do szkoły średniej, a z drugiej strony ta ostatnia niezupełnie zadawala czynniki kompetentne w uczelniach akademickich.

Przyczyn takiego stanu rzeczy szukać należy zarówno w strukturze programowej szkoły powszechnej i średniej jak i w zróżnicowaniu celów obu typów szkolnictwa. Szkoła elementarna uwzględnia przede wszystkim różne poziomy uzdolnienia młodzieży i kształci wszystkie dzieci objęte w danym wieku obowiązkiem szkolnym, natomiast gimnazjum bierze pod uwagę różne rodzaje uzdolnień młodzieży i jej zamiłowania, a przeznaczone jest (przynajmniej było) dla dziewcząt i chłopców par excellence uzdolnionych. Poza tym szkoła powszechna, grupując w swych szeregach dzieci rekrutujące się z różnych warstw społecznych, była implicite instytucją bardziej zdemokratyzowaną, zaś gimna-

zjum, obejmując młodzież niejako „wybraną", coraz bardziej nabierało cech wyłączności, elitarności. Na tym tle dochodziło często do wspomnianych na wstępie niniejszego artykułu zadrażnień, które już przed ostatnią wojną usiłowano łagodzić półśrodkami w rodzaju np. obecności kierowników szkół powszechnych na egzaminach ich wychowanków do szkół średnich.

Reforma szkolna, będąca konsekwencją przemian ustrojowych w Polsce po drugiej wojnie światowej, interesującego nas problemu bynajmniej nie złagodziła, lecz raczej go zaostrzyła. Pomyślne rozwiązanie zagadnienia nastąpi wówczas, gdy reforma szkolna zrealizuje się w stopniu całkowitym; natomiast w okresie przejściowym będziemy świadkami częstych nieporozumień pomiędzy obecną ośmioletnią szkołą podstawową a skazaną na wymarcie, lecz na razie istniejącą, czteroletnią szkołą średnią. Takim np. nieporozumieniem są wyniki w pierwszym okresie nauki roku szkolnego 1947/48, jakie osiągnęli ci absolwenci ósmych klas, którzy wstąpili do obecnej drugiej klasy gimnazjalnej. Według informacji łaskawie udzielonych mi przez Wydział Szkolnictwa Średniego w Kuratorium Łódzkim, co najmniej w pięciu szkołach średnich łódzkich ośmioklasiści ze szkół podstawowych otrzymali po kilka ocen niedostatecznych, zwłaszcza z języka ojczystego i nowożytnego. Świadczy to o dużej rozbieżności dydaktycznej pomiędzy obu typami szkół: szkoła podstawowa i szkoła średnia tylko w nikłym stopniu zdążają do jednolitości i raczej stanęły obok siebie jako odrębne twory.

P r z y c z y n y. Wniknięcie w przyczyny tego zjawiska pozwoli, być może, na znalezienie również środków zaradczych. Wymaga tego sama idea reformy szkolnej, która tym wcześniej przybiera kształty realne, im w stopniu ściślejszym nastąpi zestrojenie obu typów szkół, pracujących zgodnie dla wielkiego celu wychowania nowego człowieka w Polsce.

Przyczyny są liczne i można by je zebrać w kilka grup, obejmujących szkołę, program, nauczyciela i ucznia.

Ośmioletnia szkoła podstawowa jest zjawiskiem w szkolnictwie polskim nowym. Jak każda nowość została niezbyt gorąco przyjęta zarówno przez nauczycielstwo jak i szeroki ogół społeczeństwa. Wprawdzie dążenie do jednolitości szkolnictwa w Polsce miało już przed wojną charakter kategorycznego postulatu i w tym względzie ludzie interesujący się oświatą, a szczególnie Z. N. P., mają pięknie zapisaną kartę. Inaczej jednak wygląda sprawa, gdy z rozważań i dyskusji teoretycznych przejdzie na grunt rzeczywistości; wówczas zjawiają się różnego rodzaju zastrzeżenia, wątpliwości natury merytorycznej lub formalnej, tendencje do poprawek lub ulepszeń, a wszystko to może wpływać hamująco na istotę samego dzieła.

Jeśli ponadto uwzględnimy brak tradycji, która ze zrozumiałych względów nie mogła się wytworzyć na gruncie młodej szkoły podstawowej (siedmioletnia szkoła powszechna z powodu różnic strukturalnych i programowych niewiele z nią ma wspólnego), to wówczas i tutaj można się dopatrzeć przyczyn tych nieporozumień, o jakich uprzednio przypomniałem.

Z drugiej strony gimnazjum ogólnokształcące broniąc własnej, obecnie zachwianej pozycji, widzi w szkole podstawowej groźną konkurentkę, a fakt ten bynajmniej nie jest pomyślny dla naszego ośmioklasisty, który jak Homerowy Achaj znalazł się między Scyllą i Charybdą, nieśmiały, bojaźliwy, zrezygnowany.

Już to przyznać trzeba, że i programy Ministerstwa Oświaty usługi omawianej sprawie nie oddają. Szkoła średnia opiera się dotychczas na programie dawnym, przystosowanym do innych niż dzisiaj warunków, zresztą przez młodą demokrację polską dobitnie lecz słusznie skrytykowanym.

Ale i program szkoły podstawowej, dziecko nowej rzeczywistości, można, jeśli nie głazem, to przynajmniej grudką ugodzić. Wprawdzie trzeba przyznać słuszność Władzom Szkolnym, że w dobie reformy nie nakazują uczyć według sztywnego, ustalonego, mocnego programu, niemniej jednak jego przejściowość i zmienność działa na nauczyciela sceptycznie, nieraz wprost denerwująco. Bezpośrednio po wyzwoleniu w roku szkolnym 1944/45 obowiązywał w szkołach powszechnych program przedwojenny, na rok szk. 1945/46 wydano plany godzin i materiały programowe; tak samo na rok szkolny 1946/47; ale do programu z roku poprzedniego wprowadzone zostały odpowiednie zmiany (Dz. Urz. Min. Oświaty nr 4 z dnia 19. V. 1947 r.). Jednym słowem — czwarty rok nauczania i czwarty program. A jest prawdą bezsporną, to wszystko, co ma cechy przejściowości, tymczasowości, nie budzi entuzjazmu, lecz raczej nieufność. Zatem realizacja programu ma charakter eksperymentalny, a w takim razie uczeń nie może być dobrze przygotowany do osiągnięcia następnego szczebla nauki, jak to właśnie ma miejsce z absolwentem ósmej klasy szkoły podstawowej.

Przechodząc do przyczyn grupujących się wokół nauczyciela, podkreślić przede wszystkim należy kwestię formalnego przygotowania. Słyszy się nieraz opinię kierowników szkół podstawowych, że nauczycielstwo nie bardzo deklaruje się do pracy w klasach wyższych. Jest to zupełnie zrozumiałe: nauczanie w tych klasach nabiera już charakteru specjalizacji w poszczególnych przedmiotach nauki, a co za tym idzie wymaga gruntowniejszego przygotowania naukowego. Władze Szkolne ingerują tutaj przez organizowanie kursów dokształcających, przez apel do nauczycielstwa w kwestii samokształcenia. Nauczyciele zresztą sami doskonale rozumieją wagę zagadnienia, o czym świadczy duży stosunkowo procent pedagogów studiujących na wyższych uczelniach w Łodzi.

Także i metody pracy w obu typach szkolnictwa są odmienne: w szkole podstawowej działa się głównie na płaszczyźnie ogólnego rozwoju umysłowego wychowanka i stosuje się metody bardziej uproszczone; szkoła średnia operuje metodą bardziej zbliżoną do naukowej, mając na celu specjalizację w zakresie danego przedmiotu. Wreszcie nauczyciel w szkole elementarnej ma lepsze przygotowanie pedagogiczne i dydaktyczne, pedagog szkoły średniej góruje nad swym kolegą gruntowniejszym wykształceniem i naukowym opanowaniem przedmiotu. A więc i te przyczyny mają wpływ na pracę ucznia w szkole średniej, którego sposób uczenia się urabiany jest przez dwie różne metody.

W ogóle w omawianym zagadnieniu uczeń, a zwłaszcza absolwent ósmej klasy, jest przyczyną największej ilości trosk i kłopotów w sferach pedagogicznych. Wiemy o tym, że klasy ósme są to klasy zbiorcze, grupujące

różnorodny element (miejski i wiejski) z różnych szkół. W klasie tej znalazł się oczywiście po przejściu klas młodszych, których liczebność (ponad 50 osób) co najmniej nie odpowiada wymaganiom pedagogiki. Mało tego — bardzo często przeszedł klasy o kursie przyśpieszonym, a jeżeli w końcu uwzględnimy fakt ogólnego zaniedbania w systematycznym nauczaniu (zaległości), spowodowany wojną i okupacją, — otrzymamy dość ponury obraz sytuacji, w jakiej znalazła się młodzież polska po drugiej wojnie światowej. Młodzież ta znalazła się w szkole średniej, gdzie mimo wszystko warunki pracy są o wiele lepsze niż tam, skąd przyszła czuje się nieswojo, dostrzega wiele braków w zasobie wiedzy dotychczasowej, a w konsekwencji mimo dużych nieraz wysiłków otrzymuje noty niedostateczne. Trzeba także nadmienić, że pokutujący dotąd przesąd o jakiejś wyższości czy elitarności gimnazjum tym bardziej deprymująco działa na jej postawę psychiczną.

Środki zaradcze. Częściowo wystąpiły z nimi same Władze Szkolne. I tak: zarządzeniem Ministerswa Oświaty absolwenci ósmej klasy mogą być w szkole średniej zwolnieni z obowiązków uczenia się języka łacińskiego. Jeśli jednak uczniowie nie korzystają z tego przywileju, szkoła powinna im zapewnić naukę łaciny tak, aby stopniowo mogli osiągnąć wymagany poziom. W niektórych szkołach praktycznie postępuje się w ten sposób, że nauczyciel łaciny poleca uczniowi opracowanie pewnego materiału w wyznaczonym czasie, następnie sprawdza ich wiadomości i ustala dalszy zakres pracy, aż do wyrównania poziomu. Trudno na razie przewidzieć, jakie będą wyniki tego systemu i raczej dopiero koniec roku szkolnego wykaże słuszność lub niesłuszność takiego postępowania. W ogóle jeśli chodzi o języki najlepszą pomocą dla tych uczniów wydają się być zajęcia dodatkowe w formie kompletów i np. w zakresie języka angielskiego ten system dał zadowalające rezultaty.

Inna forma zabiegów Władz Szkolnych o ułatwienie absolwentom szkół podstawowych nauk w gimnazjum, to instrukcja w kwestii indywidualizowania wymagań. Rozumne realizowanie instrukcji pozwoli uczniowi stopniowo opanować materiał nauczania i podciągnąć się do poziomu klasy. Zależeć to będzie w znacznej mierze od klimatu, jaki wytworzy dla tej młodzieży szkoła, w którym uczeń będzie odczuwał na każdym kroku opiekę dyrektora i personelu nauczycielskiego w nowym dla niego środowisku. Zasadniczo szkoła średnia ma, przynajmniej częściowo, możliwości rozwiązania problemu ku wzajemnemu zadowoleniu własnemu i młodzieży. Tam np., gdzie przy gimnazjach są internaty, można zorganizować stałą pomoc przez stosowanie metody uczenia się pod kierunkiem. Z metody tej najwięcej korzystają uczniowie słabsi, (a takimi w naszym zagadnieniu są także absolwenci klas ósmych), którzy pod opieką kierownika bursy, będącego w stałym kontakcie z nauczycielami odpowiednich przedmiotów, przerabiają materiał zadany do domu i równocześnie wdrażają się do przyswojenia sobie sposobów właściwego uczenia się, można również tutaj wykorzystać obecność w bursie uczniów klas wyższych (licealnych), którzy mogliby pomóc swym młodszym kolegom, ubocznie zaprawiając się równocześnie do spełnienia obowiązków społecznych w przyszłości. Zresztą i w zwykłych gimnazjach samopomoc koleżeńska może w tym względzie odegrać pewną rolę; zorganizowanie w ramach samorządu szkolnego pomocy dla młodzieży słabo zaawansowanej jest projektem zupełnie realnym. Naturalnie nie należy sobie po nim wiele obiecywać ze względu na szczupły czasokres takich lekcji, które mogłyby się odbywać dwa lub najwyżej trzy razy w tygodniu. W każdym razie pewne rezultaty tej formy pracy powinny być widoczne.

Wracając do sprawy programu trzeba zauważyć, że pomiędzy programem szkoły powszechnej a programem szkoły średniej brak jest korelacji, co stawia pod znakiem zapytania postulat jednolitości szkolnictwa. Choć w odpowiednim miejscu tego artykułu zmienność programową potraktowano jako zjawisko ujemne, to jednak dla dobra sprawy pożądana by była jeszcze jedna zmiana programu, tym razem na gruncie dzisiejszej szkoły średniej. Zmiana poszłaby w kierunku dokładniejszego zazębiania się, bliższego zespolenia obu programów (szkoły podstawowej i średniej). Jak tego dokonać? Szczerze mówiąc, nie umiem na to odpowiedzieć. Sytuacja bowiem wygląda niemal paradoksalnie. Porównywując program 8-ej klasy szkoły podstawowej z programem dawnej drugiej klasy gimnazjum przyznać trzeba wyższość temu pierwszemu, zarówno w ilości i doborze zagadnień, jak i w bogactwie tematyki oraz rozplanowaniu materiału. Tymczasem absolwent szkoły podstawowej znalazłszy się w obecnej drugiej klasie gimnazjum nie może sobie w niej dać rady. Albo więc program szkoły podstawowej nie jest przystosowany do możliwości młodzieży w przyswajaniu jego treści, albo też egzekutywa programu pozostawia wiele do życzenia. Obie alternatywy nie osłabiają jednak dezyderatu pod adresem skorelowania programów, a tylko poza tym wskazują na inny jeszcze aspekt omawianego problemu: jest nim zagadnienie specjalizacji w szkole podstawowej. Powiem krótko — wyższe klasy szkoły podstawowej (6, 7, 8) powinny być obsadzone specjalistami. Nauczyciel - specjalista daje rękojmię nie tylko właściwego „ujęcia“ programu, ale co ważniejsza odpowiedzialności za jego wykonanie. To zaś w każdym zawodzie, a w nauczycielskim szczególnie, jest czynnikiem niezmiernie ważnym.

Zakończenie. Artykuł niniejszy nie rości sobie praw do wyczerpania tematu, lecz zwraca raczej uwagę na doniosłość zagadnienia. Poruszony tutaj problem nie jest w ścisłym słowa znaczeniu przejściowy, lecz wlec się jeszcze będzie całe lata. Wiem z własnego doświadczenia, że proces aklimatyzacji młodzieży szkół elementarnych w szkole średniej trwa 2 - 3 lata, a tak zwane zaległości występują jeszcze w klasach licealnych. Zatem ważność sprawy wymaga gruntownych i dociekliwych rozważań nad zaradzeniem istniejącemu stanowi rzeczy, co, mam nadzieję, znajdzie wyraz w głosach koleżanek i kolegów nauczycieli.

RECENZJE

Trzy powieści o Polsce przedwrześniowej:

1) BREZA TADEUSZ — *Mury Jerycha*. Wyd. 2 „Czytelnika“ — str. 334, cena 450 zł.

Książka trudna w czytaniu, ciekawa w konstrukcji i treści. Charakteryzuje górne koła sanacji: ministrów, wojewodów, tzw. elitę towarzyską oraz faszystowską młodzież akademicką, knującą brutalne napaści. Wykazuje bezideowość sanacji, jej pustkę i słabość, jej

walkę o władzę dla samej władzy. Książka gorzka, lecz cenna.

2) PUTRAMENT JERZY — *Rzeczywistość*, wyd. „Czytelnika" — str. 522, cena zł 700.

Powieść o dziejach lewicowej grupy młodzieży (tzn. grupy Dembińskiego-Jędrychowskiego) w Wilnie, oparta całkowicie o materiał faktyczny, do procesu i wyroków włącznie. Walka z przemocą sanacyjnej cenzury, administracji, policji — walka zakończona klęską grupy poszczególnych bohaterów (Szulc), — ale nie samej idei. Czyta się łatwo. Ciekawy przyczynek do dziejów satyralnej myśli lewicowej w okresie sanacji.

3) KISIELEWSKI STEFAN — *Sprzysiężenie* — wyd. „Panteon", Warszawa, str. 365. cena zł 450.

Książka o życiu i roli inteligencji polskiej w okresie przewrześniowym. Akcja osnuta pozornie dokoła zagadnienia impotencji płciowej bohatera, z której wyzwala go wojna — w rzeczywistości przedstawia impotencję naszej inteligencji przedwojennej, zagubionej w rozumowaniach, sporach. dyskusjach intelektualnych, oderwanej od mas, obcej narodowi.

Z przekładów:

1) ARAGON L. — wyd. „Książka", str. 164 cena 150 zł. — *Niewola i wielkość Francji*. Zbiór opowiadań z czasów okupacji.

Mimo makabrycznej tematyki opowiadania są pełne swoistego humoru, dowcipne, łatwe w czytaniu, porywające. Swietne charakterystyki bohaterów francuskiego ruchu oporu od komunistów do radykalnych katolików, społeczeństwa francuskiego, kolaboracjonistów, wreszcie Niemców. Książka polecona do bibl. uczniowskich i nauczycielskich, — pouczająca, piękna i tania.

2) MAKARENKO A. — *Poemat pedagogiczny* — powieść, wyd. „Książka", 3 tomy, w sumie 808 stron, cena całości 570 zł.

To książka, którą musi znać każdy polski nauczyciel, to prawdziwy „poemat pedagogiczny". Autor opisuje swą rzeczywistą pracę w kolonii dla dzieci bezdomnych, wykolejonych, zdeprawowanych po pierwszej wojnie i zamieszkach rewolucyjnych w Związku Radzieckim. Kapitalne dialogi, żywe, plastyczne charakterystyki młodzieży i pedagogów, niekłamany humor, a nade wszystko przepajający całość entuzjazm autora dla sprawy wychowania grupowego w Sowietach, czynią z tej książki porywającą lekturę dla każdego pedagoga. Ciekawe zestawienie z beznadziejnie pesymistyczną postawą powieści polskiej w tej dziedzinie („Dzieci" J. Brzozy, „Oblicze dnia" W. Wasilewskiej, „Kwitnące żyto" Sobiesiak-Kamińskiej). *E. J.*

Z OSTATNICH WYDAWNICTW PEDAGOGICZNYCH

STEFAN SZUMAN, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego *Psychologia wychowawcza wieku szkolnego*, Kraków 1947. „Wiedza, Zawód, Kultura", stron 302. Cena zł 690.

Dzieło wybitne, oryginalne podejście do zagadnień wychowaczych wieku szkolnego. Podręcznik dla nauczycieli i studentów.

* *
*

STEFAN BALEY, Biblioteka Pedagogiczna nr 16, *Psychologia wychowawcza w zarysie*. Wydanie drugie zmienione. Księgarnia „Atlas", Wrocław - Warszawa 1947 r. Str. 686. Cena 1 200 zł.

Jedno z najbardziej obszernych i wyczerpujących dzieł z dziedziny pedagogiki.

ADAM SCHAFF, prof. Uniwersytetu Łódzkiego — *Pojęcie i słowo*. Łódź, 1946. Wydawn. „Książka".

Próba dialektycznego rozwiązania naczelnego zagadnienia semantyki.

Dzieło nadające się specjalnie dla nauczycieli propedeutyki filozofii.

*

STEFAN BALEY, *Zarys psychologii w związku z rozwojem dziecka*, Wrocław. wydawnictwo „Książnica Atlas".

Książka nadająca się specjalnie dla nauczycieli szkół podstawowych.

Ujęcie popularne bez ujmy dla ścisłości wykładu.

J. R.

WIADOMOSCI HISTORYCZNE

Czasopismo dla nauczycieli. Cena nru zł 40. Prenumerata roczna zł 145. Redakcja i Administracja: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa, Plac Dąbrowskiego 8.

BIOLOGIA w SZKOLE

Czasopismo dla nauczycieli.

Cena nru zł 40. Prenumerata roczna zł 145. Redacja i Administracja: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa, Plac Dąbrowskiego 8.

KSIĄZKI DLA DZIECI

1. Januszewska H. — *O chłopcu drewnianym* — zł 200.
2. Zarembina Z. — *Najmilsi* — zł 190.
3. Zarembina E. — *Towarzysze* — zł 200.
4. Zarembina Z. — *Wesoła praca* — zł 275.
5. Przeworska J. — *Kolorowe dzieci* — zł 110.
6. Skowronkówna I. — *Antologia polskiej literatury dziecięcej* — zł 200.

Wyszły nakładem Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych, Warszawa, Pl. Dąbrowskiego 8.

Do nabycia we wszystkich oddziałach PZWS, księgarniach spółdzielczych i prywatnych.

OGŁOSZENIE

Państwowe Gimnazjum i Liceum w Puszczy Mariańskiej poszukuje nauczyciela jęz. łacińskiego, fizyki, chemii i geografii do klas I, II, III (dawnej II, III i IV) gimnazjum. Oprócz poborów z Kuratorium, dodatek z Koła Rodzicielskiego, mieszkanie i całodzienne utrzymanie.

Stanowisko wakuje od 1. I. 1948 r.

DYREKCJA

Nakładem Wydawnictwa: Dziennik Urzędowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Jaracza 11, tel. 251-72, wewn. 12

Drukarnia Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Łodzi
258/47 D - 018423